

Broj 2/2017. - Godina CXXXI - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

PUT VRHBOSANSKE
CRKVE S LAICIMA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

POSLANICA MLADIMA

Poruka Vinka kardinala Puljića za Dan mladih VN	87
---	----

SVETA STOLICA

Papina poruka za 32. Svjetski dan mladih, 2017.	88
Objavljen Papin motuproprij „Sanctuarium in Ecclesia“	91

CCEE

Delegacija BK BiH sudjelovala u radu simpozija o mladima Europe u Barceloni	92
Priopćenje na završetku susreta osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija i Izjava sofijskog Apostolskog egzarha	92

BK BIH

Održana sjednica Vijeća HBK i BK BiH za Hrvatsku inozemnu pastvu	95
50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu	95
Pozdrav biskupa mons. Tome Vukšića u ime BK BiH na znanstveno-stručnom skupu o 50. obljetnici osnutka Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu	98
Poziv na IV Međudekanatski susret u BiH	99
Četvrti Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	100
Propovijed biskupa mons. Tome Vukšića na IV. Međudekanskom susretu u BiH	101
XII. susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	102
VII. susret biskupa BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH	103
Zajednička Izjava članova Komisijā „Justitia et pax“ biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije	104
Vjerske zajednice imaju obvezu biti moralna vertikala društva	108
Održana XVI. sjednica Stalnog vijeća BK BiH	109

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Imenovanje članova za izradu prednacrtā o rješavanju socijalne nejednakosti među svećenicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	110
Poziv na Svećenički sabor koji će se održati u Svećeničkom domu VN i u Vrhbosanskom bogoslavnom sjemeništu 26. travnja 2017.	111
46. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije	112
Primanje kandidata u malo Sjemenište i u Bogosloviju	114
Poziv na susret profesora Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu s Velikim kancelarom KBF-a	115
Seminar za ovlast isповijedanja 2017.	116
Susret o župnim Caritasima	117
Imenovanja i premještaji	118
Dozvole	118
Svećenici slavljenci – jubilarci u 2017.	119
Povelja o posveti novog oltara	120
Povelja o posveti župne crkve i oltara u Haljinićima	121

Pastoralna anketa za župe u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	122
Kronika Vinka kardinala Puljića	126

PRILOZI

Propovijed kardinala Puljića na misi u Gospinom svetištu Olovo.....	134
Propovijed Vinka kardinala Puljića u povodu obilježavanja 50 godina Hrvatske katoličke misije Innsbruck	136
Propovijed Vinka kardinala Puljića na 46. Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije	138
Propovijed biskupa mons. dr. Ratka Perića na Misi u Katedrali	140
Propovijed dr. fra Stipe Kljajića na korizmeni petak u Godini laika	142
Propovijed dr. fra Ivana Šarčevića na Peti korizmeni petak u Katedrali	144

BILJEŽIMO

Održan XXIII. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	147
Godišnji susret sjemeništa Crkve u Hrvata	148
XX. ministrantsko zborovanje Vrhbosanske nadbiskupije.....	150
Posveta novoizgrađene crkve i oltara u župi Uznesenja BDM u Haljinićima	153
Održana I. Vjeronaučna olimpijada	154

NAŠI POKOJNICI

+ Fra Andrija Zirdum i + fra Ilija Matanović.....	155
---	-----

Poruka Vinka kardinala Puljića za Dan mladih VN

**Dragi mladi,
S Gospom „veličamo Boga“ za sve darove!**

Papa Franjo u svojoj poruci mladima piše: „Susret dviju žena – mlađe i starije – ispunjen je prisutnošću Duha Svetoga i pun radosti i čuđenja (usp. Lk 1, 40-45). Dvije majke, kao i djeca koju nose u svome krilu, gotovo plešu od radosti. Elizabeta, zadivljena Marijinom vjerom, kliče: “Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina” (r. 45). Da, jedan od velikih darova koje je Djevica primila je zasigurno vjera. Vjera u Boga je neprocjenjiv dar, ali taj dar treba prihvatiti. Elizabeta blagoslivlja zbog toga Mariju, a Ona joj uzvraća hvalospjevom Veliča (Lk 1, 46-55), u kojem nalazimo riječi: “Velika mi djela učini Svesilni” (r. 49).

Evo nas po 46. puta da proslavimo Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije u ovom Gospinom svetištu. Kao što je Marija doživjela veliki dar vjere, zato je izrekla svoj da. I Mi postajući svjesni dara vjere i hrabro izričući Isusu svoj da, i mi danas, u vjeri, Boga veličamo za taj dar vjere i sposobnost da u pouzdanju s Bogom surađujemo.

Isus vas poziva da ostavite svoj trag u životu, svoj trag u povijesti, kako svojoj osobnoj tako i u povijesti mnogih drugih ljudi (usp. Govor na bdjenju, Krakov, 30. srpnja 2016.).

Za Mariju se kaže da je sve te stvari pohranjivala i prebiralala u svom srcu (usp. Lk 2, 19.51). Ova jednostavna djevojka iz Nazareta uči nas svojim primjerom čuvati sjećanje na događaje iz života, ali i kako ih povezati, sastavljajući od dijelova cjelinu koja tvori mozaik.

U ovom hodočašću na ovom brdu Kondžilo želimo u našoj Nadbiskupiji izgrađivati hrabre

vjernike u katoličkom laikatu, koji su sposobni suočiti se s izazovima života. U ovoj godini 100-te obljetnice fatimskih ukazanja, želimo poslušati Gospin poziv na obraćenje, te se hrabro uputiti za Isusom u ovom vremenu teške sekularizacije, koja nas želi osakatiti duhovno.

Zato veličamo Boga s Marijom za dar vjere, za hrabrost života, za ovo zajedništvo koje izgrađujemo u vjeri, za spermnost da i mi prebiremo u svom srcu tajne Božje ljubavi, te se ostvarujemo u suradnji jedni s drugima za bolje sutra.

Neka nas ne prestraši naša ljudska krhkost, niti tmurni oblaci koji se nadvijaju nad našim prostorima, nego puni pouzdanja u Boga budimo svjesni Božjeg povjerenja, koji s nama računa u ovim vremenima na ovim prostorima.

Zato se radujem Vašem dolasku na ovo hodočašće Gopi Kondžilskoj, vašoj otvorenosti za molitvu, pokoru i sakrament pomirenja. Radujem se Vašoj mladosti koja izgrađuje hrabrost za život, te se ne da lako zavesti niti prevariti. Znamo komu smo povjerovali. Zato molimo Majku Mariju da nas povede putem Isusovim, te u svom srcu prebiremo tajne Božje ljubavi veličajući s Marijom Boga.

Želeći Vam iskrenu dobrodošlicu u ovo svetišće Gospino, od srca vas pozdravljam, s vama za vas molim i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova, predajući vas zaštiti naše nebeske Majke.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski*

Papina poruka za 32. Svjetski dan mladih, 2017.

"Velika mi djela učini Svesilni!" (Lk 1,49)

Draga mladeži,

evo nas ponovno na putu nakon našega predivnog susreta u Krakovu, gdje smo zajedno proslavili 31. Svjetski dan mladih i Jubilej za mlade u sklopu Svete godine milosrđa. Za vodiče smo uzeli svetog Ivana Pavla II. i svetu Faustinu Kowalsku, apostole Božjeg milosrđa, kako bismo ponudili konkretan odgovor na izazove našeg vremena. Doživjeli smo snažno iskustvo bratstva i radosti, a svijetu dali znak nade. Naše različite zastave i jezici nisu bili razlog za suparništva i podjele, nego prigoda za otvaranje vrata našega srca i građenje mostova.

U zaključnom dijelu Svjetskog dana mladih u Krakovu, najavio sam sljedeću postaju našega hodočašća, koja će nas, uz Božju pomoć, dovesti do Paname, 2019. godine. Na tom putu će nas pratiti Djevica Marija, koju svi naraštaji nazivaju blaženom (usp. Lk 1, 48). Ova nova dionica našeg putovanja nastavlja se na prethodnu, koja je u središtu imala blaženstva, i potiče nas da nastavimo ići naprijed. Žarko se nadam, naime, da ćete vi mladi ljudi i dalje kročiti naprijed, da nećete samo njegovati sjećanje na prošla vremena, već i imati hrabrost u sadašnjosti i nadu za budućnost. Takvi stavovi su zasigurno postojali u mladoj djevojci Mariji iz Nazareta i jasno su izraženi u odabranim temama triju sljedećih svjetskih dana mladih. Ove godine (2017.), razmišljat ćemo o Marijinoj vjeri, koja u svojem hvalospjevu Veliča kaže: "Velika mi djela učini Svesilni" (Lk 1, 49). Tema sljedeće, 2018. godine "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga" (Lk 1, 30) uvest će nas pak u razmišljanje o hrabroj ljubavi kojom je Djevica prihvatila anđelovo navještenje. Svjetski dan mladih 2019. godine bit će nadahnut riječima "Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po tvojoj riječi" (Lk 1, 38); to je Marijin odgovor anđelu, bremenit nadom.

U listopadu 2018. godine, u Crkvi će se održati Biskupska sinoda na temu Mladi, vjera i razlučivanje zvanja. Govorit ćemo o tome kako vi, mladi ljudi, živite iskustvo vjere usred izazova našeg vremena. Raspravljat će se također o temi kako možete postići zrelost na svom životnom putu raspoznavanjem svojeg osobnog poziva, shvaćenog u širem smislu, to jest

poziva na brak, kao životnom opredjeljenju ili zanimanju, odnosno na posvećeni život i svesileništvo. Nadam se da će hod prema Svjetskom danu mladih u Panami i tijekom priprema za Sinodu ići ukorak jedno s drugim.

Naše doba ne treba mladež koja se izležava po cijeli dan

Prema Lukinom Evanđelju, nakon što je od anđela primila navještaj i na poziv da postane Spasiteljeva Majka odgovorila "da", Marija ustaje i žurno hita posjetiti svoju rođakinju Elizabeta, koja je bila u šestom mjesecu trudnoće (usp. 1, 36.39). Marija je vrlo mlada; ono što joj je naviješteno neizmjeran je dar, no sa sobom nosi također vrlo velike izazove. Gospodin joj je zajamčio svoju prisutnost i potporu, ali je još mnogo toga u njezinu umu i srcu ostalo nepoznato i nejasno. Ipak, Marija se ne zatvara u kuću i ne dopušta strahu ili ponosu da ju spustaju. Marija nije tip osobe koja, da bi se dobro osjećala, treba dobar naslonjač u kojem se osjeća ugodno i na sigurnom. Ona nije djevojka koja se po cijeli dan izležava na kauču! (usp. Govor na bdjenju, Krakov, 30. srpnja 2016.). Ako starijoj rođakinji treba pomoć, ona ne oklijeva nego odmah kreće na put.

Dug je put do Elizabetine kuće, oko 150 km. Ali mlada žena iz Nazareta, vođena Duhom Svetim, ne poznaje zapreke. Ti su joj dani provedeni na putovanju zasigurno pomogli u razmišljanju o čudesnom događaju, čija je i sama bila dio. Isto se događa i nama svaki put kad sudjelujemo na hodočašću. Tijekom puta prisjećamo se događaja iz svoga života, proničemo njihovo značenje i raspoznavamo svoje zvanje koje zatim, u susretu s Bogom i u služanju drugima, dobiva jasne obrise.

Velika mi djela učini Svesilni

Susret dviju žena – mlade i starije – ispunjen je prisutnošću Duha Svetoga i pun radosti i čuđenja (usp. Lk 1, 40-45). Dvije majke, kao i djeca koju nose u svome krilu, gotovo plešu od radosti. Elizabeta, zadivljena Marijinom vjerom, kliče: "Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina"

(r. 45). *Dà*, jedan od velikih darova koje je Djevica primila je zasigurno vjera. Vjera u Boga je neprocjenjiv dar, ali taj dar treba prihvatiti. Elizabeta blagoslivlja zbog toga Mariju, a Ona joj uzvraća hvalospjevom Veliča (Lk 1, 46-55), u kojem nalazimo riječi: "Velika mi djela učini Svesilni" (r. 49).

Marijina je molitva revolucionarna, to je hvalospjev žene snažne vjere, koja je svjesna svojih granica, ali se pouzdaje u Božju milosrdnost. Ta hrabra mala žena Bogu zahvaljuje jer pogleda na njezinu neznatnost, kao i za spasenje koje je donio narodu, siromašnima i poniznima. Vjera je u središtu čitave Marijine povijesti. Njezin nam hvalospjev pomaže shvatiti Gospodinovo milosrđe kao pokretačku snagu povijesti, povijesti svakog od nas, kao i čitavoga čovječanstva.

Kad Bog dotakne srce mladića ili djevojke oni postaju sposobni za velika djela. "Velika djela" koja je Svesilni ostvario u Marijinu životu govore nam također o našem hođu kroz život, koji nije besmisleno lutanje, nego putovanje koje, uza sve svoje nesigurnosti i patnje, svoju puninu može naći u Bogu (usp. *Angelus*, 15. kolovoza 2015.). Možda ćete mi reći: "Ali, oče, imam svoje granice, grijehnik sam, što ja mogu učiniti?!" Kad nas Gospodin poziva, on se ne zaustavlja na onome što jesmo ili što smo postigli. Naprotiv, onoga trenutka kad nas poziva, on gleda sve ono što možemo postići, svu ljubav koju smo sposobni darovati. Poput mlade Marije, možete učiniti da vam život postane sredstvom izgradnje boljega svijeta. Isus vas poziva da ostavite svoj trag u životu, svoj trag u povijesti, kako svojoj osobnoj tako i u povijesti mnogih drugih ljudi (usp. *Govor na bdjenju*, Krakov, 30. srpnja 2016.).

Biti mlad ne znači raskinuti veze s prošlošću

Marija je bila tek izašla iz adolescentske dobi, baš poput mnogih od vas. No, hvalospjev Veliča odjek je hvale njezina naroda i njegove povijesti. To nam pokazuje da biti mlad ne znači raskinuti veze s prošlošću. Naša osobna povijest nastavlja se na dugi trag, ona je dio zajedničkog putovanja kroz stoljeća onih koji su nam prethodili. Poput Marije, pripadamo svome narodu. A povijest nas uči da, čak i kada je morala ploviti po olujnom moru, Crkvu je vodila Božja ruka i pomagala joj da prebrodi teške trenutke. Pravo iskustvo Crkve nije kao

neki flash mob, gdje se skupina ljudi dogovori naći se na nekome mjestu, izvede neki kratki performans, a zatim se razidu. Crkva je baštinica duge tradicije koja se prenosi s naraštaja na naraštaj, obogaćujući se istodobno iskustvima svakoga pojedinca. Vaša osobna povijest također ima svoje mjesto u povijesti Crkve.

Spominjati se prošlosti služi također tome da budemo otvoreni neočekivanim načinima na koje Bog djeluje u nama i po nama. To nam također pomaže da budemo otvoreni Bogu da nas može izabrati za svoje suradnike u ostvarivanju svojega nauma spasenja. Vi, kao mladi ljudi, također možete činiti velike stvari i preuzeti veće odgovornosti jedino ako u svom životu prepoznate djelovanje Božje milosti i snage.

Želim vam postaviti nekoliko pitanja. Na koji način "pohranjujete" u svome sjećanju događaje i iskustva svoga života? Kako pristupate činjenicama i slikama koje su vam se utisnule u pamćenje? Neki bi od vas, osobito oni koji su ranjeni nekim životnim prilikama, možda htjeli "resetirati" svoju prošlost, iskoristiti pravo da zaborave sve što je bilo. Ali htio bih vas podsjetiti da ne postoji svetac bez prošlosti ni grešnik bez budućnosti. Biser se rađa iz rane u školjci! Isus, svojom ljubavlju, može izliječiti naša srca i pretvoriti naše rane u prave bisere. Gospodin, kao što reče sveti Pavao, svoju moć može očitovati po našim slabostima (usp. 2 Kor 12, 9).

Ipak, sva naša sjećanja ne bi trebala ostati zbijena na jednome mjestu, kao u memoriji nekog tvrdog diska. Ne možemo isto tako sve pohraniti u nekom virtualnom "oblaku" (cloud). Moramo naučiti kako od proteklih događaja stvoriti dinamičnu stvarnost o kojoj ćemo razmišljati i iz koje ćemo izvlačiti pouku i značenja za našu sadašnjost i budućnost. Mukotrpana je, ali nužna zadaća otkriti tanku nit Božje ljubavi koja se provlači kroz sav naš život.

Mnogi ljudi kažu da ste vi mladi rastreseni i površni. Potpuno su u krivu! No, treba priznati da je u ovom našem dobu potrebno ponovno vratiti sposobnost razmišljanja o vlastitom životu i njegova usmjeravanja prema budućnosti. Imati prošlost nije isto što i imati povijest. U svom životu možemo imati mnogo uspomena, ali koliko ih je uistinu dio našeg sjećanja? Koliko su one značajne za naše srce i koliko nam pomažu dati smisao vlastitom životu? Na društvenim mrežama vidimo lica mladih na mnoštvu fotografija koje su trag više ili manje stvarnih događaja, ali ne znamo koliko je sve to

stvarno "povijest", iskustvo koje se može prenijeti i koje je urešeno svrhom i smislom. Televizijski programi nude obilje takozvanih "reality showa", ali to nisu stvarne priče, to su samo minute koje pred televizijskom kamerom provode osobe koje žive od danas do sutra, bez dubljeg plana. Ne dajte se zavesti ovim lažnim slikama stvarnosti! Budite protagonisti svoje povijesti, odlučujte o svojoj budućnosti!

Kako ostati povezani po uzoru na Mariju?

Za Mariju se kaže da je sve te stvari pohranjivala i prebivala u svom srcu (usp. Lk 2, 19.51). Ova jednostavna djevojka iz Nazareta uči nas svojim primjerom čuvati sjećanje na događaje iz života, ali i kako ih povezati, sastavljajući od dijelova cjelinu koja tvori mozaik. Kako možemo naučiti to činiti u praksi? Dopustite mi da vam ponudim neke prijedloge.

Na kraju svakoga dana možemo izdvojiti nekoliko minuta da stanemo i prisjetimo se lijepih trenutaka, kao i izazova, onoga što je bilo dobro i onoga što je pošlo po zlu. Na taj način, pred Bogom i pred samima sobom, možemo izraziti svoju zahvalnost, žaljenje i svoje povjerenje. Ako hoćete, možete sve to također zapisati u bilježnicu, voditi kao neku vrstu duhovnog dnevnika. To znači moliti u životu, sa životom i o životu, a to će vam sigurno pomoći da prepoznate velike stvari koje Gospodin čini za svakog od vas. Kao što je rekao sveti Augustin, Boga možemo pronaći na širokim poljanama svoga pamćenja (usp. Ispovijesti, X, 8, 12).

Čitajući hvalospjev Veliča shvaćamo koliko je Marija poznavala Božju riječ. Svaki stih tog hvalospjeva ima svoju paralelu u Starome zavjetu. Mlada Isusova majka znala je dobro molitve svoga naroda. Sigurno su je tome poučili njezini roditelji, baka i djed. Koliko je samo važno prenošenje vjere s koljena na koljeno! Postoji neko skriveno blago u molitvama koje nas uče naši pređi, u onoj živoj duhovnosti običnih ljudi koju nazivamo pučkom pobožnošću. Marija baštini vjeru svoga naroda i oblikuje je u hvalospjev koji je u potpunosti njezin, ali u isti mah i hvalospjev čitave Crkve. I cijela ga Crkva zajedno s njom pjeva. Da biste i vi mladi mogli pjevati Veliča i svoj život učiniti darom za cijelo čovječanstvo, bitno je da se povežete s povijesnom tradicijom i molitvom svojih predaka. Zato je za vas važno poznavati Bibliju, Božju riječ, svakodnevno je čitati i pustiti je da

govori vašem životu, te događaje iz svakodnevnog života tumačiti u svjetlu onoga što vam Gospodin govori u Svetom pismu. U molitvi i u molitvenom čitanju Biblije (takozvana lectio divina), Isus će vaša srca ispuniti topline i prosvijetliti vam korake, čak i u tamnim trenucima vašega života (usp. Lk 24, 13-35).

Marija nas također uči živjeti "euharistijski", to jest zahvaljivati i hvaliti, a ne usredotočiti se samo na svoje probleme i teškoće. U životu vrijedi da današnje prošnje postaju razlozima sutrašnje zahvalnosti. Tako će vaše sudjelovanje na misi i pristupanja sakramentu pomirenja biti ujedno i vrhunac i novi početak. Vaši će se životi obnavljati iz dana u dan u oprostjenju i postat će trajna hvala Svevišnjemu. "Uzdajte se u Božje pamćenje [...] njegovo pamćenje je srce ispunjeno nježnošću i samilošću, koje s radošću briše svaki trag zla u nama" (usp. Homilija na misi Svjetskog dana mladih, Krakov, 31. srpnja 2016.).

Vidjeli smo da hvalospjev Veliča izvire iz Marijina srca u času u kojem susreće svoju stariju rođakinju Elizabetu. Svojom vjerom, svojim oštrom pogledom i svojim riječima, Elizabeta pomaže Djevici bolje shvatiti veličinu onoga što Bog u njoj ostvaruje, kao i poslanje koje joj je povjerio. A vi, jeste li vi svjesni čudesnog vrela bogatstva koji predstavlja susret između mladih i starijih osoba? Koliku važnost pridajete starijim osobama, svojim bakama i djedovima? S pravom se želite "vinuti u let", u svom srcu nosite tolike snove, ali trebate i mudrost i viziju starijih. Dok širite svoja krila da poletite, važno je da otkrijete svoje korijene i preuzmete štafetu od osoba koje su vam prethodile. Da bi se izgradilo budućnost koja ima smisla, potrebno je poznavati događaje iz prošlosti i zauzeti stav prema njima (usp. Amoris laetitia, 191, 193). Vi mladi imate snagu, a starije osobe imaju pamćenje i mudrost. Kao što je Marija učinila s Elizabetom, upravite svoj pogled u starije, svoje bake i djedove. Oni će s vama razgovarati o stvarima koje mogu pobuditi oduševljenje u vašem duhu i dirnuti vas u srce.

Kreativna vjernost za izgradnju budućnosti

Istina je da ste još mladi te vam je stoga možda teško shvatiti vrijednost i važnost tradicije. Morate međutim znati da to nije isto što i biti tradicionalisti. To nikako! Kad je Marija u Evanđelju rekla "velika mi djela učini Svesilni",

ona želi reći da ta "velika djela" nisu prošlost, nego se nastavljaju događati u sadašnjosti. Nije riječ o nekoj dalekoj prošlosti. Znati se spominjati prošlosti ne znači biti nostalgičan niti navezan za određeno razdoblje povijesti, već znati prepoznati vlastite korijene, tako da se možemo uvijek vraćati na ono bitno i sa stvaralačkom vjernošću prionuti izgradnji budućnosti. Bilo bi potpuno pogrešno i u konačnici beskorisno njegovati pamćenje koje nas koči i sputava, gdje bismo uvijek iste stvari činili na isti način. Pravi je Božji dar vidjeti kako mnogi od vas, sa svojim pitanjima, snovima i preispitivanjima, odbijaju slušati one koji govore kako se stvari ne mogu promijeniti.

Društvo koje cijeni samo sadašnjost sklono je također odbaciti sve naslijeđe prošlosti, kao što su na primjer institucije braka, posvećenog života i svećeničkoga poslanja. Na to se gleda kao na besmislene i zastarjele forme. Neki misle da je bolje živjeti u takozvanoj "otvorenoj" situaciji, prolaziti kroz život kao da je to neki reality show, bez cilja i svrhe. Ne dajte se obmanuti! Bog je došao proširiti obzore našeg života u svakom pogledu. On nam pomaže pridati prošlosti vrijednost koja joj pripada kako bismo bolje gradili budućnost sreće. No, to je moguće samo ako imamo vjerodostojno iskustvo ljubavi, koje nam konkretno pomaže

razabrati Gospodinov poziv i uz njega prionuti. Jedino nas to čini istinski sretnima.

Draga mladeži, povjeravam naš hod prema Panami, kao i tijek priprema za sljedeću Biskupsku sinodu, majčinskom zagovoru Blažene Djevice Marije. Molim vas da imate na umu dvije važne obljetnice u 2017. godini: tristotu obljetnicu pronalaska slike Gospe od Aparecide u Brazilu i stotu obljetnicu ukazanja u Fatimi, u Portugalu, gdje, uz Božju pomoć, planiram hodočastiti sljedećega svibnja. Sveti Martin od Porresa, jedan od svetaca zaštitnika Latinske Amerike i Svjetskoga dana mladih 2019. godine, u svojem poniznom svakodnevnom služenju, običavao je Mariji donositi najljepše cvijeće, kao znak svoje sinovske ljubavi. I vi, poput njega, njegujte odnos prisnosti i prijateljstva s Gospom, povjeravajući joj svoje radosti, nemire i brige. Uvjeravam vas da nećete požaliti!

Neka nas mlada djevojka iz Nazareta, koja je u čitavom svijetu poprimila tisuću imena i lica, da bi se učinila bliskom svojoj djeci, sve zagovara i pomogne nam da pjevamo o velikim djelima koja Gospodin u nama i po nama ostvaruje.

Iz Vatikana, 27. veljače 2017.

Spomendan svetoga Gabrijela od Žalosne Gospe

Objavljen Papin motuproprij „Sanctuarium in Ecclesia“

U subotu, 1. travnja 2017. objavljen je Papin motuproprij naslovljen „Sanctuarium in Ecclesia“, kojim se opća nadležnost za katolička svetišta diljem svijeta prebacuje sa Zbora za kler na Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije na čijem je čelu nadbiskup Rino Fisichella. Vijeće će tako biti izravno odgovorno za uspostavljanje međunarodnih svetišta i odobrenje njihovih statuta, za proučavanje i primjenu mjera u svrhu promicanja evangelizacijske uloge svetišta, kao i za njegovanje pučke pobožnosti u tim istim svetištima.

Nadalje, Vijeće će biti nadležno za unaprjeđivanje organskog dušobrižništva u svetištima kao „pokretačke snage nove evangelizacije“, a

k tomu i za promicanje kako nacionalnih tako i međunarodnih susreta usmjerenih prema pastoralnoj obnovi pučke pobožnosti kao i hodočašćenja u sveta mjesta. Osim toga to će Papinsko vijeće promicati posebnu formaciju djelatnika svetišta, a jedna od uloga će biti i „budnost“ kako bi se hodočasnicima mogla ponuditi dosljedna te stalna duhovna i crkvena pomoć. Konačno, taj će vatikanski ured biti nadležan za kulturno i umjetničko unaprjeđivanje svetištâ u skladu s via pulchritudinis kao jedno od specifičnih načina evangelizacije.

(kta/ro)

Delegacija BK BiH sudjelovala u radu simpozija o mladima Europe u Barceloni

Mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski i Predsjednik Pedagoškog vijeća Katoličkih „Škola za Europu“ u BiH, vlč. Tomislav Mlakić, ravnatelj Nacionalnog katehetskog ureda BK BiH i vlč. Šimo Maršić, u ime Odbora za mlade koje djeluje unutar Vijeća za laike BK BiH sudjelovali su od 28. ožujka do 31. ožujka 2017. godine u Barcelonu na Simpoziju o Praćenju mladih na njihovom putu slobodnog odgovora na Kristov poziv. Simpozij je organiziralo Vijeće Biskupijskih konferencije Europe u prostorima barcelonske bogoslovije, a s ciljem pripreme za najavljenju Sinodu o mladima koja će biti održana u listopadu 2018. godine.

Na susretu se okupilo 275 nacionalnih delegata odgovornih za Sveučilišni pastoral, Katoličko školstvu, Katehezu, Pastoral zvanja i Pastoral mladih. Simpozij je bio mjesto susreta, molitve, razmjene iskustava u praćenju mladih iz različitih sektora, zajedničkog promišljanja i osluškivanja mladih. Tema susreta bio je događaj susreta učenika s Uskrsnim Isusom na putu u Emaus koji je sudionicima Simpozija poslužio kao temelj promišljanja o praćenju mladih u njihovom odrastanju.

Vrhunac Simpozija je bilo euharistijsko slavlje u crkvi Svete Obitelji (Sagrada Familia), koje je predvodio Kardinal Agnelo Bagnasco, predsjednik Vijeća Biskupijskih konferencija Europe. Zadnji dan Simpozija Jutarnju molitvu i Sv. Misu predvodio je Mons. Juan Jose

Omella, nadbiskup Barcelone, koji je zahvalio sudionicima Simpozija na njihovom radu i pozvao ih da slijede model Emausa u praćenju mladih ljudi, osluškujući mlade ljude i preporučujući im slijediti Krista u njihovom životu.

Kardinal Lorenzo Baldisseri, generalni tajnik Sinode biskupa, sudionicima je govorio o Sinodalnom putu koji uključuje Pripremni dokument koji je već objavljen i u kojem se nalazi upitnik koji je upućen cijeloj Crkvi. Radni dokument (Instrumentum Laboris) Sinode biskupa će biti sastavljen nakon što pristignu odgovori, prijedlozi i sugestije iz cijeloga svijeta, te će biti dan Sinodskim ocima na promišljanje i diskusiju. Zaključne riječi Simpozija bile su povjerene Predsjedniku Vijeća biskupijskih konferencije Europe, Kardinalu Agnelu Bagnascu, koji je naglasio važnost odgojitelja u današnjem društvenom kontekstu, u kojem je odgojitelj mora biti zagledan u Isusa, jedinog i pravog Učitelja. Kardinal Bagnasco zaključio je riječima upućenim mladima: „Gledamo na generaciju mladih s velikim povjerenjem i ljubavlju; na nama je biti danas evangelizatori, uvjereni da to danas znači poučiti ljude umjetnosti življenja! Providnost nam je dala ovo vrijeme koje je nam se ponekad čini zahtjevnim, prihvatimo ga s povjerenjem i ljubavlju (...) Da, želimo ga dobro živjeti mijenjajući sebe i pomažući drugima.“

(kta)

Priopćenje na završetku susreta osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija i Izjava sofijskog Apostolskog egzarha

Godišnji susret osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija održan je od 7. do 10. lipnja 2017. u Sofiji (Bugarska) na poziv predsjednika Bugarske međuobredne biskupske konferencije mons. Christa Proykova, sofijskog apostolskog egzarha.

U glavnom gradu Bugarske, glasnogovornici su raspravljali o korištenju novih medija, a osobito društvenih mreža, s ciljem povećanja sinodalne dimenzije Crkve i širenja pojma zvanja u kršćanskoj svijesti te služenja i zauzetosti Crkve za Europu i njezina nastojanja u borbi protiv oblika zlostavljanja djece na interne-

tu. Između ostaloga, razmijenili su iskustva i projekte na području komunikacija.

U Sofiji su 45 delegata iz 25 europskih zemalja imali također prigodu produbiti i vrjednovati važnu kulturnu baštinu bugarskog kršćanskog nasljeđa, posjetiti i susreti se s ravnateljem Bugarske državne agencije (BTA – Bulgarian News Agency), Maximom Minchevim i slaviti Euharistiju sa župnom zajednicom. U Katoličkoj Crkvi u Bugarskoj postoji zajednica latinskog obreda kao i zajednica bizantskog obreda. Ova malobrojna katolička zajednica, koja je osobito živa, susreće se s brojnim izazovima.

Izjava sofijskog Apostolskog egzarha

U vrijeme dok se Bugarska priprema da po prvi put u svojoj povijesti preuzme predsjedanje Vijećem Europske Unije (od siječnja 2018.), glasnogovornici biskupskih konferencija informirani su o žalosnom stanju do kojeg je nedavno došlo između Sofijskog egzarhata i Financijskog odjela glavnog grada koji uporno odbija priznati vjerski status katoličkih samostana u Sofiji.

Mjesna Katolička Crkva stoga bila je primorana obratiti se sudu pravde protiv spomenutog Financijskog odjela koji, unatoč opetovanih pisanih izdvojenih mišljenja sa strane raznih mjerodavnih nadležnih organa, kao na primjer Uprave Vijeća za vjerska pitanja pri Vijeću ministara Bugarske, radije želi ići do kraja pravnoga postupka koji je u tijeku.

Za egzarhijske pravnike i za mons. Christa Proykova „ova nesretna tvrdoglavost baca loše svjetlo na poštivanje prava na vjersku slobodu u Bugarskoj u mjeri u kojoj pokazuje ranjivost na osobne interpretacije općinskih ili državnih službenika“.

Deset godina od ulaska Bugarske u Europsku Uniju

Deseta obljetnica ulaska Bugarske u Europsku Uniju bila je prigoda za razmišljanje o stanju Unije i o društvenim, političkim, gospodarskim i kulturnim izazovima koji postoje širom europskog kontinenta. Stalni promatrač Svete Stolice pri Vijeću Europe mons. Paolo Rudelli i generalni tajnik COMECE o. Olivier Poquillon svojim su izlaganjima pomogli gla-

snogovornicima u spomenutom razmišljanju.

Nastojanje Crkve u ovom projektu mira i razvoja, što je sudbina ove zajednice i što bi Europska unija trebala biti, pokazuje se kroz trajno i diskretno praćenje rada europskih institucija. Brojni izazovi, koji danas prijete koheziji i samom europskom projektu, zahtijevaju od europskih institucija obnovljeni napor u promišljanju vlastitih načina rada tražeći inspiraciju u velikim idealima. Kao svjedočanstvo zauzimanja Crkve za Europu, sastat će se predsjednici europskih biskupskih konferencija krajem rujna u Minsku (Bjelorusija), na poziv CCEE-a te, između ostalih tema, zajednički promišljati o poslanju Crkve u današnjem kontekstu europskog kontinenta. COMECE - crkveno tijelo koje prati rad Europske unije – zajedno s Državnim tajništvom Svete Stolice, sa svoje će strane u jesen (od 27. do 29. listopada 2017.) u Rimu organizirati europski dijalog pod naslovom „(Pre)-misliti Europu. Kršćanski doprinosi za budućnost europskog projekta“.

Promišljanje o Europi zaključeno je susretom s bugarskim carem Simeonom II., bivšim premijerom (od 2001. do 2005.), tijekom kojeg su sudionici upoznati s velikim trudom i njegovim osobnim doprinosom u ostvarenju europskog projekta.

Sinoda o mladima

Polazeći od predstojeće Sinode o mladima, glasnogovornici su promišljali o tehnološkom razvoju na području komunikacija i širenja društvenih medija. Usredotočili su se na koncept sinodalnosti, na način komuniciranja kršćanskog pojma zvanja te crkvenog nastojanja u borbi protiv zlostavljanja maloljetnika na internetu. Tijekom radnog dijela zasjedanja svoja izlaganja održali su stručnjaci: o. Eric Salobir, generalni promicatelj za društvene komunikacije dominikanaca, sestra Nathalie Becquart, ravnateljica Nacionalne službe za evangelizaciju mladih i zvanja Francuske biskupske konferencije, i član Družbe Isusove p. dr. Hans Zollner, predsjednik Centra za zaštitu djece.

Novi mediji, a posebno društvene mreže, mogu dati veliki doprinos u promicanju prakse sudjelovanja vjernika u životu i promišljanju Crkve.

Digitalna kultura, u kojoj se razvija praksa

„kolektivne inteligencije,, (crowdsourcing) tipična za svijet hakera i „open sourcea“, što ukazuje na sudjelovanje sve većeg broja umova zauzetih u promišljanju o istom pitanju, o istoj situaciji, o istim problemima, kako bi se na kraju identificirao i povećao broj mogućih rješenja na određeni problem bez traženja da se dođe do „zajedničke odluke“, mogao bi pomoći u življenju i korektnom razmišljanju sinodalnosti Crkve. Ove nove tehnološke mogućnosti, međutim, zahtijevaju sa strane Crkva i društva u cjelini hitnu pozornost kako bi uistinu bile u službi ljudske osobe, njezina dobra i njezine istine.

Također i u komunikaciji oko pojma kršćanskog poziva, Crkva ne može ne koristiti nova sredstava društvenih komunikacija, društvenih mreža i kulture slike u koje su uronjeni mladi ljudi danas. Nužno je puno raditi koristeći pedagogiju videa i dajući glas onim iskustvima koja su u stanju pokazati ljepotu različitih zvanja u Crkvi kao služenja za dobro svih i na slavu Božju, a istovremeno pomoći osobi u uvodnom razmišljanju o vlastitom odnosu s

Gospodinom koji poziva svakog od nas.

Unatoč patnji uzrokovanoj slučajevima zlostavljanja maloljetnika počinjenih sa strane zaređenih crkvenih službenika, Crkva je svjesna svog poziva da bude na prvoj crti u borbi protiv svih oblika zlostavljanja maloljetnika koja se u eri konekcije događa sve više na internetu i preko interneta. Glasnogovornici su informirani o inicijativama poduzetim na tom području, a na osobit način o onima koje promiče Centar za zaštitu djece Sveučilišta Gregorijana i predstojećeg kongresa „Dječje dostojanstvu u digitalnom svijetu“ koji će se održati od 3. do 6. listopada 2017. u Rimu i koji potvrđuje nastojanje Crkve, zajedno s vlastima i brojnim drugim međunarodnim institucijama, u sučeljavanju s tim fenomenom.

Susret je, na koncu, bio i prigoda da se razmijene projekti dobre prakse biskupskih konferencija na području društvenih komunikacija.

Susret glasnogovornika 2018. godine održat će se od 26. do 28. lipnja 2018. u Rimu.

(kta)

Održana sjednica Vijeća HBK i BK BiH za Hrvatsku inozemnu pastvu

BK BiH

U zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu održana je pod predsjedanjem pomoćnog biskupa vrhbosanskog mons. Pere Sudara 24. travnja 2017. godišnja sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu. Na sjednici Vijeća sudjelovali su, uz predsjednika biskupa Sudara, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. Tomislav Markić, koji je ujedno i tajnik Vijeća, fra Miljenko Šteko, predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, područni delegati hrvatske inozemne pastve: za Južnu Ameriku mons. Drago Balvanović, za Kanadu mons. Ivan Vukšić, za Njemačku don Ivica Komadina, za Zapadnu Europu vlč. Stjepan Čukman, za Švicarsku fra Branko Radoš, za Oceaniju fra Ivo Tadić, za Sjedinjene Američke Države fra Nikola Pašalić i za Sloveniju fra Marko Prpa, te predstavnica pastoralnih suradnika iz Njemačke Sanja Jakopić.

Biskup Sudar je otvarajući sjednicu prenio pozdrave i pohvalu hrvatskih biskupa za rad naših misionara i pastoralnih suradnika među našim

iseljenicima. Potom je ravnatelj Markić podnio godišnje izvješće o djelovanju Ravnateljstva u 2016. godini, istaknuvši najvažnije događaje u protekloj godini te predstavivši projekte za tekuću godinu. Posebno je istaknuo 50. obljetnicu utemeljenja Ravnateljstva, a taj će jubilej biti proslavljen Znanstveno-stručnim skupom, koji će se 25. i 26. travnja održati u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, te zahvalnim Misnim slavljem, koje će 26. travnja s početkom u 19 sati u zagrebačkoj prvostolnici predvoditi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, uz koncelebraciju hrvatskih biskupa, okupljenih na redovitom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, redovničkih poglavara i svećenika, koji djeluju ili su djelovali u hrvatskoj inozemnoj pastvi.

U nastavku sjednice izvješća o povjerenim im područjima podnijeli su delegati hrvatske inozemne pastve, podijelivši jedni s drugima poteškoće i izazove s kojima se susreću, osobito u situaciji pojačanoga iseljavanja hrvatskih katolika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

(kralika)

50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

U povodu obilježavanja 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu 25. i 26. travnja organiziran je znanstveno-stručni skup. Pokrovitelji skupa su Hrvatska biskupska konferencija i Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, a u organizaciji skupa, uz Ravnateljstvo, sudjelovali su Hrvatsko katoličko sveučilište i katolički bogoslovni fakulteti Sveučilišta u Zagrebu i Univerziteta u Sarajevu.

U pozdravnoj riječi ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislav Markić pojasnio je kako se za osnutak Ravnateljstva uzima dan imenovanja prvoga nacionalnog ravnatelja u osobi svećenika Prelature Opus Dei don Vladimira Vinca. Njegov dekret datira od 25. lipnja 1966. No, odlučeno je da se proslava jubileja održi uz ovogodišnju sjednicu Vijeća.

Predsjednik HBK nadbiskup Puljić izrazio je radost zbog susreta, te rekao da pedeset godina institucionalnoga pastoralnog rada dobra je prigo-

da Bogu reći iskreni hvala. Najprije za dar vjere kojim je pratio hod naših ljudi u tuđini, kao i za dar njihove ljubavi prema Crkvi koju su očitovali okupljajući se u misijama i pastoralnim centrima diljem svijeta. Ovo je prigoda reći velika hvala Bogu za svećenike, redovnice i redovnike i zauzete vjernike laike koji su dekretom naših biskupa pošli djelovati među iseljeničtvo. Svojim radom i brigom za njih oni su ispisali svijetle stranice hrvatske povjesnice i povjesnice Katoličke Crkve. U našu zahvalu želimo uključiti i biskupije domaćine koje su nas u tim teškim vremenima razumjele i pokazale veliko srce prema vjerskim potrebama naših iseljenika, rekao je nadbiskup Puljić, te zahvalu uputio svima koji sada djeluju u inozemnoj pastvi.

Biskup Vukšić, prenoseći pozdrave i čestitke kardinala Vinka Puljića, naglasio je kako je to prigoda sa zahvalnošću se sjetiti svih osoba koje su dio svoga života, dušobrižničkoga umijeća i truda uložili za duhovne potrebe hrvatskih iseljenika, kao i za one koji se u naše vrijeme daruju u tu svrhu.

Skup su također pozdravili gosp. Zvonko Milas i ministar vanjskih poslova Vlade republike Hrvatske gosp. Davor Ivo Stier.

Nakon pozdravnih govora ravnatelj Markić je izvjestio da je u Hrvatskoj inozemnoj pastvi djelatno u 187 hrvatskih misija i centara trenutačno 197 svećenika od čega su dvije trećine redovnici te pet trajnih đakona, 50 redovnica i 44 pastoralna suradnika i suradnica laika, te 49 tajnika i tajnica.

Prvi blok predavanja znanstveno-stručnog skupa o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu pristupio je temi u povijesnom kontekstu.

Doc. dr. sc. Mario Bara s Odjela za sociologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta održao je predavanje „Povijesni kontekst hrvatskih migracija“. O počecima organizirane pastoralne skrbi među iseljenicima s posebnim osvrtom na djelovanje prvoga ravnatelja dr. sc. Vladimira Vincea govorio je dr. sc. Daniel Patafta, OFM s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. „Kardinal Franjo Kuharić i mons. Vladimir Stanković promotori pastoralne skrbi među iseljenicima“ bio je naslov predavanja doc. dr. sv. Tomislava Anića s Odjela za povijest HKS-a. Vremenski predavanje je obuhvatio period od 1969. do 1999. godine. Predavač je ukazao da u vrijeme borbe za slobodnu i neovisnu državu, upravo je iseljena Hrvatska preko inozemne pastve bila nemjerljiv izvor ne samo duhovne pomoći, već i materijalne. Anić je iznio i jedan kuriozitet. Naime, u prvim godinama državnosti devedesetih godina prošloga stoljeća uobičajilo se da hrvatski veleposlanici i konzuli prije odlaska u službu odlaze kod mons. Stankovića kako bi dobili kvalitetne informacije o zemljama u koje odlaze, ali isto tako i o iseljenicima u tim zemljama što im je bilo od velike pomoći u organizaciji posla. Na kraju mandata mons. Stankovića u hrvatskom inozemnoj pastvi postojalo je 192 župe i misije u kojima je djelovalo 252 svećenika, a zajedno sa suradnicima broj djelatnika inozemne pastve iznosio je 542 osobe. Predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu pomoćni vrhbosanski biskup dr. sc. Pero Sudar održao je predavanje „Osnivanje i djelovanje Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu“. Biskup Sudar je naglasio kako je osnivanje i djelovanje Vijeća izraz i potvrda svijesti domovinske Crkve da Hrvati katolici, iako već generacijama žive kao punopravni članovi mjesnih Crkava zemalja u kojima žive, ne prestaju biti pastoralna briga i Crkve u Domovini. K tomu, važna je i činjenica da privrženost Hrvata katolika hrvatskim misijama i župama u svijetu i plodno djelovanje tih misija potvrđuje potrebu i opravdanost postojanja i djelovanja Vijeća. Biskup je također naglasio kako iz toga proizlazi da su Vijeće i Hrvatska inozemna

pastva plodno i dragocjeno svjedočanstvo zajedništva, po svim šavovima, podijeljenoga narodnoga bića. Rad Vijeća mora biti potpora misionarima u inozemnoj pastvi, stoga, nastavio je biskup „rad Vijeća nije i ne može se nazvati samo savjetodavnim, nego je ona više posrednička. Posredničku ulogu vrši prvenstveno između domovinske Crkve i samih svećenika i pastoralnih djelatnika u hrvatskim katoličkim misijama i župama u inozemstvu. Naime, sjednice Vijeća su mjesto i prilika gdje delegati, a preko njih svi djelatnici u hrvatskoj inozemnoj pastvi mogu iznositi svoje prijedloge biskupima kao predstavnicima domovinske Crkve, istaknuo je biskup Sudar.

U popodnevnom dijelu prvoga dana znanstveno-stručnog skupa o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u utorak, 25. travnja dat je osvrt na dušobrižništvo za Hrvate po regijama. O dušobrižništvu među hrvatskim iseljenicima u SAD-u govorio je dr. doc. Mate Bižaca. Istaknuo je, kako se govori o broju od 800.000 Hrvata u SAD-u od kojih polovica živi na prostoru gdje su nekad postojale hrvatske misije i župe, a danas su u okviru mjesnih crkvenih struktura. Od druge polovice prema njegovim riječima samo 25% dobro govori hrvatski i dolazi na hrvatske mise. Stoga je uveden vjeronauk na engleskom jeziku i dvojezične mise. „Ravnateljstvo mora slati u SAD mlađe svećenike i koji izvrsno poznaju engleski jezik, bez toga malo će se postići u pastvi“, rekao je na kraju Bižaca. O dušobrižništvu u Kanadi govorio je delegat HIP-a za Kanadu mons. Ivan Vukšić. Danas u 17 hrvatskih župa djeluje 20 svećenika i 17 hrvatskih redovnica. Pretpostavlja se da danas u Kanadi živi oko 200.000 Hrvata. Sav duhovni, kulturni i sportski život odvije se u župama. Delegat HIP-a za Južnu Ameriku mons. Drago Balvanović govoreći o tom kontinentu, naglasio je kako u Južnoj Americi postoje samo dva hrvatska katolička centra u Argentini „Sv. Nikola Tavelić“ i u Peruu hrvatska vikarija „Sv. Leopold Mandić“. Ostale države J. Amerike imaju povremeni kontakt s hrvatskim misionarima iz ove dvije zemlje. U pastoralnom djelovanju uključene su i redovnice Kćeri Milosrđa, milosrdnice i karmelićanke. O jedinog hrvatskoj katoličkoj misiji na afričkom kontinentu, onoj u Johannesburgu govorio je fra Ivica Strčić. Danas se računa da u Južnoj Africi živi oko 4000 Hrvata. Prof. dr. sc. Pavo Jurišić s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Sarajevu predstavio je pastoralni rad dijecezantskog klera među Hrvatima u Australiji. O pastoralu u Australiji kojega pokrivaju hrvatski franjevci govorio je dr. sc. Ivan Hrštic s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar koji je predavanje pripremio s prof. dr. sc. Vesnom Drapač sa Sveučilišta u Adeleide.

Na kraju prvoga dana znanstveno-stručnog skupa o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u utorak, 25. travnja bilo je riječ o doprinosu HRT-a u čuvanju identiteta Hrvata katolika u dijaspori. U programu su sudjelovali izv. prof. dr. Božo Skoko s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i novinar i urednik pri HRT-u Zvonko Božinović.

U nastavku rada znanstveno-stručnog skupa o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u Nadbiskupijskome pastoralnom institutu u Zagrebu 26. travnja dat je osvrt na dušobrižništvo za Hrvate u europskim zemljama.

Delegat HIP-a za Skandinaviju mons. Stjepan Biletić je rekao da se danas pretpostavlja da na području Skandinavije ima više desetaka tisuća Hrvata, a samo u Švedskoj živi ih oko 30.000. U Švedskoj djeluju četiri HKM, od kojih su tri osnovane prije više od četrdeset godina, a jedna prije 19 godina. Jedna HKM djeluje i u Norveškoj. O dušobrižništvu među hrvatskim iseljenicima u Njemačkoj govorio je urednik mjesečnika „Živa zajednica“ dr. Adolf Polegubić. Uvodno je istaknuo kako prema podacima HKM u Njemačkoj za 2001. godinu Hrvata je bilo 308.337, dok se podaci njemačkih (nad)biskupija neznatno razlikuju, navode 306.816 hrvatskih katolika. No, danas se može pretpostaviti da je u Njemačkoj između 350.000 i 400.000 Hrvata, a spominje se i broj od oko 500.000 Hrvata. Danas u Njemačkoj djeluje 96 HKM i HKZ podijeljenih u šest pastoralnih područja. U Njemačkoj djeluje 89 svećenika, 4 stalnih đakona, te 50 pastoralnih suradnika i suradnica, od toga 22 redovnice, 15 laika i 13 laikinja, te 42 tajnice i dvojica tajnika. O. Pinjuh iznio je i nekoliko zanimljivih brojčanih podataka: 45 hrvatskih misionara, članova Hercegovačke franjevačke provincije, tijekom pet desetljeća ugradili su 603 godine svoga svećeničkog rada u pastoralnu skrb u Švicarskoj. Tome broju valja dodati 280 godina stručnog, marljivog i samozatajnog pastoralno-katehetskog rada tridesetak misijskih suradnica. Delegat HIP-a za Zapadnu Europu i voditelj HKM u Nici vlč. Stjepan Čukman na početku izlaganja predstavio je statistiku po zemljama, a potom je predstavio pojedine HKM.

Dušobrižništvo za Hrvate u Austriji predstavio je fra Željko Baković iz HKM Beč, koji je pročitao tekst koji je pripremio delegat HIP-a za Austriju fra Ilija Mijatović. Danas na području Austrije djeluje šest personalnih župa (Beč, Feldkirch, Graz, Innsbruck, Linz, Salzburg), te dvije HKM u rangi samostalnih kapelanija (Klagenfurt, St. Polten). K tomu se misna slavlja, susreti i okupljanja održavaju i u pedeset filijala. U dušobrižništvu djeluje 14 svećenika, od kojih su dva biskupska i 12 franjevac, jedan trajni đakon, četiri redovnice te četiri pastoralna su-

radnika. Naglasio je i kako HKM Beč ima i zvanja, jednog franjevca i tri redovnice. O dušobrižništvu u Sloveniji govorio je delegat HIP-a fra Marko Prpa.

Posljednji blok predavanja radnoga dijela Znanstveno-stručnog skupa o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u srijedu 26. travnja u Nadbiskupijskome pastoralnom institutu u Zagrebu bio je naslovljen „Teološko-pastoralni izazovi kao zalog budućnosti“. Prvo predavanje „Identitet u kontekstu iseljeničtva“ održao je rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prof. dr. Željko Tanjić. Osvrt na „Novi val iseljavanja iz Republike Hrvatske“ dala je doc. dr. Rebeka Mesarić Žabčić, viša znanstvena savjetnica Instituta za migracije i narodnosti. Posljednje predavanje „Opravdanost i smisao hrvatske inozemne pastve u budućnosti“ održao je prof. dr. Pero Aračić s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu, i sam svojevremeno ravnatelj HIP-a (1999.-2002.). Na kraju predavanja iznio je nekoliko prijedloga vezanih uz HIP: izrada novog dokumenta o HIP-u; razgovor s biskupskim konferencijama zemalja primateljica hrvatskih imigranata; razgovor o suradnji državnih vlasti RH i Crkve u pogledu hrvatskih migranata; potaknuti jači doprinos svih hrvatskih (nad)biskupija i redovničkih zajednica u inozemnoj pastvi (prema njihovim mogućnostima); inoviranje postojećih, ali i osnivanje novih HKM, te personalna promjena koja mora imati određenu dinamiku slanjem mlađih svećenika. U tom je vidu važnim istaknuo i pripremu svećenika koja bi se trebala temeljiti na osvješćivanju identiteta, o čemu govori spomenuti dokument o migrantima.

Dvodnevni Znanstveno-stručni skup o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu završio je u srijedu 26. travnja okruglim stolom „Povratak u Domovinu“.

Na kraju je riječ zahvale uputio predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu vrhbosanski pomoćni biskup Pero Sudar. Tijekom dva dana čuli smo 25 predavača, a to je 25 reflektora na jednu vrlo složenu stvarnost. Gledali smo naše iseljenike, razmatrali što je bilo, što će biti od njih i stvarnost kako ih Crkva treba pratiti. Što će biti s našim katolicima koji odlaze, tko će naseljavati ove dvije države, Hrvatsku i BiH, ni to ne znamo, ali ja sam uvjeren da će i u jednoj i drugoj državi biti Hrvati. Bit će Hrvata katolika, dokle bude onih koji budu sposobni zaplakati nad sudbinom svoga naroda i svoje domovine, zaključio je biskup Sudar.

Zahvalno euharistijsko slavlje u povodu 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dogodilo se u zagrebačkoj prvostolnici, a predslavio ga je uzoriti gospodin Josip kardinal Bozanić.

(hip/m.k)

Pozdrav biskupa mons. Tome Vukšića u ime BK BiH na znanstveno-stručnom skupu o 50. obljetnici osnutka Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

Uzoriti gospodine kardinale i preuzvišena braćo nadbiskupi i biskupi!

Mnogopoštovani oci provincijali i sestre provincijalke!

Poštovani predavači, organizatori i svi sudionici ovoga Znanstveno stručnoga skupa!

Sve vas srdačno pozdravljam u ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i prenosim vam dobre želje i blagoslove svih ostalih biskupa, a posebice predsjednika kardinala Vinka Puljića, za uspješan rad kroz ova dva dana. Predavači će nastojati osvijetliti tijek i način uspješnog organiziranja pastoralnih zajednica, te vrlo zaslužan dušobrižnički rad za hrvatske katolike u inozemstvu na raznim stranama u svijetu i suradnju s partikularnim crkvama i biskupskim konferencijama u zemljama naših iseljenika.

Ovo je prigoda da se s velikom zahvalnošću sjetimo svih osoba, koje su dio svoga života, dušobrižničkoga umijeća i truda uložili za duhovne potrebe hrvatskih iseljenika, kao i za one koji se u naše vrijeme daruju u tu svrhu: biskupa, svećenika, redovnika, redovnica, pastoralnih suradnika i socijalnih radnika. Pri tomu mislimo jednako na one često bezimene svećenike, koji su pratili prognanike pred otomanskim najezdama, kao i na sve poznate osobe kroz proteklih oko 150 godina. Naime, ovo novo dušobrižništvo započelo je polovicom 19. stoljeća brigom za hrvatske radnike, koji su sudjelovali na izgradnji Sueskoga kanala u doba egipatskih apostolskih vikara Hrvatâ: biskupa Vujičića i njegova nasljednika Ćurčije, kad je prvi imenovao Tvrtkovića a drugi Karačića za dušobrižnika, i evo, Bogu hvala, uspješno traje do Sudara i Markića.

Tijekom posljednjega pola stoljeća ovim velikim poslom ravnaju Vijeće za hrvatsku inozemnu pastvu i Nacionalni ured za hrvatsku inozemnu pastvu. Vijećem je do sada predsjedalo nekoliko biskupa, a Nacionalni ured je vodilo više svećenika. Hvala im svima za strpljivo vršenje odgovorne zadaće, koju su vrlo uspješno obavljali. Osim toga, to Vijeće i taj Ured, kao zajedničke ustanove Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije BiH, danas su mjesta uspješne suradnje naših dviju konferencija, što treba ne samo pohvalno istaknuti nego i nasljedovati.

Sav taj veliki projekt bilo je moguće ostvariti

zahvaljujući dobroti, suradnji i otvorenosti partikularnih Crkava i civilnih vlasti u zemljama, u koje su naši iseljenici dolazili. Stoga njihovu plemenitost nikako ne smijemo zaboraviti. Ona je bila ogromna i također danas je takva, bez obzira što bismo ponekada možda željeli više.

Danas u inozemstvu živi već nekoliko generacija hrvatskih katolika. Samim time oni imaju različite duhovne potrebe, različit odnos prema početnoj Crkvi i domovini, iz kojih potječu, što donosi nove izazove. Neki od njih ne znaju više hrvatski jezik, neki ga teško razumiju. No, kao grupu, sve ih povezuje činjenica zajedničkoga podrijetla i velika ljubav prema tom kraju, što su na osobiti način dokazali tijekom posljednjega rata, na čemu im je beskrajno zahvalna cijela Nacija. Ali zajednička im je također razdjelnica, koja ide između nostalgije za prošlim i atrakcije sadašnjega, između potrebe integracije i opasnosti asimilacije, između vjernosti svojoj etničkoj zajednici i pretakanja u novu političku naciju.

Nove prilike traže nove oblike dušobrižništva, a novi doseljenici trebaju i dosadašnji način. Stoga će i ubuduće biti delikatna zadaća njihovih dušobrižnika, a organizirana briga za njih velika obveza domovinske Crkve. No, stoljeće i pol postojanja suvremenoga dušobrižništva obvezuje također na propitivanje njegove dosadašnje duhovne učinkovitosti i pastoralnih plodova. Hrabri potrebu da se nastavi u dobru, ali i da se popravlja ono što treba biti bolje. U tom smislu, čini se da bi od velike koristi bilo, ako bi službena državna predstavništva bolje radila svoj posao, posebice na prosvjetnoj i kulturnoj razini, i time se oslobodio prostor i energija, kako bi hrvatske katoličke zajednice i njihovi dušobrižnici po svijetu na još vidljiviji način djelovali kao personalne župe, koje bi još više bile usmjerene pastoralnom smislu, i koje bi bile u stanju – smije li se nadati!? – same sebi osigurati također barem dobar dio svećeničkih i redovničkih zvanja. Naime, zdrava je svaka zajednica, koja je u stanju sama sebi osigurati predvodnike, koji joj trebaju.

Sa željom da dragi Bog blagoslovi sva plemena nastojanja naših iseljenika i njihovih dušobrižnika, i da se s ovoga skupa ponude najbolja moguća rješenja za njihove potrebe, sve vas srdačno pozdravljam.

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAE

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: bkbih@bih.net.ba - www.bkbih.ba

Prot. broj:61/2017

Sarajevo, 25. ožujka 2017.

Članovima Biskupske konferencije BiH
Franjevačkim provincijalima u BiH
Članovima Vijeća za kler BK BiH

Predmet: Poziv na IV. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Preuzvišeni,
Mnogopoštovani!

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH, ovim pozivam sve biskupe i franjevačke provincijale kao i članove Vijeća za kler BK BiH, a molim dijecezanske biskupe da pozovu svoje generalne vikare i sve dekane u svojim dijecezama, na IV. Međudekanski susret koji će se održati u četvrtak, 27. travnja 2017. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa *Petar Barbarić* u Travniku. Susret ćemo u ime Božje započeti u 9.30 sati u sjemenišnoj dvorani.

Dnevni red:

- Pozdrav predsjednika BK BiH;
- Osvrt biskupa Perića na III. Međudekanski susret održan na istom mjestu, 28. travnja 2016; kratko izvješće o prikupljenim kolektama u Nedjelju solidarnosti, 19. ožujka 2017., i kriteriji za raspodjelu;
- Izlaganje provincijala fra Joze Marinčića na temu Dj 2,42: apostolski nauk, zajedništvo, lomljenje kruha i molitve, s primjenom da domaću situaciju kakva je i kakva bi mogla biti;
- Zaključci.

- U 11.00 sati zajedničko Misno slavlje u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage; predvodi i propovijeda nižepotpisani Ordinarij;
- u 12.15 sati ručak, a nastavak rada nakon ručka;
- u 15.00 sati susret biskupa sa sjemeništarcima.

Radujući se našem skorom susretu, sve najiskrenije pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić
 Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup metropolit vrhbosanski
 predsjednik BK BiH

Dostavlja se:

1. Naslovu;
2. Rektoratu preč. Željku Mariću – Travnik;
3. Arhivu.

Četvrti Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Četvrti Međudekanski susret održan je, 27. travnja 2017. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku. Budući da se nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u vrijeme susreta nalazio na plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu kao delegat Biskupske konferencije BiH, sastanku je predsjedao mons. Tomo Vukšić, dopredsjednik BK BiH i vojni biskup u BiH. Sudjelovali su i drugi biskupi osim jednog člana BK BiH koji je bio spriječen. Također su sudjelovali: franjevački provincijal iz Sarajeva, vikar Hercegovačke franjevačke provincije iz Mostara, generalni vikari iz Sarajeva i Mostara te biskupski vikar iz Banje Luke kao i 26 od 28 dekana koliko ih ukupno ima u sve četiri biskupije u Bosni i Hercegovini: Banjolučkoj, Mostarskoj-duvanjskoj, Trebinjsko-mrkanskoj i Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Sudionici susreta upoznati su da sredstva, koja su prikupljena u Nedjelju solidarnosti u BiH prošle 2016. godine, dostavljena na 80 župa koje imaju manje od po 200 vjernika u svim biskupijama u Bosni Hercegovini. Također su upoznati s visinom sredstava prikupljenih u Nedjelju solidarnosti, 19. ožujka 2017., koja iznosi 135.000,00 KM. Izražena je zahvalnost svim vjernicima koji su svojim darom pokazali spremnost pomoći onima koji su u stvarnim potrebama. Osim ove materijalne potpore, biskupi osobito potiču na međusobnu duhovnu povezanost kroz molitvu i sveto življenje. Također zahvaljuju svim župnicima koji su animiranjem župne zajednice, ali i osobnim doprinosom, pomogli da zajednice s malem brojem osjete potporu onih s većim brojem vjernika.

Sudionici susreta saslušali su i izlaganje fra Joze Marinčića pod naslovom: „Apostolski nauk, zajedništvo, lomljenje kruha i molitve, s primjenom na domaću situaciju kakva je i kakva bi mogla biti“. Na temelju odlomka iz Djela apostolskih istaknuto je da je Isusov Duh velika snaga ljubavi koja poput ognja otvara i pročišćuje ljude da se mogu razumjeti i jedan s drugim živjeti te činiti zdravu životnu zajednicu odnosno stvarati pretpostavke za drukčiji, ljudskiji i božanskiji svijet i život u njemu. Istaknuo je da bi posebno svećenici u pastoralu trebali graditi Isusovo zajedništvo odnosno biti otvoreni prema svim ljudima osobito prema onima koji žive u bijedi, siromaštvu, egzistencijalnim nevoljama starosti i bolesti te priskočiti u pomoć i svojim kolegama u službi.

Tijekom diskusije izneseni su pojedini konkretni prijedlozi te zajednički razmišljano o iznalaženju najboljih načina ostvarenja istinskog crkvenog zajedništva krajevne Crkve u Bosni i Hercegovini.

Susret je završen svečanim Euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage uza sudjelovanje brojnih hodočasnika koji su molili pokraj groba časnog sluge Božjega Petra Barbarića. Euharistijsko slavlje prevodio je i prigodnu propovijed izrekao biskup Vukšić.

Uprava i cijela sjemenišna zajednica s rektorom vlč. Željkom Marićem bila je ponovno gostoljubiv domaćin susreta, a dijecezanski biskupi susreli su se i razgovarali su sa sjemeništarcima svojih biskupija.

*Travnik, 27. travnja 2017.
Tajništvo BK BiH*

Propovijed biskupa mons. Tome Vukšića na IV. Međudekanskom susretu u BiH

„Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima“

Draga braćo biskupi i svećenici!

Draga braćo i sestre!

U svetopisamskim odlomcima misnih čitanja u proteklim danima, koji su uslijedili neposredno nakon Uskrsa, slušali smo izvještaje o trijumfalnom događaju Isusova uskrsnuća. Njegovi učenici, vidno zatečeni, bili su u nedoumici zbog svega što se dogodilo, pa su u početku čak odbijali povjerovati. K tomu, još uvijek su bili također u veliku strahu zbog stvarne opasnosti, da im se dogodi tragedija, slična Isusovoj.

Slušali smo također izvještaje o Isusovim višekratnim ukazanjima apostolima i drugim osobama, kojima je ohrabrivao njihovu vjeru u uskrsnuće, liječio njihove strahove i sumnje, osnaživao njihovu ljudsku hrabrost pred opasnostima i potaknuo ih za početak svjedočkoga propovijedanja.

Nakon slušanja tih opisa Isusova uskrsnuća i njegovih ukazanja, misna čitanja u ovom tjeđnu, preuzeta najčešće iz Djela apostolskih, sve više nam nude opis muka apostola, koje su bile plod otpora ondašnjih moćnika svijeta njihovu hrabrom naviještanju, što su ga oni vršili usprkos zabranama, koje su im bile izrečene.

Današnji odlomak iz Djela apostolskih opisuje upravo jedan od takvih događaja. Naime, nakon što su apostoli čudesnom Božjom intervencijom izašli iz tamnice, u koju su bili zatvoreni samo zato što su propovijedali, odmah su otišli čak u Hram i započeli ponovno propovijedati. Zbog toga vlasti su ih privede na ponovljeno suđenje. Veliko vijeće i njegov vrhovni svećenik, koji su imali vlast uhapsiti i zatvoriti apostole, kao predstavnici vlasti toliko nisu podnosili Isusa da niti ne izgovaraju njegovo ime. Time samo pokazuju koliko ga preziru. On je, prema ovom izvještaju, za njih samo „to ime“ i „taj čovjek“.

Kaže sveti pisac: „Dovedoše ih i privedoše pred Vijeće. Veliki ih svećenik zapita: 'Nismo li vam strogo zabranili učiti u to ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom i hoćete na nas navući krv toga čovjeka'“ (Dj 5,27-28).

Apostoli su, dakle, bili trostruko okrivljeni: zato što su svjesno prekršili strogu zabranu da

govore u Isusovo ime, zato što je Veliko vijeće bilo u strahu da bi se njihov nauk mogao pretvoriti u optužbu protiv predstavnika vlasti da su krivi za Isusov progon i smrt, a ponajviše su bili krivi zato što su svojim naukom napunili Jeruzalem. I svaka od tih optužaba nosila je sa sobom mogućnost vrlo teških kazna. No, ti predstavnici vlasti očito još uvijek nisu primjećivali, da su apostoli, u međuvremenu, iz stanja straha pred progonom i umiranjem, bili prešli u stanje u kojemu je u njima umro svaki strah pred smrću, jer su su već tada znali da im „je živjeti Krist, a umrijeti dobitak“ (Fil 1,21).

Na ponovljene zabrane, opomene i prijetnje Velikoga vijeća, kako nas izvješćuju Djela apostolska, Petar i apostoli nisu ustuknuli već ponosno priznaju da su širili Isusov nauk. Zahvaljujući Duhu Svetomu, kojega im je Bog dao, jer su mu se pokoravali (usp. Dj 5,32), oni odbijaju posluš zemaljskoj vlasti, zato što je ona ustala protiv Boga samoga i njegovih prava na zemlji. Pred tim sudom izriču poznatu pouku, koju bi Isusovi učenici svih generacija trebali primjenjivati pred svakom vlašću, koja se ponaša na jednak način. Zaista je vrlo hrabra vjera svakoga kršćanina, koja je u stanju voditi se tada izrečenim pravilom Petra i drugih apostola: „Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima!“ (Dj 5,29). I, ne samo da su apostoli bili toliko hrabri! Nego riskirajući još više, govore istinu o nepravednoj optužbi i osudi protiv Isusa, čime Petar i apostoli prelaze u čak u neku vrstu javne protu-optužbe. No, ne zato da bi se možda otvorio sudski proces protiv progonitelja i ponizilo ih se, nego s nakanom da se evangelizira i neprijatelje Isusova imena. Kažu apostoli tim predstavnicima vlasti: „Bog otaca naših uskrisi Isusa kojega vi smakoste objesivši ga na drvo. Njega Bog desnicom svojom uzvisi za Začetnika i Spasitelja da obraćenjem podari Izraela i oproštenjem grijeha. I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega daje Bog onima što mu se pokoravaju“ (Dj 5,29-32).

Mogli su tako govoriti jer ih je vodilo pravilo: „Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima!“ To jest, i ljudima i njihovim zakonima se treba pokoravati, ali samo dok su u suglasju s Bogom i njegovim zakonima.

Svako vrijeme donosi svoje izazove za Isusove sljedbenike i njegov nauk! Samo u drugim oblicima, povremeno se pojavljuju nositelji vlasti koji bi, slično kao neko „veliko vijeće“ ili neki „veliki svećenik“, htjeli apostolima zabraniti, da govore i da šire Isusov nauk, da promiču dostojanstvo čovjeka i njegova prava. Iskustvo partikularne Crkve u Bosni i Hercegovini i njezinih apostola u tom je smislu, nažalost, vrlo dugo. Više negoli stoljetno! Prečesto su im zabranjivali da govore i da pune ovu zemlju i njezina naselja Isusovim naukom. I ponosni smo što je našim precima tako često stvarna životna vodilja bila Petrova rečenica: „Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima!“ No pored njihovih slabosti za koje molimo Božje milosrđe, nije mali broj onih koji su, vođeni tim pravilom, čak životom stradali, jer su bili duboko svjesni, da postoji i odgovornost za šutnju. I u tim teškim časovima navješćivali su te, kao nekada prorok Izaija, ponavljali: „Sionu za ljubav neću šutjeti, Jeruzalema radi neću mirovati, dok pravda njegova ne zasine k'o svjetlost, dok njegovo spasenje ne plane k'o zublja“ (Iz 62,1).

Legitimiral ih je pred Bogom i pred ljudima samo poslanje Crkve te želja da Božja pravda zasine kao svjetlost i da njegovo spasenje plane kao zublja. Drugu legitimaciju niti su tražili niti su trebali. Zato su s Izaijom ponavljali: „neću šutjeti“ i „neću mirovati“. I mogla ih je u tomu nastojanju delegitimirati jedino Crkva zbog njihova eventualnog odustajanja od tih

načela, a nikako neka ovozemaljska vlast. Važno je to ponoviti danas za vrijeme ovog Euharistijskog slavlja, kojega koncelebiraju brojni biskupi i svećenici u prisustvu velikoga broja vjernika. To prvenstveno zato, što je to dugo iskustvo odgovornoga govora ime Evanđelja i Crkve, proizašloga također iz pobijeđene napasti da se, ne daj Bože, propusti šutnjom, svima nama i poticaj i pouka, ohrabrenje i škola. Posebice u ove dane, kada jednomu našem bratu ovozemaljska vlast kaže, da mu ne prizna legitimaciju samo zato što je govorio. I zato što stalno ponavlja: „Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima!“

U svemu onomu što je obrana Božje časti, čovjekova dostojanstva, jednakoga prava katolika i svih drugih vjernika, kao i onih koji to nisu, njemu, koji ima legitimaciju Crkve da ne šuti i da ne miruje i nitko mu drugi tu ovlast ne može osporiti i oduzeti, njegovoj Biskupiji, svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima, ali i svima ostalima koji bilo gdje nepravredno pate, izražavamo svoju solidarnost, blizinu i molitvu. Sa željom da se sve nepravde isprave, i u vjeri da svi dijelite ovo mišljenje, molimo Gospodina Boga, da nam svima dadne mudrosti, kako bismo „Duh Sveti i mi“ (Dj 15,28), slijedeći primjer Isusa i njegovih apostola, uvijek mogli ispravno odlučiti što je najkorisnije za Božju stvar, bilo da ne šutimo bilo da ne mirujemo. Odnosno, bilo da govorimo ili činimo.

Amen!

XII. susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH

Dvanaesti susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održan je, 28. travnja 2017. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu.

Tijekom osvrta na prošli susret razmišljalo se posebno o buđenju novih svećeničkih i redovničkih zvanja. Spomenute su brojne hvale vrijedne molitvene inicijative koje se poduzimaju na planu molitve za zvanja u redovničkim i župnim zajednicama kao i dje-

lovanje u okviru djela za zvanja u svakoj pojedinoj biskupiji. Svjesni važnosti i sve veće aktualnosti ove teme, zaključeno je da tome bude posvećen sljedeći susret.

Središnja tema ovog susreta bila je: Suradnja katoličkih laika i laičkih udruženja s redovnicima i redovnicama na području pastorala. Sudionici susreta saslušali su dva prigodna izlaganja s naglaskom na pojedine crkvene dokumente, osobito koncilske, koji, na temelju sakramenta krštenja, govore o sudjelovanju

vjernika laika u trostrukoj Kristovoj službi: proročkoj, svećeničkoj i kraljevskoj, a bilo je riječi i o konkretnom angažmanu laika u životu krajevne Crkve u Bosni i Hercegovini. Spomenute su poimence i laičke udruge te djelovanje vjernika laika na raznim razinama kao i potreba duhovne i materijalne pomoći laicima od strane svećenika, redovnika i redovnica u zajedničkom radu za kraljevstvo nebesko.

Biskupi i redovnički poglavari i poglavarice potiču sve članove svojih biskupijskih i redovničkih zajednica da otvorenost ponajprije srca, ali i vrata župnih i redovničkih kuća za

vjernike laike koji se, kao članovi kraljevskog svećenstva, žele uključiti u razna polja apostolata u skladu sa svojim poslanjem i sposobnostima. Svjesni brojnih izazova poratnog vremena, pozivaju sve na jačanje crkvenog jedinstva i zajedništva uz poštivanje poslanja i službe svakog pojedinca. U tom duhu potiču također na molitvu brojnim svecima laicima među kojima posebno blaženom Ivanu Merzu.

Sarajevo, 28. travnja 2017.

Tajništvo BK BiH

VII. susret biskupa BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH

Sedmi susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u BiH održan je, 28. travnja 2017. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu.

Pošto su se osvrnuli na prošli susret, biskupi i franjevački provincijali konstatirali su da su stvoreni preduvjeti za realiziranje zajedničke pastoralne godine svećeničkih kandidata nakon svršenog teološkog studija te izrazili svoju suglasnost da se poradi na njezinoj provedbi. Ponovno je razmišljano o iznalaženju najboljeg načina pastoriziranja župa s malim brojem vjernika, ali i brige za svećenike koji žive i djeluju u takvim župama. Ponovno je izražena svijest da je Crkva preživjela i najteža vremena zahvaljujući upravo malim zajednicama, ali i da je potrebno mudro rasporediti duhovne snage na dobro svih.

Središnja tema susreta bila je: Sudjelovanje biskupija i provincija u inozemnoj pastvi. U uvodnom izlaganju spomenuti su konkretni podaci o broju svećenika, redovnika, redovnica i pastorlanih djelatnika u hrvatskoj inozemnoj pastvi. Iznesene su i neke poteškoće s kojima se susreću pastoralni djelatnici u inozemnoj pastvi. Biskupi i provincijali sa zabrinutošću saslušali su podatke o odlasku brojnih čla-

nova biskupijskih zajednica iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske i pojedinih zemalja u kojima Hrvati stoljećima žive u bogatije zapadne zemlje te razmišljali o potrebi da i ti vjernici budu pastoralno zbrinuti. Iznijeli su i konkretne podatke o broju svećenika i redovnika iz biskupija i provincija u Bosni i Hercegovini koji pastoralno skrbe za Hrvate katolike u misijama i župama širom svijeta. Razmišljano je o iznalaženju načina da biskupije i provincije u BiH nastave pastoralno brinuti za one župe i misije za koje su i do sada skrbili te da i na taj način pokažu solidarnost i zahvalnost prema brojnim biskupijama koje su konkretnom pomoću u vremenu komunizma, rata i poraća pokazivale ljubav prema krajevnoj Crkvi u Bosni i Hercegovini.

Biskupi i provincijali upoznati su i s najavljenim pohodom kardinala Petera Turksona, prefekta Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja, koji će od 6. do 8. svibnja biti gost Komisije „Justitia et pax“ Biskupske konferencije BiH, kojom predsjedava banjolučki biskup mons. Franjo Komarica.

Sarajevo, 28. travnja 2017.

Tajništvo BK BiH

Zajednička Izjava članova Komisijā „Justitia et pax“ biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije

Članovi Komisije „Justitia et pax“ Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (BK BiH) okupili su se 6. svibnja 2017. u središtu Banjolučke biskupije na obilježavanju 20. obljetnice osnutka Komisije. Njima su se pridružili i članovi istih komisija Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije (HBK i SŠK). Na jubilarnoj sjednici sudjelovao je i poseban gost, kardinal Peter Turkson, dugogodišnji predsjednik Papinskog Vijeća „Justitia et pax“, a sad predsjednik Dikasterija za cjeloviti ljudski razvoj, novoimenovanog tijela Svete Stolice.

Sa svoga zajedničkog zasjedanja sudionici upućuju crkvenoj i sveopćoj javnost sljedeću

IZJAVU

U duhu Apostolske Konstitucije *Pastor Bonus* pape sv. Ivana Pavla II., Komisija „Justitia et pax“ (Pravda i mir) BK BiH nastoji – između ostalog:

- na području BK BiH promicati pravdu i mir prema načelima Evanđelja i crkvenog društvenog nauka;
- prikupljati vijesti i rezultate istraživanja o *pravdi i miru*, o napretku naroda i o povredama ljudskih prava te ih vrednovati i upoznavati javnost sa svojim zaključcima;
- njegovati odnose s katoličkim udrugama i drugim ustanovama i izvan Katoličke Crkve, koje se iskreno zanimaju za ostvarenje *pravde i mira* u svijetu;
- održavati posebne odnose s Papinskim vijećem „Justitia et pax“, odnosno Dikasterijem za cjeloviti ljudski razvoj.

Od svoga osnivanja Komisija je članica Konferencije europskih Komisija „Justitia et pax“.

I. Biskupi Bosne i Hercegovine su i prije osnivanja Komisije „Justitia et pax“ – u duhu Evanđelja i društvenog nauka Katoličke Crkve, dosljedni crkvenim stavovima u vezi s ratom i mirom mnogo puta – zajednički i pojedinačno – apelirali i zauzimali se da do rata ne dođe, da se zaustavi nametnuti rat i da se uspostavi pravedan i trajan mir za sve stanovnike Bosne i Hercegovine. Konstantno su se zauzimali za temeljna ljudska i građanska prava i slobode svih naroda i vjera. Dizali su odlučno svoj glas protiv svih vrsta ratnih i poratnih zločina i nasilja – nad konkretnim čovjekom, neovisno radilo se o katolicima ili nekatolicima.

Biskupi su tijekom rata (1992-1995) u svojim brojnim apelima domaćim i međunarodnim političarima jasno davali do znanja „da ne pristaju ni na kakvo mijenjanje granica svojih biskupija, niti na nestanak s tih prostora većeg dijela hrvatskog naroda i Katoličke Crkve, koja mu je inače bila i ostala vjekovima najvjernija roditeljica i zaštitnica“. To su nastavili činiti i nakon rata.

U svojoj izjavi od 29. 1. 1995. biskupi su napisali i ovo:

„Duboko smo ožalošćeni zbog nedopustivih propusta međunarodne političke zajednice, koja je pokazala neshvatljivo popuštanje prema agresiji i „sili jačega“, a ravnodušnost prema svom pučanstvu koje trpi neizmjerne nepravde, nasilja, rušenja, progonstva, klanja... Zaprepašteno se pitamo je li moguće da su politički interesi i prestiži beskrajno važniji od čovjeka, od ljudi i naroda, koji se bez ikakve krivnje nalaze pred genocidnim istrebljenjem nakon tolikih stoljeća svoje nacionalne opstojnosti, vjerske prakse 'kulturne otvorenosti prema svima na ovim prostorima'?“

U svome pismu Visokom predstavniku Carlosu Westendorpu od 4. 12. 1998. bili su također jasni i dosljedni:

„Tražimo ostvarenje prava na siguran povratak i život dostojan čovjeka na vlastitom posjedu i u svom zavičaju, ne samo za pripadnike svoje katoličke zajednice, koji se žele vratiti nego i za pripadnike svake druge vjerske zajednice ili etničke skupine“.

Biskupi BiH su i deset godina nakon rata (29. 10. 2005.) – po tko zna koji put – javno upozorili

rili da Daytonski mirovni sporazum postaje trajan izvor nestabilnosti i ujedno prijetnja miru, te da je najviše štete donio pripadnicima domicilnog hrvatskog naroda odnosno Katoličke Crkve:

„Iako su najmalobrojniji i najveće žrtve rata, progano ih je 67 %, a vratilo se do sada (2005.) samo 13 %, Hrvati su žrtve i Daytonskog sporazuma, jer kao konstitutivni narod nemaju ni prava manjine. Kao najstariji narod u BiH traže samo da u pravima i dužnostima budu izjednačeni s druga dva naroda u toj zemlji.“

Također i tijekom sljedećih 10–12 godina su biskupi BK BiH u brojnim svojim javnim nastupima kritički, ali dobronamjerno, upozoravali na nametnuti kontrolirani i dozirani kaos u nepravedno uređenoj, nefunkcionalnoj i preskupoj državnoj tvorevini, gdje nije bilo moguće ostvariti ni osigurati potrebni napredak i sigurniju budućnost za sve narode i građane BiH.

Na takav njihov dosljedan i principijelan stav obvezivale su ih smjerdavne riječi pape sv. Ivana Pavla II., izrečene u Sarajevu 13.4.1997., da su kao biskupi *„obvezni upozoravati na nasilja, raskrinkavati nepravde, nazivati zlo pravim imenom i svim zakonitim sredstvima braniti povjerene im zajednice“*.

II. U duhu jasnih i dosljednih upozorenja i prokazivanja od strane biskupa BK BiH brojnih nedostataka u temeljnom uređenju države BiH i selektivnosti i nedosljednosti u provođenju Daytonskog mirovnog sporazuma tijekom više od dvadeset poratnih godina, izjašnjavala se i Komisija „Justitia et pax“ te iste BK.

U svojim brojnim izvješćima Komisija je:

- jasno označavala i obrazlagala uzroke konstantnog stanja obespravljenosti građana i naroda u BiH;
- predlagala konkretna rješenja;
- slala apele relevantnim domaćim i međunarodnim političkim čimbenicima za korjenitu promjenu postojećeg nezadovoljavajućeg društveno-političkog stanja u državi;
- kontinuirano ukazivala da je jedan od glavnih izvora obespravljenosti građana i naroda u BiH nedemokratski, neracionalan i nefunkcionalan ustroj multietničke države BiH, a to su sve gorki plodovi nepravednih rješenja nametnutog Daytonskog mirovnog sporazuma.

Komisija je uvijek iznova u svojim godišnjim izvješćima argumentirano ukazivala da Anex 4 Daytonskog mirovnog sporazuma kao Ustav BiH zapravo nije legitiman, jer njegovi potpisnici nisu demokratski izabrani od strane građana BiH i njenih konstitutivnih naroda. On nije ni legalan s obzirom da kao međunarodni sporazum nije nikad ratificiran u Skupštini BiH niti potvrđen od strane Predsjedništva BiH.

Komisija je višekratno ponavljala općepoznatu činjenicu da je spomenuti Sporazum zaustavio prolijevanje krvi, ali nije donio pravdu i pravednost za sve stanovnike zemlje, nego stalni politički konflikt među domaćim strankama i političarima. Taj konflikt, koji čini državu BiH sve nestabilnijom i besperspektivnijom, ugrožava ujedno i susjedne zemlje.

Komisija je i tijekom zadnjih godina u višekratnim svojim izjavama za javnost, koje je prosljeđivala na adrese svih odgovornih domaćih i međunarodnih dužnosnika, konkretno upozoravala na u praksi sve dramatičniju situaciju – dekonstituiranog domicilnog hrvatskog naroda. Njega sada (22 godine nakon rata) prema crkvenim statističkim podacima nedostaje na području cijele države BiH čak više od 45 % od njegovog predratnog broja. U gotovo polovici države – u entitetu *Republika Srpska* (RS) – uslijed temeljitog etničkog čišćenja i onemogućavanja održivog povratka prognanog katoličkog pučanstva nedostaje ga više od 90%.

Tijekom proteklih godina Komisija je često pozivala na dosljednu i striktnu primjenu Aneksa 7 Daytonskog mirovnog sporazuma da se svim izbjeglim i prognanim osobama stvore uvjeti za siguran i održiv povratak. Općenito je poznato da je kod svih dosadašnjih donatorskih i obnoviteljskih akcija najmanje pomoći dodijeljeno prognanim Hrvatima (3 %!), napose prognanim Hrvatima s područja RS-a, gdje su rezultati njihova održivog povratka poražavajući. Višestruko je isticala da bez održivog povratka u svoja rodna mjesta onih prognanika i izbjeglica, koji se još uvijek žele vratiti, neće biti zadovoljena pravda niti ostvareno pomirenje među ljudima. Rat koji je stotine tisuća naših sugrađana protjerao iz njihovih kuća, uništio im živote i

imovinu bio je projekt države ili država. Zato obnova kuća, povratak, stvaranje uvjeta za normalan život isto tako treba biti projekt države ili država. Stoga je Komisija smatrala i smatra kako nitko, u ime bilo kojih ciljeva, nema pravo proglasiti povratak prognanih završenim dok se ne provede Aneks 7 Daytonskog mirovnog sporazuma i dok i prognani Hrvati – katolici ne dobiju iste uvjete – kao i drugi – za svoj održivi povratak.

Osim na bolnu i dramatičnu činjenicu fizičkog iskorjenjivanja domicilnog hrvatskog – katoličkog naroda, Komisija je u više navrata upozoravala službene dužnosnike i cjelokupnu javnost također i na potpuno brisanje njegovih kulturnih, etničkih i političkih identifikacija i nazivlja – od brisanja u matičnim uredima do promjena imena ulica, zatiranja kulturnih društava i vjerskih institucija.

Upozoravala je i na fatalnu nebrigu velikog broja službenih predstavnika Hrvata u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na razini cijele države, a osobito entiteta RS, za opstanak hrvatskog naroda u vlastitom zavičaju, te za nužnu materijalnu pomoć onim malobrojnim Hrvatima katolicima, koji su, uz brojne poteškoće, uspjeli ostanu u svom rodnom kraju ili su se – uz velike prepreke – uspjeli vratiti odakle su nasilno bili istjerani.

Takvim ponašanjem ti politički predstavnici hrvatskog naroda pristajali su na legaliziranje nasilnog progona i iskorjenjivanja naroda u velikom dijelu Bosne i Hercegovine, a samim tim i definitivnog nestanka Katoličke Crkve na tim prostorima.

Komisija je ponavljala riječi biskupa BiH i biskupa Republike Hrvatske (RH) iz 1993. godine, kojima su oni naglašavali kako se ne mogu „pomiriti ni s kakvim političkim rješenjem o budućnosti te napaćene zemlje (BiH), koje bi ozakonilo uništenje više od polovice članova i imovine Katoličke Crkve i hrvatskog naroda u Republici BiH. Time bi se praktički ugasile dvije katoličke biskupije na području Europe“.

Komisija je poticala sve odgovorne u vlasti da odlučnije i zajednički porade na uređenju države uz garanciju svih osnovnih i građanskih prava i sloboda, osobnih i kolektivnih u svim dijelovima zemlje. Upozoravala je da će samo djelomična i kratkoročna rješenja uređenja države nastaviti radati novim nepravdama i dovesti u pitanje daljnju opstojnost države BiH, ali i domicilnih naroda u nekim njenim sadašnjim dijelovima.

III. Katolička je Crkva u ovim krajevima i u prošlosti i u sadašnjosti neustrašivo i dosljedno branila čovjekovo dostojanstvo, njegovu bogolikost i temeljna ljudska prava.

Javnosti je poznato da u ovakvim bosansko-hercegovačkim odnosima domicilni Hrvati i katolici nemaju jednake mogućnosti sudjelovanja u javnom informiranju putem kojega se onemogućava stvaranje istinite predodžbe u bh javnosti o stanju i problemima hrvatskog i katoličkog pučanstva u BiH. Često se u javnosti prikazuje kako svi drugi u zemlji imaju više problema nego Hrvati. Kad se o problemima Hrvata i katolika izvješćuje to se radi na senzacionalistički i neobjektivan način zbog čega se Hrvati sasvim pogrešno percipiraju kao teret Bosne i Hercegovine i u njoj kao remetilački faktor.

I ovaj put ponavljamo svoj moralni sud – na koji imamo pravo – i kao kršćani i kao građani – da se svim građanima ove naše predugo zgažene – države – pa tako i ovdašnjim katolicima mora omogućiti pravo na izgrađivanje svoje budućnosti, kao što je to slučaj i u svakoj drugoj suvremenoj europskoj prosperitetnoj i funkcionalnoj, pravno uređenoj državi, a što se tijekom svih poratnih godina onemogućavalo.

Također i ovaj put Komisija ponavlja gorku i dramatičnu činjenicu da su katolici u BiH danas fizički najugroženiji dio Katoličke Crkve na cijelom europskom kontinentu.

Svjedoci smo da se nastavlja – pa i povećava neizvjesnost fizičkog opstanka Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini, unatoč neumornom nastojanju vodstva Crkve da u ovoj politički i pravno nesređenoj zemlji bude prijeko potreban čimbenik pravednog i trajnog mira.

Komisija ponovno upozorava da se u BiH nastavlja nepravedna legalizacija zločina počinjenih u ratu 1992. – 1995., kao i politička previranja, sukobi i opća društvena nesigurnost, otežavanje povratka prognanih, onemogućavanje zapošljavanja osobito mnogih mladih ljudi, povećanje nestabilnosti brojnih obitelji, te afektivno i društveno razdvajanje čitavih zajednica.

Komisija i ovaj put potiče sve odgovorne da odlučnije pristupe korjenitim ustavnim promje-

nama države BiH na načelima federalizma, decentralizacije, supsidijarnosti te legitimnog predstavljanja njegovih konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina.

Komisija apelira na službene predstavnike međunarodne zajednice u BiH da pruže učinkovitiju političku, pravnu i materijalnu pomoć za uspostavljanje stvarne ravnopravnosti na području cijele države svih pripadnika triju konstitutivna naroda Bošnjaka, Srba i Hrvata, kao i drugih građana.

Komisija se pridružuje i ovaj put svima onima, koji se trude oko konačnog donošenja Ustava – jednog za cijelu zemlju – umjesto dosadašnja četiri različita ustava.

IV. Bosnu i Hercegovinu, kao „semiprotektorat“ međunarodne zajednice, ta ista Međunarodna zajednica – nažalost – ostavila je tijekom svih poratnih godina da bude „prostor nesigurnosti“ umjesto zone mira. Svakom iole humanom čovjeku, a pogotovo političaru, zasigurno je jasno kako održavanje ovakvog „kontroliranog kaosa“ u BiH predstavlja latentnu opasnost ne samo za stabilan mir u ovom dijelu Europe nego i za svjetski mir.

Zato pozdravljamo i podržavamo „Izvješće“ Europskog Parlamenta od 20. veljače 2017. o aktualnoj situaciji u BiH u kojem je izražena spremnost da se državi BiH učinkovitije nego ranijih godina pomogne u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Europskoj Uniji.

Komisija „Justitia et pax“ BK BiH, zajedno s Komisijom HBK i Komisijom SŠK izražava zahvalnost europskim političarima, osobito onima iz Hrvatske i Slovenije, za njihov dragocjeni doprinos u pripremanju i u prihvaćanju ovog dokumenta međunarodnog karaktera, na temelju kojega će se – nadamo se – moći konačno učinkovitije poraditi oko uređenja BiH kao pravne, sigurne i prosperitetne države za sve njezine stanovnike, etničke i vjerske zajednice, a osobito obespravljenu katoličku populaciju u njoj.

Zahvalni smo svim našim dobročiniteljima – osobito Svetom Ocu i Svetoj Stolici – za svu dosadašnju dragocjenu brigu i potporu životu i djelovanju Katoličke Crkve u ovoj zemlji, kao i zauzimanju – osobito njenih pastira – za *istinu i pravdu*, za ravnopravnost, za praštanje, pomirenje i pravedni mir za sve stanovnike Bosne i Hercegovine.

Stanislav Zore,
ljubljski nadbiskup, metropolit,
predsjednik Komisije „Justitia et pax“ SŠK

Vjekoslav Huzjak,
bjelovarsko-križevački biskup,
predsjednik Komisije „Justia et pax“ HBK

Franjo Komarica,
banjolučki biskup,
predsjednik Komisije „Justitia et Pax“ BK BiH

Vjerske zajednice imaju obvezu biti moralna vertikala društva

Na plenarnom zasjedanju Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog u Rimu, 9. lipnja 2017., predstavljajući stanje u BiH, vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić je podsjetio sudionike na činjenicu da na ovom području tradicionalno postoje različite religije, narodi i civilizacije, među kojima oduvijek postoje različiti oblici susretanja i dijaloga, ali također razdoblja sukobljavanja. Podsjetio je da se nastavlja povijesni proces smanjivanja demografske prisutnosti katolika, što je posljedica sinergije mnogo razloga, među kojima u novije vrijeme posebice treba naglasiti posljednji rat i njegove posljedice. Sve to je dovelo do toga da danas u BiH, prema rezultatima posljednjega popisa stanovništva, živi samo oko 15% katolika. Istovremeno, pravoslavaca je oko 31%, a muslimansko stanovništvo je naraslo na nešto preko 50%. To znači da je BiH, nakon Albanije i Kosova, time postala treća država u Europi gdje je muslimansko stanovništvo u apsolutnoj većini. To je podatak od ne maloga značenja, ne samo za ovo područje nego i mnogo šire.

Iako je, u smislu materijalne obnove, vidljiv napredak u posljednjih dvadesetak godina, još uvijek postoji velika potreba liječenja psiholoških rana i dubokih trauma, nastalih za vrijeme posljednjega rata. Stoga se, kao apsolutan prioritet, nameće potreba uspostave legalnih, društvenih, političkih, kulturnih, vjerskih i gospodarskih pretpostavki radi izgradnje i uspostave pravednoga i trajnoga mira, utemeljenoga na dijalogu u punom poštivanju prava pojedinih osoba i triju konstitutivnih naroda. A radi postizanja te svrhe, potrebna je konkretna suradnja svih sastojnica društva, uključujući one vjerske.

Gledano iz katoličke perspektive, međureligijski dijalog je opće katolička misao Drugoga vatikanskog sabora, a na licu mjesta on je egzistencijalna i moralna potreba naše svakodnevice, jer se radi o zemlji koju nastavaju ljudi triju velikih vjerskih grupa. Nastavaju je i različiti narodi. U njoj su prisutne također razne kulture i civilizacije: srednjoeuropska i mediteranska kršćanska, bizantinsko pravoslavna i bizantinsko otomanska. Njihovi pripadnici, k tomu, tradicionalno žive zajedno u istim gra-

dovima i selima i stoga su predodređeni za međusobnu suradnju.

Biskup Vukšić je naglasio da postoji međuvjerski dijalog u čiju svrhu je osnovano i Međureligijsko vijeće. Međutim, zamisao i praksu dijaloga, metodologiju koju se pri tomu slijedi i svrhu dijaloga vjerske i društvene strane, kako po svijetu tako u BiH, ne razumiju jednako niti vrše na isti način, što je otvoreno veliko pitanje i problem.

Neriješena politička pitanja, nastavio je, utječu na međureligijske odnose i dijelom uvjetuju sam dijalog. Posebice činjenica da su bošnjački muslimani apsolutna većina u jednom dijelu BiH, a srpski pravoslavci to isto u drugom entitetu, dok su hrvatski katolici manjina na obje strane, omogućuje česte i mnoge manipulacije protiv hrvatskih katolika. A u traženju pravednoga rješenja za ovu situaciju, Hrvati predlažu federalizaciju cijele zemlje, što podržava i Europski parlament, a što ne prihvaćaju ostali. Naspram tomu, naime, kod Bošnjaka je snažan unitarizam ili želja za održavanjem barem sadašnjega stanja, dok Srbi često izražavaju želju za povratkom izvornomu Daytonu a nije im nepoznat čak ni secesionizam.

Katoličke, pravoslavne i muslimanske odgojne ustanove organiziraju, ponajviše na insistiranje katoličke strane, konkretne oblike suradnje kao što su studijski susreti, karitativna djelatnost, posjeti studenata i mladih, no poželjna bi bila aktivna teološka i svaka druga suradnja, koja bi bila izvorno vjerska.

Pokoja radikalna islamska grupa prisutna je u BiH. Dogodio se i pokoji atentat sa smrtnim posljedicama ali, srećom, manjim negoli na nekim drugim stranama. Postoje ponekada i provokacije na ovoj bazi te je kao nedavni primjer spomenuo isticanje, uoči mjeseca Ramazana, crne zastave s arapskim natpisom u blizini jedne katoličke crkve.

Državna vlast je 2006. godine sa Svetom Stolicom potpisala Temeljni ugovor, a 2010. i Ugovor o dušobrižništvu vojnika, čija je provedba još uvijek samo pobožna želja, čak i na vrlo jednostavnim pitanjima kao što je ozakonjenje vjerskih blagdana. Skoro jednaka situacija je s ugovorom, koji je BiH potpisala sa

Srpskom pravoslavnom Crkvi, a koji je uglavnom kopija onoga potpisanoga sa Svetom Stolicom. No sličan ugovor s Islamskom zajednicom još uvijek nije potpisan, a neki kažu da je to zato što bi državna vlast željela da i ovaj ugovor bude kako bez pozitivne diskriminacije jedne zajednice.

Intenzivnija suradnja među različitim vjerskim zajednicama, naglasio je biskup Vukšić, bila bi korisna također za promicanje i obranu vlastitih prava kod političkih snaga. Neka prava često su samo djelomično poštovana, kao na primjer: poštivanje slobode vjere, autonomija vjerskih zajednica, poučavanje vjeronauka u svim odgojnim ustanovama, napredak dušobrižništva bolnica, zatvora i vojnika, način dobivanja dozvola za gradnju vjerskih objekata itd. Druga prava su pak nerijetko

onemogućena, kao što su: neka prava studenata i nastavnika u odgojnim ustanovama u vlasništvu vjerskih zajednica, puna primjena državnoga zakona o slobodi vjere te ugovora koji su potpisani sa Svetom Stolicom i s drugim zajednicama, zdravstveno osiguranje vjerskih službenika, restitucija dobara oduzetih za vrijeme komunističkoga režima itd.

Međutim, usprkos poteškoćama, rekao je na kraju biskup Vukšić, Katolička Crkva u BiH je uvjeren da bi iskren međureligijski dijalog pomogao uspostavu društvenoga sklada, ozdravljenje rana iz teške prošlosti te osnaživanje svijesti i vlastitoga poziva vjerskih zajednica da moraju biti moralna vertikalna društva.

(kta)

Održana XVI. sjednica Stalnog vijeća BK BiH

Stalno vijeće Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održalo je, 12. lipnja 2017. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu svoju šesnaestu sjednicu. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su dopredsjednik BK BiH mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, i član Vijeća mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, te generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević.

Članovi Stalnog vijeća razmotrili su provedbu zaključaka sa 69. redovitog zasjedanja BK BiH održanog 21. i 22. ožujka 2017. u Mostaru kao i zaključke s XII. susreta biskupa BK BiH s

članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održanog 28. travnja 2017. u Sarajevu te zaključke sa susreta biskupa s franjevačkim provincijalima u BiH održanog istog dana u Sarajevu.

Članovi Vijeća razmotrili su i važnije dopise koji su pristigli u vremenu nakon zasjedanja u Mostaru te dali potrebne smjernice Tajništvu BK BiH.

Članovi Vijeća dogovorili su i dnevni red 70. redovitog zasjedanja BK BiH koje će se održati, 13. i 14. srpnja 2017. u Banjoj Luci.

(kta)

PREDMET: Imenovanje članova za izradu prednacrtu o rješavanju socijalne nejednakosti među svećenicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 27. ožujka 2017.

Broj: 221/2017

Na susretu i razgovoru sa svećenicima profesorima koji stanuju u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, kao i drugim svećenicima, predloženo je da se pristupi izradi prijedloga ili nacrtu o rješavanju socijalnih nejednakosti među svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije. Kako je to vrlo složeno pitanje potrebno je od nekih prijedloga poći. Zato najljubaznije molim slijedeće imenovane članove da pripreme jedan prednacrt radnog materijala, bilo da zajedno ili svaki osobno pripremi, kako bi mogli krenuti u bazu za razmišljanje i doradu.

Članovi su:

dr. sc. Darko Tomašević, dekan

mons. dr. Niko Ikić, profesor

mons. mr. Tomo Knežević, profesor

mr. Ivica Mršo, profesor

Kada pripremite radni materijal uputiti ćemo ga u bazu, kako bi i drugi svećenici dali svoje mišljenje i prijedloge. Probat ćemo izraditi dokument koji bi bio smjernica za našu Nadbiskupiju.

U nadi da ćete prihvatiti i dati svoj doprinos rješavanju ove složene teme iskreno pozdravljam i želim obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Dostavlja se:

Imenovanima

Arhivu

Svim svećenicima koji djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

PREDMET: Poziv na Svećenički sabor koji će se održati u Svećeničkom domu VN i u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu 26. travnja 2017.

Datum: 10. travnja 2017.

Broj: 270/2017

Prema Pastoralnom kalendaru i već ustaljenoj praksi Svećenički sabor je u srijedu nakon druge uskrсне nedjelje. Tako je Sabor ove godine **26. travnja i počinje sv. Misom u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u 9:30 sati.**

Radni dio susret početi ćemo u 10:45 sati u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije. Uvodni pozdrav i kratko razmatranje imat će uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski.

Ova pastoralno-liturgijska godina u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, koju smo započeli na svetkovinu Bezgrješnog Začeca BDM 08. prosinca 2016., nosi naslov *Hod vrhbosanske Crkve s laicima*. Sve naše aktivnosti i službeni susreti prožeti su razmišljanjima kako ovu mjesnu Crkvu ojačati većom suradnjom laika u svakodnevnom apostolatu. Zato će dominantna tema i Svećeničkog sabora biti u vezi Godine laika, te će **predavanje održati mons. mr. Marko Tomić**, sudski vikar, župnik i dekan. Uobičajeno je da nakon predavanja bude prigoda razgovora na predstavljenu temu. Za nas je ovo aktualna tema i uvjeren sam da govoreći o njoj možemo jedni druge ohrabriti i obogatiti.

Zatim slijede potrebne informacije iz Centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“, Generalnog tajništva Sinode VN i Ekonomata naše Nadbiskupije.

Zajednički ručak predviđen je u 13,00 sati u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Mole se svećenici koji ne mogu doći da svoj nedolazak obrazlože u pisanom obliku i na vrijeme dostave kancelariji Ordinarijata.

Molim vas također da sa sobom ponesete albu i štolu bijele boje.

Radujući se susretu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić, kancelar

Mons. Luka Tunjić, gen. vikar

46. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

Komušina-Kondžilo, 26. i 27. svibnja 2017. godine
 „VELIKA MI DJELA UČINI SVESILNI” (LK 1, 49)

Datum: 03. svibnja 2017.
 Broj: 337/2017

Dragi župnici!

Radosno vas pozivam na slavlje 46. Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospino svetište u Komušinu na Kondžilu koji će se održati 26. i 27. svibnja pod geslom *Velika mi djela učini Svesilni* (Lk 1, 49).

Kako bismo se što bolje organizirali i pripremili za taj događaj, dali svoj doprinos i učinili ga plodnim i blagoslovljenim za čitavu našu dijecezu, predstavljam Vam okvirni program hodočašća:

PETAK, 26. SVIBNJA

16:00 - 18:00	Okupljanje i smještaj sudionika
18:00	Sv. Misa
19:00	Večera
20:00 – 23:30	Radionice (Živa Biblioteka)
23:30 – 00:00	Meditativna molitva
00:00 – 00:30	Klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom
01:00 – 07:00	Noćni mir

SUBOTA, 27. SVIBNJA

07:00 – 09:00	Dolazak hodočasnika
09:00 – 10:00	Pokorničko bogoslužje
10:00 – 11:00	Procesija
11:00 – 12:00	Sv. Misa
12:30 – 13:30	Ručak
13:30 – 15:30	Program

OPĆE ODREDBE

1. Svi župnici i ostali pastoralni djelatnici odgovorni za pastoral mladih trebaju na vrijeme **oglasiti, pozvati i pripremiti mlade na ovo hodočašće, te organizirati prijevoz** na razini župe ili dekanata. Podsjećam župnike da je Komušina-Kondžilo dijecezansko Gospino svetište te da je **hodočašće mladih obvezan dio pastoralnog plana naše Nadbiskupije!**

2. Ove godine sakrament krizme će primiti oko 2000 mladih naše Nadbiskupije. Pozivam sve odgovorne za pripremu krizmanika da Dan mladih bude mjesto duhovne obnove i bliže priprave za sakrament potvrde. Stoga bi bilo dobro da na **Danu mladih budu prisutni svi ovogodišnji krizmanici.**

3. Budući da je ovo prije svega molitveno-pokorničko hodočašće kojemu je cilj produbiti i učvrstiti naše vjerničko zajedništvo, **voditelji hodočasničkih grupa trebaju pripremiti mlade na dolično ponašanje** u skladu sa svetošću mjesta i događaja.

4. Neka svi **župnici, župni vikari, časne sestre i drugi voditelji skupina mladih** unaprijed isplaniraju vrijeme i ovaj dan odvoje za hodočašće i mlade koje će dovesti na susret. Potrebno je da **zajedno sa svojim mladima sudjeluju u cijelom programu** kako bi on uistinu imao smisla. Program završava u **15:30 sati.**

5. Očekujem da se **đakoni i bogoslovi sve tri bogoslovije i sjemeništarci oba sjemeništa uključe i nesebično stave na raspolaganje za pomoć i suradnju.**

6. Predprogram za mlade će započeti u **petak. Mlade koji se odluče doći trebaju prijaviti njihovi župnici u Nadbiskupijski centar za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“** (tel. 033/766-225) **do 19. svibnja. Svi mladi i su obvezni ponijeti sa sobom vreće za spavanje i podmetače.** Imat će osiguran smještaj i hranu. Kontakt osoba: **Josip Milanović.**

7. **Svi svećenici-hodočasnici trebaju se spremno i bez oklijevanja staviti na raspolaganje za pojedinačno slavlje sakramenta pomirenja** koje će biti kod župne crkve između 09:00 i 10:00 sati, a svećenici koji žele koncelebrirati na Kondžilu trebaju sa sobom **ponijeti vlastito misno ruho bijele boje.**

8. Ove godine **liturgiju će animirati mladi Sarajevskog dekanata** (čitači, prinos darova, molitva vjernika, ministranti). **Župnici župa iz kojih mladi sudjeluju trebaju na vrijeme pripremiti svoje mlade za tu službu.** Poželjno je da mladi budu u narodnoj nošnji svoga kraja, ali nije obvezno.

9. U sklopu Festivala vjere i Sajma mogućnosti bit će proglašeni **pobjednici Natječaja za dodjelu malih grantova Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ za projekte mladih.**

10. Poslije zajedništva koje svi ostvarujemo na euharistijskom slavlju, dobrotom naših sponzora i dobročinitelja, po povratku procesije s Kondžila, **svim će hodočasnicima i njihovim duhovnim pastirima u 12:30h biti ponuđen jednostavni obrok** da bi se ostvareno zajedništvo nastavilo.

11. Kako bismo znali koliko je mladih bilo na susretu, molim sve župnike da **prijave broj mladih** koji će doći na susret u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

Današnji mladi odrastaju u ozračju gdje se nude lažne i iskrivljene vrijednosti daleko od istinskih i Onoga koji je jedina i prava ljubav. Mladi su naša sadašnjost i budućnost, stoga im trebamo prići s više pozornosti, žrtve i odricanja. Mi moramo i trebamo biti oni koji će im pokazati i izvesti na pravi put.

Naše 46. dijecezansko hodočašće mladih Gospi Kondžilskoj i sve hodočasnike stavljam pod njezinu zaštitu i zagovor, uvjeren da će Majka Kristova i Majka naša izmoliti svima nama potrebne milosti i tako nam dati snage suočavati se sa svakodnevnicom.

Uz srdačne pozdrave svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Primanje kandidata u malo Sjemenište i u Bogosloviju

Datum: 16. svibnja 2017.

Broj: 365/2017

Među drugim brojnim pastoralnim zadaćama, župnici i njihovi suradnici će se tijekom ljeta suočiti s još jednom vrlo važnom zadaćom, a to su novi kandidati za Sjemenište i Bogosloviju. Osim razgovora, u kojem se prije svega nastoji utvrditi ispravna nakana kandidata, te njegove sposobnosti i prikladnost, postoji i administrativna procedura pa ovdje donosimo što je potrebno za primanje kandidata Vrhbosanske nadbiskupije u Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku i Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu.

Dokumenti koji se traže za Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Izjava/suglasnost roditelja
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Svjedodžba o završenoj školi (VIII. ili IX. razredu)
6. Uvjerenje o završenom V., VI. i VII. razredu
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Liječničko uvjerenje
9. Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

Dokumenti koji se traže za Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Kratki životopis za kandidate koji su bili u sjemeništu, duži za one koji nisu
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Maturalna svjedodžba
6. Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
9. Tri fotografije (veličina 6x4 cm)
10. Potvrdu o nekažnjavanju

Svi se **originalni** dokumenti (nikako kopije!) predaju vlastitom župniku, koji neka ih dostavi na adresu:

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI
Kaptol 7
BiH - 71 000 SARAJEVO

Ako je ikako moguće, valja izbjeći slanje poštom kako se originalni dokumenti ne bi izgubili ili bili oštećeni. Mole se župnici da kandidatima pomognu u prikupljanju valjanih dokumenata, te da ih Ordinarijatu dostave što prije, a najkasnije do **1. kolovoza** tekuće godine. Kandidati će o rezultatima svoje molbe, o čemu odlučuje uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, biti obaviješteni također preko vlastitog župnika.

Mladen Kalfić
kancelar

mons. Luka Tunjić
generalni vikar

PREDMET: Poziv na susret profesora Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu s Velikim kancelarom KBF-a

Datum: 20. svibnja 2017.
Broj: 366/2017

U razgovoru s pojedinim profesorima, dobivao sam upit, kada ću imati susret s profesorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, kao što imam sa drugim strukturama u Nadbiskupiji. Rado sam prihvatio prijedlog te sazivam sve profesore i predavače na KBF-u na zajednički susret u prostorijama Ordinarijata u utorak **30. svibnja 2017. s početkom u 15:30 sati**. Susret je trebao biti i prije, ali zbog fizičkih poteškoća odgođen je. Pozivam na kavu u 15 sati, kako bi mogli započeti rad u 15:30.

Predlažem slijedeći dnevni red susreta:

1. Uvodna riječ kardinala Puljića
2. Prikaz Dekana o stanju na KBF i planovi
3. Glavna tema je - KBF u službi Krajevine Crkve prema Koncilskim smjernicama
4. Uloga profesora kao učitelja i odgojitelja vjere i morala
5. Razno

Radujem se ovom susretu i izmjeni razmišljanja. Nakon susreta slijedi zajednička večera u blagovaonici Ordinarijata u 18:30 sati.

Iskreno vas pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
veliki kancelar KBF-a*

Dostavlja se:

*Preč. dr. sc. Darku Tomaševiću, dekanu KBF-a
Svim profesorima i predavačima na KBF-u*

Redoviti profesori:

Prof. dr. sc. Niko IKIĆ

Izvanredni profesori:

Izv. prof. dr. sc. Pavo JURIŠIĆ
Izv. prof. dr. sc. Ante PAVLOVIĆ
Izv. prof. dr. sc. Darko TOMAŠEVIĆ
Izv. prof. dr. sc. Franjo TOPIĆ

Docenti:

Doc. dr. sc. Mario BERNADIĆ
Doc. dr. sc. Milenko KREŠIĆ
Doc. dr. sc. Zorica MAROS
Doc. dr. sc. Šimo MARŠIĆ
Doc. dr. sc. Pavle MIJOVIĆ
Doc. dr. sc. Zdenko SPAJIĆ
Doc. dr. sc. Dubravko TURALIJA

Viši asistenti:

Dr. sc. s. Bernarda HORVAT
Mr. sc. Oliver JURIŠIĆ
Mr. sc. Tomo KNEŽEVIĆ
Mr. sc. Ivica MRŠO

Honorarni nastavnici - vanjski suradnici:

Doc. dr. sc. Marinko PERKOVIĆ
Izv. prof. dr. sc. Tomo VUKŠIĆ
Izv. prof. dr. sc. Drago ŽUPARIĆ
Dr. sc. Sanda D. SMOLJO
Dr. sc. Mirko ŠIMIĆ
Marko STANUŠIĆ

Seminar za ovlast ispovijedanja 2017.

Datum: 09. lipnja 2017.

Broj: 455/2017

Seminar za ovlast ispovijedanja u 2017. godini održat će se 04. i 05. rujna u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Predavači i ispitivači su: dr. vlč. Mirko Šimić za moralnu teologiju, mr. mons. Marko Tomić za kanonsko pravo i mr. mons. Tomo Knežević za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Građa i literatura:

- **iz moralne teologije:** *Katekizam Katoličke crkve*, br. 1699-2051.; *Papinsko vijeće „Iustitia et pax“*, Kompendij socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105 – 208); *Papinska biblijska komisija*, Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja, Zagreb, 2010.; B. Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; V. Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

- **iz kanonskog prava:** Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 281-404.; BK BiH: "Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama", *Vrhbosna* 3/1999, str. 322-327. Stat ŽEV-a, *Vrhbosna* 2000, br. 3. Primopredaja župe, *Vrhbosna* 1990, br. 2; Odredbe o zbirnim misama „Mox jugiter“, *Vrhbosna* 1991, br. 3. Statut SVVN, *Vrhbosna* 1992, br. 2; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 1997, br. 4. Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 2005, br. 3.

- **iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral):** sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlasti dobivaju na temelju svježe završenog studija teologije (ovo pravilo vrijedi za Vrhbosansku nadbiskupiju). Svećenici kojima je ovo treći seminar na kraju polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast. Svećenici kojima je ovo prvi i drugi seminar polažu pismeni test. Kolege koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (tel. 033/584 060, fax. 033/584 062, mail: ekonomat.vbs@gmail.com).

Dnevni red (ponedjeljak) 04. rujna:

10-11.45h Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralna
12 h Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom; objed
15-16.45h Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
17-18.45h Predavanje i rasprava iz moralne teologije
19h Večera

Dnevni red (utorak) 05. rujna:

8.30-11.15h Usmeni ispit za svećenike koji nazoče trećem seminaru
9-11h Pismeni test iz sva tri predmeta za svećenike koji nazoče prvom i drugom seminaru
11.30h Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom. Nakon objeda nastavak usmenog ispitivanja ako bude potrebno.

Podsjećam da je sudjelovanje na svim predavanjima obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanju ne može pristupiti pismenom testu odnosno usmenom ispitu.

Koncelebracija je sastavni dio programa seminara i zato je poželjno da koncelebriraju i oni svećenici koji dotičnog dana slave Euharistiju u svojoj župi. Nadbiskup u homiliji obrađuje teme koje želi staviti na srce mladim svećenicima.

Ponijeti albu i štolu.

Svećenici koji eventualno neće moći sudjelovati na seminaru trebaju to javiti u pisanom obliku navodeći razlog izostanka.

Seminar završava ručkom. Prošlih godina se događalo da svećenici odlaze odmah nakon pismenog testa ili usmenog ispita ispustivši sv. Misu i ručak. Jedinstvena je ovo prigoda pokazati i učvrstiti i na ovaj način naše bratsko zajedništvo. Stoga molim sve sudionike seminara da ostanu na sv. Misi i ručku te se nakon toga razidu svojim kućama.

Radujući se susretu iskreno pozdravljam u Gospodinu!

*Predsjednik komisije
mons. Luka Tunjić
generalni vikar*

Susret o župnim Caritasima

Caritas Vrhbosanske nadbiskupije u suradnji s Caritasom Bosne i Hercegovine organizirao je u dvorani Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u srijedu, 26. travnja 2017. prvi zajednički susret za župnike uključene u projekt „Razvoj župnih Caritasu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji“.

Susret je organiziran nakon Sabora svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Na susretu su pored župnika uključenih u projekt sudjelovali i predsjednik Caritasu, kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, ravnatelji Caritasu BiH i Vrhbosanske nadbiskupije, te koordinatori ovog projekta iz spomenutih Caritasu. Susret je moderirao, vlč. dr. sc. Mirko Šimić, ravnatelj Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije.

Predsjednik Caritasu, kardinal Puljić je nakon uvodnog pozdrava naglasio značaj župnih Caritasu za pastoralno djelovanje Crkve, osobito u ovoj godini laikata. U svom govoru, mons. Tomo Knežević, ravnatelj Caritasu BiH zamolio je župnike da se ne umore od činjena dobra i da ulože maksimalne napore kako bi se i ova pastoralna djelatnost Crkve razvila. U nastavku susreta gosp. Zlatko Malić iz Caritasu BiH, predstavio je temu Župni Caritas u kojoj je posebno naglasio što jeste, a što nije župni Caritas, zatim koje su njegove osnove zadaće i kako može izgledati struktura župnog Caritasu. Župnicima su predstavljene aktivnosti koje slijede u ovom projektu, a naglasak je stavio na studijsko putovanje u biskupiji Biella (Italija) koje će se početkom svibnja organizirati za župnike ili njihove suradnike u ovom projektu. O ovoj temi govorili su ravnatelj vlč. Mirko Šimić i koordinatorica projekta gđa Irma Araranković.

Projekt „Razvoj župnih Caritasu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji“ financiraju Catholic Relief Services (CRS) i Caritas Italiana, a provodi ga Caritas Vrhbosanske nadbiskupije uz potporu Caritasu Bosne i Hercegovine. Projektom se želi razviti i ojačati djelovanje župnih Caritasu u dvadeset župa Vrhbosanske nadbiskupije, kao jedan od prioriteta pastoralnog i karitativnog djelovanja Crkve.

(kta/caritas.ba)

Imenovanja i premještaji

Imenovanje gosp. Ante Kvesića kao dostavljača u postupku beatifikacije Časnog sluge Božjega Petra Barbarića (Dekret broj 265/2017 od 07. travnja 2017.).

Vlč. Anto Trgovčević razrješen službe župnika župe Presvetog Srca Isusova u Novom Selu i stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret broj 274/2017 od 11. travnja 2017.).

Vlč. gosp. Anto Stjepanović primljen u Vrhbosansku nadbiskupiju na 5. Godina „ad exeperimentum“ i imenovan župnikom župe Presvetog Srca Isusova u Novom Selu (Dekret broj 275/2017 od 11. travnja 2017.).

Vlč. gosp. Vlado Markić ekskardiniran iz Vrhbosanske nadbiskupije i innkardiniran u Dubrovačku biskupiju (Dekret broj 309/2017 od 25. travnja 2017.).

Vlč. gosp. dr. sc. Dubravko Turalija imenovan službenim prevoditeljem spisa na talijanski jezik u postupku beatifikacije Časnog sluge Božjega Petra Barbarića (Dekret broj 402/2017 od 31. svibnja 2017.).

Vlč. gosp. Dražen Kustura razrješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM na Stupu i poslan na postdiplomski studij komunikologije u Rim (Dekret 412/2017 od 1. lipnja 2017.).

Imenovanje preč. gosp. Mladena Kalfića kao pridodanog bilježnika u postupku beatifikacije Časnog sluge Božjega Petra Barbarića (Dekret broj 415/2017 od 1. lipnja 2017.).

Imenovanje gosp. Franje Radoša za usluge kopiranja u postupku beatifikacije Časnog sluge Božjega Petra Barbarića (Dekret broj 416/2017 od 1. lipnja 2017.).

Dozvole

Dopis broj 199/2017 od 21. ožujka 2017.: dozvola blagoslova obnovljene kapele i zvona na groblju u Lipovcu župa Sv. Antuna Pustinjaka Gorice

Dopis broj 223/2017 od 28. ožujka 2017.: dozvola obnove kapelice na groblju Zaselje župa Sv. Martina Biskupa Bučići.

Dopis broj 292/2017 od 19. travnja 2017.: dozvola blagoslova novoizgrađene kapele na čast sv. Ivana Pavlu II. na groblju Bukva u župi Presvetog Srca Isusova Prozor.

Dopis broj 312/2017 od 26. travnja 2017.: dozvola blagoslova zvona na novosagrađenoj crkvi u župi Uznesenja BDM Haljinići.

Dopis broj 319/2017 od 1. travnja 2017.: dozvola izgradnje nove kapelice na groblju u Rumbocima župa Sv. Franje Asiškoga Rumboci.

Dopis broj 364/2017 od 1. travnja 2017.: dozvola gradnje pomoćnog objekta u župi Sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići.

Dopis broj 379/2017 od 31. svibnja 2017.: dozvola blagoslova kapele na groblju u Jelahu župa Sv. Ivana Krstitelja Jelah.

Dopis broj 380/2017 od 1. lipnja 2017.: dozvola uređenja interne kapelice u prostorijama Radio Marije BiH.

Svećenici slavljenici – jubilarci u 2017.

Po godini rođenja u 2017.:

50. rođendan slave:

vlč. Zlatko Ivkić; vlč. Andrija Janjić; vlč. dr. Anto Ledić; vlč. Josip Senjak

75. rođendan slavi:

vlč. mr. sc. Božo Odobašić

Po godini ređenja u 2015.:

25 godina:

vlč. Željko Čturić; vlč. Mirko Ikić

50 godina:

vlč. mr. Luka Brković; vlč. Vinko Radić; vlč. Josip Šušak

Jubilarcima čestitamo!

Uvelja

o posveti novog oltara

U ime Presvetog Trojstva, Oca, Sina i Duha Svetoga,
i na čast Prečistog Srca Marijina.
U vrijeme pontifikata pape Franje,
vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića,
dekana i katedralnog župnika župe Presvetog Srca Isusova vlč. Marka Majstorovića,
vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović,
provincijske predstojnice s. Kate Karadža,
na Dan Provincije, 29. travnja 2017. godine, na radost svih Školskih sestara franjevki
Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina,
prijatelja i dobročinitelja,
vrhbosanski nadbiskup i metropolit Vinko kardinal Puljić

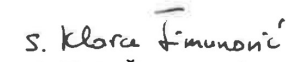
posveti

novi oltar kapele i u njega pohrani moći sv. Klare Asiške
i blagoslovi novo provincijsko sjedište ove Provincije.

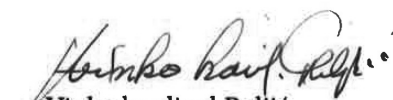
Posveta oltara i blagoslov novog provincijskog sjedišta u Sarajevu na adresi Bjelave 85 sestrama franjevkama milosni je trenutak o slavlju 75. obljetnice osnutka Provincije. Zahvalne smo Bogu za neizmjerena dobročinstva, kao i svim prijateljima i dobročiniteljima. Stoga, utječući se zagovoru Prečistog Srca Marijina, zaštitnika naše Provincije, danas i u sve dane života hvalimo, blagoslivljajmo i služimo Gospodinu u poniznosti velikoj po uzoru na sv. Franju.

Zahvalimo Bogu riječima sv. Klare koje je uputila svojim sestrama: „Budite uvijek ljubiteljice Boga, svojih duša i svih svojih sestara. I uvijek se brinite da opslužujete što Gospodinu obećaste. Gospodin s vama bio uvijek, a sada vi uvijek budite s njime. Amen!“

S. Kata Karadža
provincijska predstojnica

S. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Sarajevo, 29. travnja 2017.

Vrhbosanska Nadbiskupija - Sarajevo

Župa " Uznesenja BDM" Haljinići

O Posveti Župne Crkve i Oltara

Na slavu i čast Presvetog Trojstva, a pod zaštitom Blažene Djevice Marije, župljani župe Haljinići 2015. godine sa svojim župnikom blz. Josipom Šimunovićem započeli su izgradnju nove crkve, koju će izgraditi 2017. godine.

Probidnošću i milošću Božjom za pontifikata pape Franje, Nadbiskupa Vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića, župnika Josipa Šimunovića, obilježavajući četrdesetu godišnjicu od osnutka župe, crkvu

Posveti

28. svibnja godine Gospodnje 2017.

*Uzorit kardinal Vinko Puljić, Nadbiskup Vrhbosanski
i u oltar ugradi moći Blaženog Alojzija Stepinca.*

Župnik, Josip Šimunović

Josip Šimunović

Posvetitelj,

Kumovi Crkve:

Anto Rudelj

Anto Rudelj

Ana Rudelj

ANA RUDELJ

Vinko kardinal Puljić, Nadbiskup Vrhbosanski

Vinko kard. Puljić

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Pastoralna anketa za župe u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Župa	Statistika	Prijepisi matca	Prijepisi blag. Dnevnika i gradnje	Ministransko zborovanje	Hodčaše u Olovo	Dan mladih u svibnju	Sinodalni susreti - osobno i br. vječnika	Koliko ministranata na duhovnoj obnovi u Tr.	Hodčaše u M. Bistricu	Hodčaše na Bobovac - koliko vjernika.	Milostinja: Bogojavljenje - kada je dostavljena	Djelo Sv. Petra	Solidarnost	V. Petak i Sv. Zemlja	Petrov novčić	Misijska nedjelja	Nedjelja Caritasa	Koliko puta ostale obveze podmirujete na godinu
Banbrdo - S. Radić	17.1. 2017.	23.1. 2017.	23.1. 2017.	5	1. bus	10 sa drugima	Osob. i 10 vjeć.	Ne	10	Išli osobno	25.1. 2016.	Vel. Srijeda	23.3. 2016.	6.9. 2016.	6.9. 2016.	24.10. 2016.	17.1. 2017.	
Balegovac - M. Simić	Redovito	Redovito	Redovito	16	Ne	15	Da 8	2016 - 0	100	Ne	Redovito	Ne	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	4x
Borovica - I. Butum	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	0	0	Da	0	Da	Da	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito
Brankovići - F. Ivandić	7.1. 2017.	7.1. 2017.	7.1. 2017.	37	0	10	Da 6-10	2015 5	27	0	18.3. 2017.	26.4. 2017.	20.3. 2017.	26.4. 2017.	18.3. 2017.	18.3. 2017.	18.3. 2017.	4x
Brestovsko - I. Jurić	19.1. 2017.	19.1. 2017.	19.1. 2017.	Nov i Žup.	35	Da - sa Framom	Da - sa 4 vječnika	Ne	15	Išli osobno	6.1. 2016.	23.3. 2016.	23.3. 2016.	7.6. 2016.	19.1. 2017.	19.1. 2017.	19.1. 2017.	3x
Bugojno - Z. Tadić	Redovito	Redovito	Redovito	Da 7	Da bus	Da	Da 12	0	Da	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Više puta
Breške - M. Antić	31.1. 2017.	31.1. 2017.	31.1. 2017.	0	0	0	Da 10	0	0	0	14.1. 2016.	23.3. 2016.	6.4. 2016.	6.4. 2016.	19.9. 2016.	27.1. 2017.	27.1. 2017.	2x
Breza - A. Čosić	15.1. 2017.	15.1. 2017.	15.1. 2017.	0	0	0	6-8	0	Ne	0	6.1. 2016.	18.5. 2016.	28.2. 2016.	3.4. 2016.	29.6. 2016.	4.11. 2016.	12.12. 2016.	10x
Briješće - J. Vajdner	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	4	Ne	Da - 15	Da-6	0	Ne	3	2016.	2016.	2016.	14.5. 2016.	-	4.1. 2016.	4.1. 2016.	
Busovača - z. Jaković	18.1. 2017.	18.1. 2017.	18.1. 2017.	10	60	9	Da	0		100	15.1. 2016.	Ne zna datum	4. 2016.	4. 2016.	7. 2016.	28.10. 2016.	11.12. 2016.	Redovito
Čardak - P. Kopic	19.1. 2017.	19.1. 2017.	19.1. 2017.	0	0	0	Da 8	0	0	0	19.1. 2017.	0	6.4. 2016.	6.4. 2016.	20.9. 2016.	11.2. 2017.	11.2. 2017.	5x
Čemerno - I. Jezidžić	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	0	0	Osobno	0	0	Osobno	16.3. 2016.	23.3. 2016.	16.3. 2016.	-	1.8. 2016.	18.11. 2016.	13.12. 2016.	7x
Dobrinja - P. Karajica	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	Da 10	Ne	Osobno +5	0	10	Nekada	Redovito	Redovito	Redovito	Siječanj	Redovito	Redovito	Redovito	1x
Deževica - M. Marić	13.1. 2017.	13.1. 2017.	13.1. 2017.	4	2	Župnik i 3 osob.	Žup. i 4-6 osoba	0	Oni 14	3	8.1. 2017.		1.4. 2016.	1.4. 2016.		9.11. 2016.	12.12. 2016.	
D. Tramošnica - J. Puškarić	24.1. 2017.	30.3. 2017.	6.4. 2017.	Ne	Da - 10	Ne	Da - 4	0	0	0	19.1. 2016.	-	28.2. 2016.	6.4. 2016.	30.3. 2017.	8.11. 2016.	30.3. 2017.	1x
Doboj - P. Iljkic	4.1. 2017.	4.1. 2017.	23.1. 2017.	4	Da 4	Da - 4	Da 5	0	1 bus	4	11.1. 2016.	Osobno	11.3. 2016.	120 KM	30.12. 2016.	31.10. 2016.	13.12. 2016.	-

Pastoralna anketa za župe u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Župa	Statistika	Priljepisi matca	Priljepisi blag. Dnevnika i gradnje	Ministransko zborovanje	Hodočašće u Olovo	Dan mladih u svibnju	Sinodalni susreti - osobno i br. Vječnika	Koliko ministranata na duhovnoj obnovi u Tr.	Hodočašće u M. Bistricu br.	Hodočašće na Bobovac - koliko vjernika.	Milostinja: Bogjavljenje - kada je dostavljena	Djelo Sv. Petra	Solidarnost	V. Petak i Sv. Zemlja	Petrov novčić	Misijska nedjelja	Nedjelja Cartasa	Koliko puta ostale obveze podmirujete na godinu
Domaljevac - B. Marković	29.1. 2017.	29.1. 2017.	29.1. 2017.	25	2	20	Da 15	Visoko	1	0	29.1. 2016.	V. Srijeda	6.4. 2016.	6.4. 2016.	8.11. 2016.	8.11. 2016.	8.11. 2016.	3x
Dubrave - N. Josić	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	30	0	Da - 10	0	80	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	4x
Drijevača - F. Martinović	Ne zna	Ne zna	Ne zna	0	0	0	Da - 4	0	0	0	Ne zna	Ne zna	Ne zna	Ne zna	Ne zna	Da	Da	2x
Fojnica - M. Relota	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	Da	1	Da	Da - 10	Ne	5	40	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Kraj god.	Odmah	Odmah	2x
Gradačac - M. Hrskanović	2.1. 2017.	14.2. 2017.	14.2. 2017.	0	0	0	Da - 3	0	0	0	10.1. 2017.	10.1. 2017.	Za 2016.	Za 2016.	Za 2016.	18.11. 2016.	10.1. 2017.	4x
Globarica - V. Jagustin	5.1. 2017.	5.1. 2017.	5.1. 2017.	12	10	10	Osobno i 3	15	15	15	5.1. 2017.		6.4. 2016.	6.4. 2016.	21.9. 2016.	5.1. 2017.	5.1. 2017.	3x
G. Tramošnica - P. Baotić	2.1. 2017.	31.12. 2016.	31.12. 2016.	Ne	Da	Ne	Da - 15	Ne	Ne	Ne	7.1. 2017.	Ne	6.4. 2016.	6.4. 2016.	12.8. 2016.	26.10. 2016.	31.12. 2016.	3x
Gromiljak - I. Karlović	16.1. 2017.	16.1. 2017.	16.1. 2017.	5	Ne	Da - 15	3-4	4	Da	Da	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	6x
Ilijaš - Z. Spajić	9.1. 2017.	9.1. 2017.	9.1. 2017.	2	0	0	Da 2	0	0	0	9.1. 2017.	Na dan	4.4. 2016.	4.4. 2016.	29.8. 2016.	9.1. 2017.	9.1. 2017.	6x
Jelah - I. Marinović	U roku	U roku	U roku	Ne	Ne	Da - 20	Da većina	Ne	0	Ne	16.1. 2017.	Ne	16.5. 2016.	16.5. 2016.	20.9. 2016.	17.11. 2016.	16.1. 2017.	4x
Jelaške - I. Matanović	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	Ne	Da 20	Ne	Da 3	Ne	10	Da 10	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	9. 2016.	Redovito	Redovito	5x
Kakanj - Ž. Vujica	14.1. 2017.	14.1. 2017.	23.1. 2017.	0	1	0	Da 7	0	0	Da 1	20.1. 2017.	12.4. 2017.	22.9. 2017.	22.4. 2017.	2.7. 2016.	8.11. 2016.	20.1. 2017.	4x
Kiseljak - Z. Vuković	23.1. 2017.	23.1. 2017.	23.1. 2017.	Da	1	Ne	Da 5	Ne	2	Da	18.1. 2016.	23.3. 2016.	6.4. 2016.	6.4. 2016.	25.7. 2016.	4.11. 2016.	12.12. 2016.	4x
G. Komušina - B. Salapić	21.1. 2017.	21.1. 2017.	21.1. 2017.	Ne	Ne	Domaćin	Da 0	0	Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	1x
Komušina - B. Salapić	21.1. 2017.	21.1. 2017.	21.1. 2017.	Ne	Ne	Domaćin	Da 10	Ne	Da	Ne	21.1. 2017.	12.4. 2017.	11.4. 2017.	6.4. 2016.	6.7. 2016.	8.11. 2016.	21.1. 2017.	9x
K. Sutjeska - Ž. Brkić	13.1. 2017.	13.1. 2017.	30.1. 2017.	8	30-50	0	Da 8	0	0	80-100	13.1. 2017.		5.4. 2017.	26.4. 2017.	13.1. 2017.	13.1. 2017.	13.1. 2017.	Više puta

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Pastoralna anketa za župe u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Župa	Statistika	Prjepis matice	Prjepis blag. Dnevnika i gradnje	Ministransko zborovanje	Hodokaše u Olovo	Dan mladih u svibnju	Sinodalni susreti - osobno i br. Vječnika	Koliko ministranata na duhovnoj obnovi u Tr.	Hodokaše u M. Bistricu br.	Hodokaše na Bobovac - koliko vjernika	Milostinja: Bogjavljenje - kada je dostavljena	Djelo Sv. Petra	Solidarnost	V. Petak i Sv. Zemlja	Petrov novčić	Misijska nedjelja	Nedjelja Caritasa	Koliko puta ostale obveze podmirujete na godinu
Modriča - A. Perić	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	Ne	Ne	Ne	Da 2-4	Ne	Ne	Ne	siječanj	2017?	2017?	2017?	2017?	2017?	2017?	1x
N. Travnik - M. Grubišić	27.1. 2016.	4.2. 2016.	27.1. 2016.	30	12	7	Da 5	2	12	0	19.1. 2016.	3.7. 2016.	1.3. 2016.	1.4. 2016.	3.7. 2016.	6.11. 2016.	29.1. 2016.	Redovito
N. Sarajevo - I. Parađžik	10.2. 2017.	9.2. 2017.	10.2. 2017.	Novi žup.	Novi žup.	Novi žup.	Da 5	Novi žup.	0	0	10.2. 2017.		10.4. 2017.			24.9. 2016.		Redovito
N. Seher - J. Tomas	20.1. 2017.	20.1. 2017.	20.1. 2017.	Viso ko no	Osob no	30	Da 8	0	30	Osob no	20.1. 2017.	24.3. 2016.	9.3. 2016.	2.4. 2016.	25.7. 2016.	15.12. 2016.	15.12. 2016.	3x
Odžak - J. Filipović	7.1. 2017.	7.1. 2017.	7.1. 2017.	20	Ne	15	Da svi	0	3	0	6.4. 2016.	V. Srijeda	6.4. 2016.	6.4. 2016.	26.9. 2015.	7.1. 2016.	7.1. 2016.	3x
Osova - A. Perkowskić	9.1. 2017.	9.1. 2017.	9.1. 2017.	Viso ko	30	2016 - Ne	Da 5	Ne	10	5-6	8.1. 2016.	4.7. 2016.	29.2. 2016.	4.5. 2016.	4.7. 2016.	18.10. 2016.	9.1. 2017.	3x
Par S. - A. Stjepić	25.1. 2016.	25.1. 2016.	5.1. 2016.	0	Da 30	20	Da 8	0	20	15	8.1. 2016.	V. Srijeda	29.2. 2016.	29.3. 2016.	4.7. 2016.	9.11- 2016.	12.12. 2016.	3x
P. Mahala - P. Brajinović	31.12. 2016.	31.12. 2016.	31.12. 2016.	Ne	Ne	Ne	Da 5	0	Ne	-	-	-	-	-	-	23.10. 2016.	31.12. 2016.	2x
Poljaci - M. Majić	18.1. 2017.	18.1. 2017.	18.1. 2017.	0	0	0	Da 6	0	35-	5-10	18.1. 2017.	12.4. 2017.	12.4. 2017.	26.4. 2017.	Još ne	Još ne	Još ne	3x
Rama - A. Jozić	10.1. 2017.	10.1. 2017.	10.1. 2017.	Novi žup.	Novi žup.	Novi žup.	Da 3	-	-	-	3.3. 2017.	3.3. 2017.	3.3. 2017.	13.7. 2016.	13.7. 2016.	10.1. 2017.	10.1. 2017.	3x
Radunice - I. Orkić	4.1. 2016.	4.1. 2016.	4.1. 2016.	22	2	Da - 4	Da 3-4	0	3	0	18.1. 2016.	Da	22.3. 2016.	6.4. 2016.	14.11. 2016.	14.11. 2016.	8.1. 2016.	Redovito
Rostovo - I. Ivoš	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	0	0	Da	0	Da	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito
Rankovići - M. Džalto	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	30	0	Povremeno	Da 5-10	Nekada	2X	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito
S. Gračanica - T. Ivoš	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	0	Povremeno	Da 8-10	8	50	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito
S. Slatina - M. Stipić	Redovito	Redovito	Redovito	0	0	0	Da 3	0	0	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	3x

Pastoralna anketa za župe u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Župa	Statistika	Prijepisi matca	Prijepisi blag. Dnevnika i gradnje	Ministransko zborovanje	Hodočašće u Olovo	Dan mladih u svibnju	Sinodalni susreti – osobno i br. Vjecnika	Koliko ministranata na duhovnoj obnovi u Tr.	Hodočašće u M. Bistricu br.	Hodočašće na Bobovac – koliko vjernika.	Milostinja: Bogjvljenje – kada je dostavljena	Djelo Sv. Petra	Solidarnost	V. Petak i Sv. Zemlja	Petrov novčić	Misjska nedjelja	Nedjelja Caritasa	Koliko puta ostale obveze podmirujete na godinu
S. Polje – M. Jukić	20.1. 2017.	20.1. 2017.	20.1. 2017.	12	0	0	Da 10	0	0	0	12.1. 2016.	V. Srijeda	3.3. 2016.	4.4. 2016.	12.7. 2016.	12.12. 2016.	12.12. 2016.	5x
Sa – Grbavica – K. Djaković	19.1. 2017.	19.1. 2017.	19.1. 2017.	0	Da 5	Da 7	Da 3	0	1	1	14.1.2016.	23.3. 2016.	29.2. 2016.	26.3. 2016.	0	23.10. 2016.	14.12. 2016.	Redovito
Sa – Katedrala – M. Majstorović	20.1. 2017.	20.1. 2017.	18.1. 2017.	20	Da 0	Da - 30	Da 5-7	0	1	2	10.3. 2016.	Dato	10.3. 2016.	Rekto r	31.12. 2016.	25.10. 2016.	13.12. 2016.	Po potrebi
Sa – M. Dvor – L. Brković	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	5	0	Privatno	Da 2-4	0	Da	Da 10-15	U interv-alima	U interv-alima	U interv-alima	U interv-alima	U interv-alima	U interv-alima	U interv-alima	2-3x
Sa – Stup – M. Ćavar	5.1. 2017.	16.1. 2017.	9.3. 2017.	10	0	NCMIP	Da 6-8	0	0	50	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	2-3x
Sivša – I. Didak	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	Ništa	Ništa	Ništa	Ništa	Ništa	0	Ništa	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	
Turić – P. Brkić	18.1. 2016.	18.1. 2016.	18.1. 2016.	0	0	0	Da 10	0	0	0	15.1. 2016.	?	4.4. 2016.	4.4. 2016.	23.8. 2016.	31.12. 2016.	31.12. 2016.	7x
Tuzla – M. Divković	31.1. 2017.	31.1. 2017.	31.1. 2017.	0	1 bus	0	Da 10	0	1 bus	0	16.1. 2016.	23.3. 2016.	20.9. 2016.	20.9. 2016.	20.9. 2016.	31.1. 2017.	31.1. 2017.	2x
Ularice – I. Miškić	18.1. 2016.	18.1. 2016.	18.1. 2016.	0	0	1 bus	Da 2-7	0	15	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	6x
Vijaka – V. Tomić	13.1. 2017.	30.1. 2017.	30.1. 2017.	3-4	Novi	Novi	Da 4	Novi	0	0	13.1. 2016.	0	6.4. 2016.	6.4. 2016.	0	30.1. 2017.	13.1. 2016.	
Zenica – V. Pranjčić	15.1. 2017.	15.1. 2017.	15.1. 2017.	7	0	15	Da 10	2016-0	30	30	7.1. 2017.	P. ulja	28.3. 2016.	28.3. 2016.	30.6. 2016.	16.11. 2016.	7.1. 2017.	Redovito
Zavidovići – M. Bešlić	10.1. 2017.	10.1. 2017.	10.1. 2017.	15-20	0	5-7	Da 5-10	2016-0	5-10	Da	9.1. 2016.	V. Četv.	2.3. 2016.	26.3. 2016.	23.6. 2016.	26.10. 2016.	11.12. 2016.	2-3x
Zenica – Z. Andić	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	0	2016-0	5-10	Da 5	0	4-7	2016-0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito
Zenica – P. Jurić	2. 2017.	2. 2017.	2. 2017.	0	0	0	Da	0	0	0	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	Redovito	3x
Zenica – A. Dominković	1. 2017.	1. 2017.	1. 2017.	3	1-5	S dr. župama	Da 5-7	0	6	10	16.1. 2017.	16.1. 2017.	Do Emausa	Do Emausa	Osobno daje	4.11	16.1. 2017.	4x
Žabljak – B. Lukić	23.1. 2017.	23.1. 2017.	23.1. 2017.	0	Ne	Da	Da 5-6	0	44	Osobno	23.1. 2017.	V. Srijeda	12.4. 2017.	6.4. 2016.	1.8. 2016.	29.10.2016.	16.12. 2016.	5x

Kronika Vinka kardinala Puljića

Od 1. ožujka do 1. lipnja 2017.

1. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je otišao u bolnicu Dubrava u Zagrebu gdje je bio primljen radi operacije žuči. Po prijemu Nadbiskup se susreo sa doktorom prof. Leonardom Patrlj ravnateljem kirurgije te bolnice. U prijepodnevnim i poslijepodnevnim satima Nadbiskup je obavljao pripremne nalaze za operaciju.

2. ožujka 2017.

U 6:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u bolničkoj kapeli u nazočnosti bolničkog kapelana i tajnika te uz nazočnost pacijenata i medicinskog osoblja.

U 7:45h Nadbiskup je operiran.

3. ožujka 2017.

Nadbiskup je proveo u bolnici na oporavku. Tijekom cijeloga dana Nadbiskupa su posjećivali doktori i medicinsko osoblje želeći se upoznati s njime i komunicirati.

4. ožujka 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otpušten iz bolnice na kućnu njegu.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu kod sestara SMI u Naumovcu.

U 14:00h Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

6. ožujka 2017.

U 9:15h Nadbiskup je dao intervju za poljski magazin.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 15:30h Nadbiskup je primio na razgovor patra Matu Anića urednika Radio Marije BiH i svećenika vlč. Antu Stjepanovića.

7. ožujka 2017.

U 7:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapelici VBS-a i time započeo kanonsku vizitaciju te institucije. Svetoj misi nazočili su odgojitelji i bogoslovi. U svojoj homiliji Nadbiskup je pozvao bogoslove na propitivanje svoga života i boravka u bogosloviji tijekom korizmenoga vremena. Nadbiskup je napomenuo da je potrebno očistiti srca koja su zatrovana mržnjom jedni prema drugima te to povezoao sa evanđeljem toga dana u kojem Gospodin nas uči moliti Gospodnju molitvu. Nadbiskup je također protumačio i što je to kanonska vizitacija te napomenuo da je posljednja bila 2009. godine. Nakon Svete mise i doručka Nadbiskup je u prijepodnevnim satima obavio pojedinačne razgovore sa odgojiteljima u VBS-u te s nekoliko djelatnika laika koji su uposleni u VBS-a.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Uredničkog vijeća Katoličkog tjednika. Sjednici su nazočili preč. Mladen Kalfić kancelar, vlč. Miroslav Čavar direktor Medijskog centra VN, vlč. Josip Vajdner glavni urednik Katoličkog tjednika, mons.

Ivo Tomašević generalni tajnik BK, vlč. Šimo Maršić ravnatelj centra za pastoral mladih i profesor na KBF-u, preč. Vlatko Rosić ravnatelj KŠC-a Sv. Franjo u Tuzli i gospodin Brane Vrbić. Na sjednici se razgovaralo o uspješnosti te tiskovine te o pokretanju katoličkog web portala koji će uskoro biti pokrenut pod nazivom "Nedjelja".

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara glavnog urednika Katoličkog tjednika i župnika župe Briješće.

8. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je obavljao razgovore sa djelnicima laicima koji rade u VBS-u u sklopu kanonske vizitacije VBS-a.

Od 15-18h Nadbiskup je nastavio sa kanonskom vizitacijom VBS-a.

9. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je obavljao vizitaciju u VBS-u.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ordinarijata.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor arhiđakone mons. Antu Meštrovića, mons. Pavu Jurišića i mons. Bosiljka Rajića.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor s. Katu Karadžu provincijalnu glavaricu sestara franjevki bosansko-hrvatske provincije.

10. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je obavljao kanonsku vizitaciju u VBS-u.

U 16:00h Nadbiskup je nazočio sjednici vjeća Centra za mlade VN.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za početak duhovnih vježbi za mlade u Centru.

U 20:00h Nadbiskup je održao duhovni nagovor za sudionike duhovnih vježbi.

11. ožujka 2017.

Nadbiskup je predvodio duhovne vježbe u Centru za mlade.

12. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je održao duhovni nagovor za sudionike duhovnih vježbi.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za kraj duhovnih vježbi u Centru za mlade.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. Selvera Šabanovića, liječnika.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Borisa Salapića, župnika i čuvara svetišta u Komušini i dekana usorskog dekanata.

U 17:15h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Emanuelu i sestru Ceciliju Miljko iz družbe Klanjateljica Krvi Kristove.

13. ožujka 2017.

U 8:30h Nadbiskup je primio gospodina Igora Pejića.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. dr. Franju Komaricu, biskupa banjolučkog.

U 10:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama BK BiH.

U 11:20h Nadbiskup je primio na razgovor fra Marijana Karaulu.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Miroslava Čavara direktora Medijskog centra VN i župnika župe Uznesenja BDM na Stupu.

U 15:00h Nadbiskup je nastavio vizitaciju u VBS-u.

14. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je obavljao vizitaciju u VBS-u.

Od 15-18h Nadbiskup je obavljao vizitaciju u VBS-u.

U 18:15h Nadbiskup se susreo sa apostolskim nuncijem u BiH mons. Luigi Pezuttom u zgradi nuncijature.

15. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je obavljao vizitaciju u VBS-u.

Od 15-18h Nadbiskup je obavljao vizitaciju u VBS-u.

16. ožujka 2017.

U 9:30h Nadbiskup je posjetio VBS i dovršio vizitaciju.

U 10:10h Nadbiskup se susreo sa dr. sc. vlč. Mirkom Šimićem ravnateljem Caritasa VN i profesorom moralne teologije na KBF-u u Sarajevu.

U 16:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u KŠC-u Sv. Josip povodom proslave nebeskog zaštitnika toga KŠC-a. Nakon Svete mise Nadbiskup je nazočio prigodnom programu u dvorani škole.

17. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor s. Admiratu Lučić provincijalnu glavaricu sestara SMI sarajevske provincije.

U 10:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ekonomskog vijeća VN.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Željka Matijevića.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor generala Iliju Nakića.

18. ožujka 2017.

U 9:30h Nadbiskup je posjetio sjemenište u Travniku i obavio susret sa roditeljima i poglavarima sjemeništa.

U 11:00h Nadbiskup je nazočio prigodnoj priredbi u sjemeništu.

U 11:45h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi.

U 14:30h Nadbiskup je u župi Uzdol predslavio Svetu Misu zadušnicu za pokojnog Antu Zeleniku oca vlč. Ljube Zelenike.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Misu uočnicu Sv. Josipa u župi Rankovići.

19. ožujka 2017.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Marindvor povodom proslave zaštitnika te župe Sv. Josipa.

U 15:30h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Igora Pejića i gospodina Ivana.

20. ožujka 2017.

U 10:00h Nadbiskup je primio dvojicu poduzetnika iz Krajine.

U 11:00h Nadbiskup je dao intervju za PINK TV.

U 14:30h Nadbiskup je otputovao u Mostar na zasjedanje BK BiH.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u mostarskoj katedrali a propovijedao je mons. Marko Semren pomoćni banjolučki biskup.

21. ožujka 2017.

Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH.

22. ožujka 2017.

Od 9-12h Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH.

U 13:30h Nadbiskup je otputovao za Sarajevo.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Miru Kovača i gospođu Nives Tiganj.

23. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Sonju Maroš.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. Marka Vukšu umirovljenog liječnika.

U 15:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu zadušnicu za pokojnoga Zvonku Grubišića oca vlč. Josipa Grubišića u Žepču. Nakon Svete mise Nadbiskup je predvodio ukopne obrede na groblju bl. Ivana Merza u Novom Naselju. Svetoj misi nazočilo je 37 svećenika i veliki broj vjernika i prijatelja pokojnika.

24. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomu Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda i preč. Mladena Kalfića, kancelara.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomu Mlakića pročelnika Katehetskog ureda, dr. sc. vlč. Darka Tomaševića dekana KBF-a u Sarajevu i dr. sc. vlč. Šimu Maršića prodekana i profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 14:00h Nadbiskup je primio na razgovor grupu profesora i laika sa Camebridga sa Wolf instituta na čelu sa profesorom Edmundom Kesellerom.

U 15:00h Nadbiskup je nazočio sjednici profesora i odgojitelja u VBS-u.

U 17:15h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Vedrana Đidu.

25. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. don Michele Capassa rektora sjemništa Redemptoris Mater iz Vogošće i vicerektora vlč. Marijana Lindića.

U 10:30h Nadbiskup je nazočio svečanoj akademiji u VBS-u povodom Blagovijesti patrona VBS-a.

U 12:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu i pod Misom podijelio službu lektorata jednome bogoslovu a osmoricu primio među kandidate.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Slavišu Stavnjaka svećenika VN.

26. ožujka 2017.

U poslijepodnevним satima Nadbiskup se uputio u Zagreb.

27. ožujka 2017.

Nadbiskup je obavio liječnički pregled i uputio se u BiH.

28. ožujka 2017.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara glavnog urednika Katoličkog tjednika i župnika u župi Briješće.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Antu Bilića poduzetnika iz Nove Bile.

U 13:00h Nadbiskup je u Apostolskoj nuncijaturi nazočio svečanom ručku kojega je nuncij upriličio povodom dolaska posebnog papina izaslanika za Međugorije mons. Henrika Hosera. Susretu je nazočio i dr. Dragan Čović član predsjedništva iz reda hrvatskog naroda te biskupi BK BiH.

U 15:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara i gđu Katu Senjak.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Henrika Hosera posebnog papina izaslanika za Međugorije.

29. ožujka 2017.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Vladu Vrebca župnika župe u Bjelom Brdu.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor gđu Sandu Smoljo Dobrovoljski voditeljicu Centra za savjetovanje VN.

30. ožujka 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Jozu Marinčića provincijala franjevačke provincije Bosne Srebrene.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. Amru Delić i gospođicu Nađu Firtus predstavnice UNFPA.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. Mirka Šimića ravnatelja Caritasa VN i dvojicu građevinskih stručnjaka.

U 13:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Peru Karajicu župnika na Dobrinji.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ordinarijata.

U 19:0h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Peru Vrankića.

31. ožujka 2017.

U 10:00h Nadbiskup je pohodio samostan sestara karmelićanki na Stupu.

U 11:00h Nadbiskup se u prostorijama Caritas VN susreo sa ravnateljem dr. Mirkom Šimićem.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antu Stjepanovića

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Gorana Dabo iz Sarajeva.

1. travnja 2017.

U 12:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu zadušnicu na Plehanu za pokojne fra Andriju

Zirduma i fra Iliju Matanovića te nakon Mise nazočio ukopnim obredima koje je predvodio provincijal fra Jozo Marinčić. Sprovodu je nazočio mons. Marko Semren pomoćni banjolučki biskup te oko 80 svećenika i veliki broj vjernika.

U 15:30h Nadbiskup je posjetio Komušinu te se susreo sa preč. Borisom Salapićem čuvarom svetišta i projektantom svetišta na Kondžilu gospodinom Jurom Pranjićem. Nakon susreta nadbiskup je u pratnji preč. Borisa i projektanta Pranjića obišao mjesto izgradnje svetišta te dogovorio prioritete građevinske zahvate. Nakon toga susreta Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

2. travnja 2017.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Marka Majstorovića župnika župe Presvetoga Srca Isusova katedrala i sarajevskoga dekana.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antonia Čuturu pastoralnog suradnika u župi Presvetoga Srca Isusova katedrala.

3. travnja 2017.

U jutarnjim satima nadbiskup je otputovao u Zagreb.

U 19:30h Nadbiskup je u Zagrebu primio na razgovor gospodina Franju Marića.

4. travnja 2017.

U 10:30h Nadbiskup se u Zagrebu susreo sa mons. Petrom Palićem tajnikom HBK.

5. travnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je u Zagrebu primio na razgovor vlč. Tomislava Markića ravnatelja Ureda za inozemnu pastvu.

U 17:00h Nadbiskup je u Zagrebu primio gospodina Tomislava Marića predsjednika HKD Napredak podružnica Zagreb.

6. travnja 2017.

U poslijepodnevni satima Nadbiskup je obišao svoju rodbinu u Petrinji.

7. travnja 2017.

U poslijepodnevni satima Nadbiskup se vratio u Sarajevo.

8. travnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Julijanu Djaković provincijalnu glavaricu sestara Milosrdnica sarajevske provincije, sestru ekonomu i zamjenicu.

U 9:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Mirka Šimića ravnatelja Caritasa VN i profesora moralne teologije na KBF-u u Sarajevu.

9. travnja 2017.

U katedrali Presvetoga Srca Isusova Nadbiskup je predslavio Svetu misu u 10:30 povodom nedjelje muke Gospodnje. Oko katedrale išlo se u svečanoj procesiji a muka Gospodnja se svečano u katedrali pjevala. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika.

U 15:30h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Davora Madžarevića.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara župnika župe Briješće i glavnog urednika *Katoličkog tjednika*.

10. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

U 18:00h Nadbiskup se susreo sa njegovom emincijom kardinalom Josipom Bozanićem zagrebačkim nadbiskupom.

11. travnja 2017.

Nadbiskup se u jutarnjim satima uputio u Sarajevo.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Gabrielu Ključe.

12. travnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio neokatekumenske bogoslove na čelu sa rektorom don Michele Capassom na tradicionalno uskršnje čestitanje.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio Misu posvete ulja u katedrali. Svetoj misi je nazočilo oko 80 svećenika raznih službi u biskupiji.

U 12:00h Nadbiskup je obavio razgovore sa svećenicima vlč. Vedranom Lešićem i vlč. Ljubom Zelenikom.

U 13:00h Nadbiskup je održao sjednicu sa dekani-
ma u VBS-u.

U poslijepodnevrim satima Nadbiskup se uputio u Zagreb.

13. travnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je posjetio apostolskog nunci-
ja u RH mons. Alessandra D' Errica.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Misu Večere Gospodnje u Župi Garevac. Svetoj misi nazočio je župnik te oko 70 župljana. Nakon Svete mise Nadbiskup je dao intervju za Posavsku televiziju te u pratnji župnika i vlč. Ante Perića obišao spomen mjesto Burića štalu.

14. travnja 2017.

Nadbiskup se vratio u Sarajevo.

U 18:00h Nadbiskup je nazočio obredima Velikoga Petka. Obrede je predvodio mons. Pero Sudar pomoćni biskup.

15. travnja 2017.

Od 8-9 sati Nadbiskup je bio u katedrali kod Isusova groba.

U 11:00h Nadbiskup je upriličio svečano primanje za svećenike, redovnike i redovnice grada Sarajeva povodom Uskrsa. Uskrsnu čestitku izrekla je sestra Kata Ostojić.

U 13:00h Nadbiskup je održao press konferenciju na kojoj je pročitao Uskrsnu poslanicu.

U 14:00h Nadbiskup je dao intervju za radio Mariju BiH i Mir Međugorije.

U 21:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu bdi-
jenja u katedrali i pod Misom podijelio sakramente inicijacije dvjema djevojkama župljankama katedral-
ne župe. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika.

16. travnja 2017.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio pontifikalnu

Svetu misu u katedrali koju je prenosila državna televi-
zija. U svojoj homiliji Nadbiskup se posebno osvrnuo na ratove, nepravdu i ubijanje nerođenih te to istaknuo kao protu sliku Kristu koji je život i mir. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika te oko 10-tak koncelebrana-
nata među kojima mons. Tomo Vukšić vojni ordinarij te fra Jozo Marinčić provincijal Bosne Srebrene. Nakon Svete mise upriličeno je Uskrsno primanje za građane grada Sarajeva u prostorijama Ordinarijata.

17. travnja 2017.

U 11:00h Nadbiskup je u Svećeničkom domu VN upriličio uskrsni prijem za službenike javnoga i poli-
tičkoga života BiH. Prijemu su nazočili dr. Dragan Čović član predsjedništva iz reda hrvatskoga naroda te Bakir Izetbegović iz reda bošnjačkoga naroda. U svome govoru Nadbiskup se osvrnuo na trajnu nepravdu koja se provodi nad hrvatskom narodu u BiH te o nemogućnosti ostvarivanja jednakih prava.

U 15:30h Nadbiskup je posjetio dom za nezbrinu-
tu djecu *Egipat* i susreo se sa sestrama i šticienicima toga doma.

18. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

19. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup se iz Zagreba upu-
tio u Banjaluku.

U 11:30h Nadbiskup se u Banjaluci susreo sa
mons. Antom Orlovcem.

U 11:45h Nadbiskup se susreo sa mons. Franjom Komaricom biskupom banjalučkim.

U 15:00h Nadbiskup je posjetio župu Podmilače i
susreo se sa župnikom fra Filipom Karadžom.

U 18:30h Nadbiskup je predslavio Misu u travni-
čkom sjemeništu.

U 19:30h Nadbiskup je u sjemeništu primio na
razgovor vlč. Miljenka Džaltu.

U 20:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč.
Đuru Arlovića prefekta u sjemeništu.

U 21:00h Nadbiskup je predvodio Euharistijsko
klanjanje u sjemenišnoj kapelici.

20. travnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao susretom župnika
i poglavara sjemeništaraca u Travničkom sjemeništu.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u sje-
menišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage povodom dana sjemeništa. Naime 15. travnja navršilo se 120 godina od smrti Petra Barbarića pa je proslava dana sjemeni-
šta pomjerena na ovaj datum. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika budući da je zavjetni četvrtak a nazočilo je i 15 svećenika koncelebrana-
ta. Nakon Svete mise Nadbiskup je nazočio prigodnom programu i predstavi o povijesti sjemeništa u sjemenišnoj auli.

U 16:15h Nadbiskup je primio na razgovor đako-
ne, njih 19, koji studiraju na KBF-u u Zagrebu i nala-
ze se u pastoralnom posjetu BiH predvođeni profeso-
rom pastoralne teologije dr. Josipom Šimunovićem. U
kratkim crtama Nadbiskup im je prezentirao povijest

biskupije i bio otvoren za njihova pitanja. Nakon susreta đakoni su pošli u katedralu na Sv. Misu.

U 20:00h Nadbiskup je nazočio svečanoj večeri na Palama u prostorijama župnoga ureda sa studentima iz rimskoga zavoda Germanicum et Hungaricum.

21. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

U 18:15h Nadbiskup se u župnom uredu u Doboju susreo sa vlč. Borisom Salapićem župnikom u Komušini i gospodinom Jurom Pranjić te održao kratki sastanak.

22. travnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u župu Uzvišenja Sv. Križa u Bistrici kod Žepča te obavio ispit iz vjeronauka za 20 pripravnika za sakrament svete krizme. Pod Misom u 11:00h Nadbiskup je podijelio sakrament svete krizme u toj župi.

U 16:00h Nadbiskup je stiga u župu Marije Pomoćnice Kršćana u Globaricu te se susreo sa pripravniciama za sakrament svete krizme, njih 12 i obavio ispit iz vjeronauka.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu i pod misom podijelio sakrament svete krizme za tih 12 pripravnika i sakrament prve svete Pričesti za dvoje pripravnika.

23. travnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je pohodio župu Sv. Antuna Padovanskoga u Busovači i susreo se sa pripravniciama za sakrament svete krizme, njih 72 te obavio ispit iz vjeronaku. U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u toj župi i podjelio sakrament krizme pripravniciama.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Hrvaolja Kalema, svećenika VN koji je završio studij fundamentalne teologije u Rimu.

24. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je pošao zajedno sa drugim vjerskim poglavarima običi stratišta gdje su stradali građani i vjernici tijekom minuloga rata. Vjerski lideri obišli su mjesta Kazane, Kruščicu, Križančevo selo i Korićanske stijene te se pomolili za žrtve rata. Od vjerskih lidera u ime SPC-a nazočio je vladika Grigorije, u ime IZ Husein efendija Smajić a u ime židova gospodin Jakob Finci. U ime Vrhbosanske nadbiskupije pored nadbiskupa nazočili su i svećenici voditelji nekih od temeljnih institucija nadbiskupije te predstavnici redovnika i redovnica. Ovaj gest vjerskih poglavara popraćen je medijski vrlo pozitivno. Cijeli program bio je u organizaciji MRV-a. Nakon toga Nadbiskup se uputio u Zagreb.

25. travnja 2017.

U 9:30h Nadbiskup je posjetio HAZU i susreo se sa predsjednikom HAZU-a akademikom Zvonkom Kusićem i drugim članovima akademije.

U 10:00h Nadbiskup je nazočio simpoziju u HAZU.

U 11:30h Nadbiskup je obišao Strossmayerovu galeriju u zgradi HAZU-a te muzej.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

26. travnja 2017.

U 9:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda povodom svećeničkog susreta. Nakon Svete mise Nadbiskup je nazočio radnom susretu u dvorani svećeničkoga doma. Susretu je nazočilo oko 180 svećenika.

U 15:00h Nadbiskup je nazočio susretu o župnom Caritasu koji je organiziran u prostorijama VBS-a od strane Caritasa VN i Caritasa BiH.

U 16:00h Nadbiskup se uputio u Zagreb.

27. travnja 2017.

Od 10-18h Nadbiskup je nazočio zasjedanju HBK u Zagrebu.

28. travnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je u Zagrebu primio na razgovor patra Antu Tustonjića provincijala Isusovaca hrvatske provincije.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

29. travnja 2017.

U 8:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Miroslava Ćavara direktora Medijskog centra VN i župnika župe Uznesenja BDM na Stupu.

U 10:15h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Franju Komaricu banjolučkog biskupa.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio blagoslov nove provincijalne kuće Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko – hrvatske provincije na Bjelevama te posvetu oltara. Nakon Mise i posvete te blagoslova kuće Nadbiskup je nazočio svečanom ručku.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Egidija Živkovića biskupa iz Gradišća.

U 19:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Mikića vicerektora u VBS-u.

30. travnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup se uputio na Kupres.

U 10:15h Nadbiskup je stigao na Kupres i susreo se sa 61 pripravnikom za primanje sakramenta Sv. Krizme te obavio ispit iz vjeronauka. U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu i pod misom podjelio sakrament svete potvrde za 61 pripravnika. Svetoj misi nazočio je velik broj vjernika. Na kraju Svete mise Nadbiskupu se zahvalio i uručio prigodne darove mons. mr. sc. Marko Tomić župnik.

U 15:00h Nadbiskup je posjetio župu Suho Polje na Kupresu i susreo se sa župnikom fra Markom Jukić.

U 17:15h Nadbiskup se u VBS-u susreo sa sjemeništarcima hrvatskog govornog područja koji se nalaze na susretu sjemeništara u Travniku. Nadbiskup je održao kratko predavanje o povijesti biskupije te bio otvoren za postavljanje pitanja. Susretu sjemeništara nazoče sjemeništa iz Splita, Sinja i Zadra a domaćin je Travničko sjemenište.

1. svibnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je u svetištu Gospe Olovske blagoslovio hodočasnike koji su se okupili. U 11:00h

Nadbiskup je predslavio Svetu misu u Olovu. Svetoj misi nazočilo je oko 2000 ljudi i oko 30 svećenika koncelebrirana među kojima provincijal FPBS fra Jozo Marinčić, dekan sutješkog dekanata mons. Anto Čosić i mnogi drugi svećenici različitih službi. Nazočili su i bogoslovi dviju bogoslovija dijecezanske i franjevačke. Uz oltar bio je izložen kip Gospe Fatimske. Naime na današnji dan počinje pobožnost štovanja kipa BDM Fatimske, gdje će povodom 100 godina ukazanja Gospe u Fatimi kroz nadbiskupiju ići kip koji je nabavila nadbiskupija u Fatimi. Kip će proći kroz 155 župa naše nadbiskupije. Danas iz Olova kip je odnešen u Bijeljinu te će svaki dan biti u drugoj župi nadbiskupije gdje će ga vjernici moći častiti. Kip je nabavljen u Fatimi i blagoslovljen u kapelici ukazanja. Kapelicu u kojoj se kip nosi izrađen je po nacrtima akademskog kipara Ilije Skočibušića. Tom prigodom je tiskan i mali molitvenik u kojem se nalaze razne pobožnosti vezane za Gospu Fatimsku i obljetnicu koja se slavi.

2. svibnja 2017.

U jutarnjom satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

4. svibnja 2017.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se susreo sa mons. Zlatkom Korenom župnikom župe Sv. Blaža u Zagrebu.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u samostanu sestara SMI zagrebačke provincije na Kraljevcu. Nazočio je veliki broj sestara i časna majka Radoslava Radek. Nakon Mise Nadbiskup je obišao bolesnike i starački dom koji vode sestre te se zadržao na večeri.

5. svibnja 2017.

U 13:00h Nadbiskup je iz zračne luke u Zagrebu otputovao u Salzburg gdje se u poslijepodnevnom satima susreo sa župnikom hrvatske župe bl. Alojzija Stepinca fra Zlatkom Špeharom. Razlog Nadbiskupova pohoda Salzburgu jeste podjela sakramenta krizme.

6. svibnja 2017.

U 11:00h u župnoj crkvi u Salzburgu Nadbiskup je podijelio sakrament svete krizme za 74 pripravnika. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika njih oko 2000. Nakon Svete mise Nadbiskup se zadržao na ručku te se uputio u HKM u Innsbruck. U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se u Innsbrucku susreo sa župnikom vlč. Mariom Oršolčićem.

U 19:00h Nadbiskup je nazočio svečanom programu kojega je organizirala ta misija povodom slavlja 50 godina od osnivanja. Razlog Nadbiskupova pohoda jeste upravo 50 godina od osnivanja HKM Innsbruck. Na programu koji je sadržavao uglavnom govore i folklorne točke Nadbiskup se kratko obratio sa nazočnima prigodnom riječju.

7. svibnja 2017.

U 11:00h Nadbiskup je u Innsbrucku predslavio Svetu misu povodom proslave 50 godina od osnivanja te misije. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika te

misije. Koncelebriralo je 5 svećenika među kojima i dr. Tomislav Markić ravnatelj ureda inozemne pastve i jedan đakon. Nakon mise Nadbiskup je nazočio svečanom ručku te se uputio u karmelski samostan u Innsbrucku gdje se susreo sa sestrama karmelićankama. U tome samostanu većina sestara je sa područja bivše države. Nakon pohoda karmelu Nadbiskup se uputio u zračnu luku u München te otputovao u Zagreb.

8. svibnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u karmelski samostan u Brezovici. U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu i predvodio obred polaganja doživotnih zavjeta sestre Jelene karmelićanke koja je rodom iz VN iz Sarajeva. Svetoj misi nazočio je veliki broj ljudi te oko 25 svećenika i dva đakona te provincijal karmelićana hrvatske provincije otac Srećko Rimac. Nakon mise Nadbiskup je nazočio svečanom ručku koji je priređen u tu čast.

U 15:00h Nadbiskup se u župi bl. Alojzija Stepinca – Nova Gorica – susreo sa kardinalom Peterom Turksonom prefektom Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja te sa mons. Franjom Komaricom i održao radni susret. Susretu su nazočili i predstavnici ministarstava i civilne vlasti RH.

U 17:00h Nadbiskup je sestrama u Brezovici održao duhovni nagovor i proveo određeno vrijeme s njima u razgovoru.

10. svibnja 2017.

U 16:00h u prostorijama Ordinarijata zagrebačke nadbiskupije Nadbiskup se susreo sa kardinalom Josipom Bozanićem zagrebačkim nadbiskupom.

11. svibnja 2017.

U 11:30h Nadbiskup se u Zagrebu susreo sa dr. Draganom Čovićem članom predsjedništva BiH iz reda hrvatskoga naroda. Nakon toga susreta Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

U 17:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomu Mlakića pročelnika Katehetskog ureda VN.

12. svibnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je u Maglaju primio na razgovor gospodina Miju Čosića izvođača građevinskih radova u svetištu na Kondžilu.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Sv. Leopolda Mandića u Maglaju povodom proslave njezina nebeskoga zaštitnika. Svetoj misi je nazočio veliki broj ljudi te svećenici iz okolnih župa.

U 15:00h Nadbiskup se u prostorijama Ordinarijata susreo sa mons. Aloisom Schwarzom biskupom iz Klagenfurta. Naime mons. Schwarz nalazi se u trodnevnoj posjeti našoj nadbiskupiji povodom godišnjega susreta biskupija partnera. Klagenfurtska biskupija i vrhbosanska nadbiskupija su biskupije partneri.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Brijesće povodom proslave njezina nebeskoga zaštitnika Sv. Leopolda Mandića. Svetoj misi je nazočio i koncelebrirao mons. Alois Schwarz biskup iz Klagenfurta.

13. svibnja 2017.

U 9:30h Nadbiskup je sa delegacijom iz biskupije Klagenfurt i ravnateljem Caritasa VN vlč. Mirkom Šimićem posjetio župu Gromiljak i kratko se zadržao. Nakon toga kratkoga posjeta Nadbiskup se uputio u župu Brestovsko gdje je u 10:00h započeo sa ispitivanjem pripravnika za Svetu krizmu, te je pod misom u 11:00h Nadbiskup i biskup Schwarz podijelili sakrament krizme pripravicima. Pod Svetom misom propovjedaio je biskup Alois Schwarz.

U 14:00h Nadbiskup se sa delegacijom uputio na gradilište Caritasova doma Ivan Evandelist Šarić te obišao gradilište.

U 16:30h Nadbiskup je sa delegacijom obišao gradilište rezidencije u Sarajevu.

U 19:00h Nadbiskup i delegacija posjetili su središnjicu Caritasu VN i tamo nazočili svečanoj večeri upriličenoj za goste iz Klagenfurta.

14. svibnja 2017.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali a pod misom je propovijedaio mons. Schwarz. Pod Misom Nadbiskup je mons. Schwarzu udijelio zlatnu plaketu u znak zahvalnosti za sve što je učinio za nadbiskupiju. Nakon mise upriličen je svečani ručak u prostorijama Ordinarijata. Nakon ručka gosti su otputovali u zračnu luku i time je završio ovogodišnji susret i partnerstvo kojemu je Nadbiskup bio domaćin.

U 16:00h Nadbiskup je stigao u župu Uznesenja BDM na Stup i obavio ispit vjeronaučnog znanja krizmanika.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu pod kojom je podijelio sakrament Krizme pripravicima te župe.

15. svibnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

16. svibnja 2017.

U 18:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapeli sestara SMI zagrebačke provincije u Novoj vesi. Nakon Mise Nadbiskup se zadržao na večeri u društvu časne majke s. Radoslave Radek i provincijalne glavarice sestre s. Petre Marijanović.

17. svibnja 2017.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Mariju Marković.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Francisku Šakić.

18. svibnja 2017.

U 15:00h Nadbiskup je posjetio sestru Gordanu Igrac provincijalnu glavaricu sestara Kćeri Božje ljubavi.

U 16:00h Nadbiskup je posjetio sestru s. Miroslavu Bradicu časnu majku sestara Milosrdnica Sv. Vinka Paulskoga.

19. svibnja 2017.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se vratio iz Zagreba.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor odgo-

jitelje u VBS-u na čelu sa preč. mr. sc. Josipom Kneževićem rektorom.

20. svibnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u župu Bugojno i obavio ispit iz vjeronauka pripravnika za sakrament Svete krizme.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Bugojno i pod Misom podijelio sakrament Svete krizme za 37 pripravnika. Svetoj misi je nazočio veliki broj vjernika.

U 15:00h Nadbiskup je posjetio župu Skopaljska Gračanica i susreo se sa župnikom vlč. Tadijom Ivoš.

U 16:00h Nadbiskup je stigao u župu Uskoplje i obavio ispit iz vjeronauka pripravnika za sakrament Svete krizme.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi u Uskoplju i pod misom podijelio sakrament Svete krizme za 72 pripravnika.

U 21:30h Nadbiskup se u Sarajevu susreo sa obitelji Bergamaschi.

21. svibnja 2017.

U 10:00h Nadbiskup je stigao u župu Presvetoga Srca Isusova u Prozor i susreo se sa pripravicima za sakrament Svete krizme, te obavio tradicionalni ispit iz vjeronauka za pripravnike.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu i pod Svetom misom podijelio sakrament Svete potvrde za 71 pripravnika te župe. Krizmanici su bili odjeveni u tradicionalne narodne nošnje ramskoga kraja.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor don. Michele Capassa rektora sjemeništa *Redemptoris mater* u Vogošći i vicerektora vlč. Marijana Lindića.

22. svibnja 2017.

U jutarnjim satima Nadbiskup se uputio u Zagreb.

U 16:45h Nadbiskup se susreo sa gospodinom Bogdanom Maleševićem.

23. svibnja 2017.

Nadbiskup je boravio u Zagrebu.

24. svibnja 2017.

U 19:00h Nadbiskup se susreo sa fra Ivom Martinovićem novim provincijalom franjevac trećoredaca glagoljaša.

25. svibnja 2017.

U 8:00h Nadbiskup je blagoslovio nove prostorije privatne poliklinike *Radiochirurgia* Zagreb kojoj je vlasnik dr. Dragan Schwarz.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Snježnu Stjepandić.

U 13:00h Nadbiskup je u generalnoj kući sestara SMI primio na razgovor gospodina Andreja Plenkovića premijera RH.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor profesora Franju Marića.

26. svibnja 2017.

U 11:30h Nadbiskup se u župi Bosanski Brod susreo sa župnikom vlč. Željkom Vlajićem.

U 12:30h Nadbiskup se u župi Bijelo Brdo susreo sa župnikom vlč. Vladom Vrebac.

U 13:30h Nadbiskup se u župi Derventa susreo sa župnikom vlč. Ivom Kopicém.

U 15:30h Nadbiskup je stigao u Komušinu.

U 16:00h Nadbiskup je sa župnikom i dekanom preč. Borisom Salapićem obišao gradilište svetišta na Kondžilu.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi povodom početka 46 dana mladih VN. U crkvi je nazočilo oko 150 mladih te četiri svećenika koncelebranta.

27. svibnja 2017.

U 8:45h Nadbiskup je u Komušini ispovijedao vjernike.

U 11:00h Nadbiskup je na brdu Kondžilu predslavio Svetu misu povodom 46 dana mladih VN. Nazočilo je oko 2500 vjernika, te 33 svećenika koncelebranta i trajni đakon vlč. Robert Čabraja.

U 16:25h Nadbiskup je stigao u župu Sv. Petra i Pavla u Kakanj gdje se susreo sa pripravnici za sakrament Svete Krizme njih 12 te obavio ispit iz vjeronauka.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu pod kojom je podjelio sakrament Svete krizme za 12 pripravnika župe Kakanj.

28. svibnja 2017.

U 11:00h Nadbiskup je u župi Haljinići predslavio Svetu misu posvete nove župne crkve. Nadbiskupa je dočekaao vlč. Josip Šimunović župnik i veliki broj vjernika. Na početku prije svečanoga ulaza u crkvu župnik je iznio nekoliko crtica iz povijesti župe. Na početku Mise župnik vlč. Josip Šimunović pozdravio je Nadbiskupa i zaželio mu dobrodošlicu. U svojoj homiliji Nadbiskup je protumačio obred posvete oltara i crkve te vjernicima uputio pastirsku poruku ohrabrenja. Svetoj misi nazočilo je oko 20 dijecezanskih svećenika koncelebranta te oko 500 vjernika. Ministrirali i pjevali su bogoslovi VBS-a. Naime župa Haljinići osnovana je prije 40 godina i do sada nije imala župnu crkvu. Prije dvije godine započelo se sa gradnjom nove i ove godine je i dovršena.

U 15:30h Nadbiskup je posjetio zajednicu sestara SMI u Doboju.

U 16:15h Nadbiskup je stigao u župnu crkvu u Doboju gdje ga je dočekaao župnik vlč. Pero Iljić. Nakon svečanoga dočeka Nadbiskup je obavio ispit vjeronaučnoga znanja za 4 pripravnika te župe za sakrament Svete potvrde.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Doboj pod kojom je podjelio sakrament Svete potvrde za 4 pripravnika.

29. svibnja 2017.

U 8:30h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Tetiane Stawnychy predstavnicu BK SAD-a.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor patra Krešimira Djakovića župnika župe Sv. Ignacija na Grbavici.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Mikića vicerektora u VBS-u.

30. svibnja 2017.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor grupu studenata isusovačkoga univerziteta iz Bostona - SAD, njih 18 te 3 profesora među kojima je jedan isusovac svećenik. U jednosatnom susretu kardinal Puljić nastojao je prikazati povijest BiH s posebnim naglaskom na rat i poslijeratna događanja. Studenti su sa velikim zanimanjem slušali o katoličkoj crkvi u BiH te o osobnom svjedočanstvu Nadbiskupa. U svojim pitanjima studenti su poseban naglasak stavili na pomirenje nakon rata te odnos prema islamu.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Majstorovića župnika katedralne župe Pre-svetoga Srca Isusova i dekana sarajevskoga dekanata.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjedincom sa profesorima KBF-a.

U 18:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Šimu Maršića profesora i ravnatelja Centra za pastoral mladih Ivan Pavao II.

U 20:00h Nadbiskup je primio na razgovor mr. sc. preč. Željka Marića rektora maloga sjemeništa u Travniku.

31. svibnja 2017.

U 8:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Fabijana Stanušića ravnatelja svećeničkoga doma VN.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Josu Oršolića župnika župa Zvornik i Srebrenica i fra Marija Jurića gvardijana iz Tolise.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Nicola Minasi novoga ambasadora Talijanske republike. U polusatnom razgovoru Nadbiskup je predstavio stanje BiH i Crkve novome ambasadoru s posebnim naglaskom na obespravljenost Hrvata katolika u BiH.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Josipa Tomasa župnika župe u Novome Šeheru.

U 11:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Dražena Kusturu župnog vikara župe Uznesenja BDM na Stupu.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomu Mlakića pročelnika Katehetskoga ureda VN.

Kroniku zabilježio vlč. Bojan Ivešić, tajnik

Propovijed kardinala Puljića na misi u Gospinom svetištu Olovo

(početak Gospinog mjeseca - 01. svibanj 2017.)

*Mnogopoštovani provincijale!
Braćo misnici!
Draga braćo i sestre hodočasnici,
kao i vi koji nas pratite preko radio Bobovca i
radio valova Radio Marije!*

Nakon ovog domovinskog rata započeli smo redovito svake godine dolaziti ovdje u najstarije svetište, kako je provincijal rekao, Bosne srebrene, ali to je u biti najstarije svetište ne samo Bosne srebrene nego cijele ove države. Tu se okupljamo da započnemo svibanjsku pobožnost. Došli smo svojoj Majci. Ove godine, na poseban način, ovo hodočašće ima svoje značenje. Kako je Fatimsko ukazanje bilo prije 100 godina, odlučili smo poslušati Gospu pa pred njezinim likom obnoviti posvetu. Ovaj lik Gospe Fatimske je blagoslovljen u samom svetištu ukaznja i donijeli smo ga ovdje i pred njim ćemo obnoviti posvetu. Onda će ovaj lik Gospe Fatimske poći po našim župama kao hodočasnica. Ovdje je župnik iz naše najistočnije župe Bijeljine i on će ponijeti lik u Bijeljenu i taj će lik poći svaki dan po župama tako da svaka se župa posveti prečistom srcu Marijinu. To je Gospina preporuka kod ukazanja.

Čuli smo da je prva poruka Evanđelja obratiti se, i zapravo to i jest smisao posvećenja, odreći se zla, grijeha i predat se njezinu srcu. Koja je uloga Marijina srca? Da nas vodi Isusu jer upravo je to njezina uloga na ovom svijetu. Donijela je Isusa, rodila ga, pratila ga do podno križa a onda pod križem dobila je posebnu ulogu. Postala je nama svima Majka. I majčino srce po prirodi brižno je, zauzeto je. Tako ako mi danas obavimo to predanje Marijinu srcu imamo osjećaj da će njezino brižno majčinsko srce pratiti naš život, da živimo krštenje koje smo obnovili na početku Mise. Olako zaboravimo da smo mi ucijepljeni u Krista uskrsloga. Lako zaboravimo da je Duh Sveti nas opečatio na krizmi, lako zaboravimo da uskrsni dar praštanja primamo u ispovijedi. Vi svi znate kada se Isus pojavio na sam Uskrs među apostolima da im je dao dar,

Duha Svetoga i kome oprostite oprošteno im je. Evo taj dar doživjeli smo i u ovom svetištu. Već godinama ovaj crni kamen pamti sve te divne i milosne trenutke kada su ljudi doživjeli duh vjere kroz sakrament opraštanja. Upravo tu želimo obnoviti zahvalnost Bogu što nam prašta, što ponovno obnavlja srce u svojoj ljubavi. Danas na poseban način želim nekako prisvjestiti nam tu posvetu. Želimo od Marije naučiti kako Božju Riječ prihvatiti. Vi ste toliko puta čuli, kod pozdrava Gospinog kada molimo neka mi bude po tvojoj riječi, evo službenice Božje. Prvo to želimo naučiti - kako Božju Riječ čuti i prihvatiti. To je zapravo svijetlo, a čuli smo iz Evanđelja da će nam time biti i suđeno. Ne smijemo zaboraviti da dok hodimo ovom Zemljom da imamo divnu šansu obratiti se, popraviti se, Bogu se predati, a kada dođe zadnji čas toga više nema, dolazi sudnji dan i suditi će nas Božja Riječ, koliko smo je slušali, koliko smo je prihvatili i živjeli, i svjedočili. Zato od Marije danas na poseban način želimo naučiti kako biti ponizan i Božju Riječ prihvatiti. Mi katolici ne znamo dovoljno vrednovati Božju Riječ. Imamo skoro svi u kućama i Sveto Pismo i Evanđelje, i to sam već jedne godine ovdje propovijedao i želim ponoviti opet. Volio bih kada bi mi istinski molili tako da svaki dan otvorimo Sveto Pismo i da vidimo što mi Bog poručuje, jer to je objava Božja, ne samo davne godine, ta objava živi i danas. I kada god je čitamo tada Bog meni govori. Nažalost, mi često puta nemamo ponizno srce Marijino da kažemo "evo službenice neka mi bude po riječi Božjoj". Božju trebamo srcem čuti. Ima mnogo učenih ljudi, a i mi smo mnogo toga pročitali, ali dok god to ne siđe do srca život se vjere ne pokreće. Naša posveta ide za tim da naše srce bude otvoreno i da Božja Riječ živi u njemu, da i mi živimo od Božje Riječi, da nam to bude svjetlo. Isus je rekao da je došao da donese svjetlo. Koliko puta mi i unatoč suncu i svih svjetala stvaramo mrak u našoj duši? Mrak beznađa, grijeha, zloće, sebičnosti, oholosti, zavlada našim srcima. Zato je potrebno nakon divnog oproštenja

grijeha da sačuvamo to svijetlo u duši, svijetlo pouzdanja u Boga, svijetlo nade da Riječ Božja u nama bude djelotvorna. Marija, kaže Drugi vatikanski sabor, je bila poslušna u vjeri. Nije Marija znala što Bog od nje želi, Bog ne otkriva odjednom svoje planove. Zašto to radi nije nam uvijek jasno ali On daje svoja objavljenja u datom momentu, daje nam rasvjetljenje što nam je činiti. Zato nam je potrebna Marijina poslušna vjera. Na početku provincijal reče da je danas kriza vjere, kriza kao da nemamo pouzdanja u Boga. Smijem biti osoban, kao dijete, ona teška vremena iza Drugog svjetskog rata kada nije bilo ni kruha ni ruha, znate vi dobro stariji da smo imali zakrpu na zakrpi na svojoj odjeći, ali nikada nisam čuo od svojih roditelja da kažu joj kako ćemo. Stariji su znali reći: "dat će Bog". Imali su neko nevjerovatno pouzdanje u Boga. To su teška vremena kada su bila dva bez duše a treći bez glave ali ljudi su imali pouzdanje u Boga. Gdje smo mi to izgubili? Posvetiti se Mariji i njezinom srcu to znači vratiti to pouzdanje u Boga. Bog sa mnom računa i ja s njim moram računati. Bogu nitko nije suvišan. Mi u našim razgovorima znamo često puta ljude procjenjivati on je ovakav, on nije normalan, a ja bih se pitao tko je od nas normalan? Samo je Krist normalan a svima nama ponešto fali. U svima nama je ograničenost ljudska, nedostaje nam ono što treba ali imamo dovoljno da se u Boga pouzdajemo. U zadnje vrijeme ponavljam pitanje: zašto smo tako nezadovoljni? Zato što uvijek patimo za onim što nemamo a ne znamo Bogu zahvaljivati na onome što imamo. Evo recimo, ovdje je prije nekoliko dana bilo snijega koliko hoćete a vidi danas, i sunce, pa kud ćemo bolje zahvaljivati Gospi i Bogu. Toliko toga nama Bog daje a mi smo otupili srcem da vidimo te darove i da zahvaljujemo. Zato želim u nama probuditi to pouzdanje u Boga. Učimo od Marije i zato se i posvećujemo njezinom srcu da znamo poput nje pouzdati se u Boga i računati s Bogom evo službenice, evo službenika Božjega da Bog svoja djela po nama izvodi. Često puta mi to ne možemo ljudskim riječima sve obrazložiti, ali možemo se u Boga pouzdati. Čuli smo kako je Petar nakon Duhova propovijedao, priključio se narod i bili su postojani u molitvi, Riječi Božjoj, izgrađivanju zajedništva i lomljenju kruha. Ta postojanost danas nama treba. Čim pođe

kakva kriza ljudi su skloni bježati. Tako i u ovoj zemlji, zahvatila ju je takva kriza da ono što su životima branili sada badava ostavljaju i sada pozivaju biskupe da nešto učine. Što ćemo mi učiniti? Mi možemo samo hrabriti ljude, mi ne možemo stvoriti državu jer čim počnemo nešto politički govoriti odmah šta se petljate u politiku? Ne petljamo se, samo tražimo da možemo opstati, da imamo sigurnost, da sačuvamo svoj identitet, a vi gradite tu državu ako je možete napraviti. Nama treba samo da na svojim korijenima budemo slobodni i sigurni. Zato želimo izmoliti tu snagu da ne budemo kukavice pred krizama koje dolaze a bit će ih. Vidite kako je svijet poludio, oružja na svaku stranu i to kao igračke sa tim raketama i bombama. Taj jadni sirijski narod pati što se sile velike preko njih tuku. Teško magarcu ako se konji preko njega tuku, kaže stara poslovice.

Ova posveta koju ćemo danas obaviti i što će krenuti po biskupiji neka nas to obnovi u vjeri da se ne obeshrabrimo, da ne klonemo duhom, da ne izgubimo nadu, nego poput naših predaka, koji se nisu bojali života, hrabro da hodimo. Moram to spomenuti, kada je bilo najteže naše su kuće bile pune radosne pjesme i djece. Danas, rekao bih da nije baš da nemamo kruha, da nemamo što obući, i jedno i drugo imamo, nedostaje nam duh. Bože daj nam svoga Duha da se ne bojimo života. Zato danas na poseban način molimo Mariju izvor svijetla i života da nam izmoli svijetlost u duši, hrabrost za život da iz vjere živimo noseći križ svaki dan. Nije to Isus uzalud rekao da tko hoće za mnom neka se odreće sebe i neka uzme križ. Nema ni jednog od nas da nema svoj križ. Kaže stara poslovice da dva se raka na istoj vatri pekla a jedan drugom nisu vjerovala. Sve mislimo da onaj drugi ima lakši križ od mene, svatko ima svoj križ i prihvati ga i nosi ga jer to će biti tvoj blagoslov u vječnosti.

Draga Gospe tebi smo došli kao Majci i daj da od tebe naučimo Božju prihvatiti, Božju živjeti i svjedočiti da ne klonemo duhom unatoč svih kušnja nego s pouzdanjem u Boga idemo hrabro naprijed.

Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića u povodu obilježavanja 50 godina Hrvatske katoličke misije Innsbruck

(Innsbruck – 07. svibnja 2017.)

Draga braćo misnici!

Draga braćo i sestre!

Evo me k vama da zajedno s vama kako na početku Mise rekoh, zahvalim Bogu jer nas je vjera okupila i sačuvala. Zato dolazeći vama nosim vam zagrljaj vašega kraja i vašega zavičaja. Kada god ovako propovijedam izvan domovine imam običaj reći ljudima da u meni je dvojaki osjećaj. Prvo se radujem da ste vjeru sačuvali i da vas ona okuplja i da ste kao jedna obitelj. Onda, teško mi padne to što niste u svom kraju, u svom zavičaju. Ali, rekoh na početku da je upravo otajstvo Euharistije ono koje vas okuplja, Isus dobri pastir, on nas okuplja. Sveta Misa je izvor zajedništva. Koliko bi vas se sačuvalo da nije bilo Mise na hrvatskom jeziku gdje ste mogli doživjeti, razumjeti, Boga doživjeti. S pravom imamo zahvaliti Gospodinu što smo imali na to priliku.

Prije 50 godina započela je ova misija u Innsburucku i tada se bilježi prvo krštenje. Kroz 50 godina svećenici su vas okupljali i vi ste se ovdje nalazili kod kuće, jer u Crkvi nismo stranci, tu smo kod kuće i u Crkvi nije bitno koji smo narod. Katolička Crkva nam je dom, ali na poseban način svatko od nas nosi obilježje svojeg zavičaja, svoje okoline. Nije to čudno, i Isus je nosio naslov Nazarećanin iako je cijeli život propovijedao po drugim krajevima. Mi svi znamo da je Krist spasitelj cijelog svijeta ali njegov ga je zavičaj obilježio na času smrti. Tako će i nas. Mi svi nosimo dokumente i u tim dokumentima uvijek će pisati gdje smo rođeni. Rodni kraj će nas pratiti. Mi možemo iz njega otići ali uvijek će se čitati ime i prezime, rođen tu i tu. Rodni kraj će nas pratiti i zato možemo zahvaliti ovoj novoj sredini koja nas je prihvatila, nas Hrvate i katolike iz svih krajeva. Prihvatila nas je jer je to zapadna kultura, jer je to kršćanska kultura i zato je bilo olakšanje ugraditi se u novu sredinu. Poslovica kaže da kada pređeš prag poštuju zakone praga. Tako i vi dolazeći iz svog kraja i zav-

ičaja u ovu domovinu prvo vam je bilo naučiti jezik a onda zakone i crkvene običaje, jer se valja uklopiti i u crkveni život. To neće biti sa drugim narodima koji nisu zapadne kulture. Možda još to ne shvaćaju, mi koji živimo s drugima i drugačijima to razumijemo što znači zapadna kultura, što znači kršćanska kultura, to je sasvim nešto drugo. Zato se lakše uključiti. Važno je shvatiti, ono što rekoh, kršćanin je u svakoj crkvi kod kuće. I vas ovdje sveta Misa okuplja kao jednu obitelj ali moramo shvatiti da ta Misa mora nas i odgajati. Ta Euharistija na kojoj se naviješta Riječ Kristova, ta poruka, Krist je taj prema kome se mi ravnamo. Ne prema nekim vođama, Isus Krist je pastir koji nas okuplja, koji nas ujedinjuje, koji nas Ocu vodi. Mi koji puta i zaboravimo to što jesmo. Kada ste ulazili u crkvu prvo ste uzeli svete vode i prekrižili se i to znači da ste ušli kao katolik. To nas podsjeća na krštenje i ne smijemo zaboraviti da smo po krštenju postali s Kristom ujedinjeni. Nije to samo vanjski znak, to je milost, stvarnost po kojoj smo postali djeca Božja. I kada čujete da svećenik sa oltara govori braćo i sestre, to nije fraza, to je milosna stvarnost jer smo mi u Kristu svi braća i sestre. Ali mi često živimo, čuli ste kako nas upozorava Sveti Petar apostol, da na neki način živimo puni svjetovnog duha. Taj duh nametne ovo javno mnijenje, taj duh sekularizacije, materijalizacije. Pa što se onda uvuče u nas? Otrov! Pogledajte koliko taj otrov zna uvući nesloge, mržnje, nerazumijevanja. Makar smo po krvi roditeljskoj povezani braća i sestre znaju se svađati. Na poseban način interes nas želi razdijeliti.

Isus nas želi objediniti, složiti i zato nas poziva da praštamo i da gradimo zajedništvo. I ovaj jubilej koji slavite nije samo zahvala, nego i svijest da moramo izgrađivati to jedinstvo vjere, jedinstvo zajedništva u kojem smo svi mi u Kristu, ali svako je od nas različit. Bog nije nikada stvorio duplikat, svi smo različiti. Narod to kod nas kaže svatko je na svoje brdo

tkan. To znači da smo originali. Ali to ne znači da ne možemo zajedno, zato moramo postati svjesni koja je cijena našeg spasenja. To je njegova smrt i pobjeda nad smrću - uskrsnuće. Kada sam ja na jednoj krizmi pitao, neću sada spomenuti župu, koja je istina vjere najvažnija za nas, bilo je zanimljivo čuti! Jedan mali diže ruku i kaže: najvažnija istina je Kristovo uskrsnuće. To je ono od čega mi živimo. I zato kada čujete da Crkva nedjeljom poziva slaviti Misu, to je proslava uskrsnuća. Svaka nedjeljna Misa je temelj naše vjere i ako to zanemarimo nismo ni svjesni koji je to propust i grijeh. Zato je prevažno shvatiti što to znači biti katolik, vjernik, kršćanin, vjerovati u Kristovo uskrsnuće, vjerovati u Euharistiju, živjeti od te Euharistije, čuti Riječ Božju. Znaite, mi svi puno puta čujemo navještaje Riječi Božje ali ako ta Riječ ne dođe do srca ona ne pokreće jer samo kada Riječ Božja takne u srce, ona pokreće i onda dođeš kući obogaćen, prosvijetljen, oplemenjen. Znaite da svaka molitva oplemenjuje. Smijem malo osoban biti, kada smo bili djeca roditelji su kažnjavili uvečer, a mi smo to voljeli da bude iza krunice jer tada će biti blaže a prije bi bilo strože. Molitve oplemenjuju. Zašto? Pa s kim si takav si, a u molitvi s Bogom razgovaraš, Bog je ljubav i zato je važno shvatiti bit naše vjere, a to je s Bogom živjeti.

Sjećam se u ratu kada su granate padale te nakon komunizma kada su ljudi počeli tražiti Boga onda jedan doktor dođe meni nakon Mise i kaže naučite me moliti. Ja sam zamolio jednog svećenika da ga poučava i nakon jednog vremena u onim teškim danima bombardiranja susretnem ga i pitam ga kako si, a on odgovara tako jednom divnom rečenicom: "divno je s Bogom živjeti!" Bez Boga je mrak u duši a otrov u srcu. Zato je prevažno taj otrov čistiti, Božje svjetlo primati i onda zračiti radosnom vjerom. Ta radosna vjera znači živjeti iz nade. Zato želim vas ohrabriti, koji se skupljate na Euharistiju, na Misu, na slušanje Riječi Božje, na blagovanje tijela i krvi njegove, da shvatite da je to moja cijena od koje ja živim, to daje smisao mojoj patnji. To daje smisao da znam oprostiti, podnijeti druge, da izdržimo u kušnjama. Nisu kušnje zato da nas unište nego da se popravimo i prisjetimo se koje vrijednosti u srcu nosimo, zašto sam se spreman žrtvovati. Zato neka ovo nekoliko riječi potakne na ustrajnost, vjernost i postojanost.

Moram pri kraju ove propovijedi još koju kazati u odnosu na stari kraj i zavičaj. Mnogi su došli za vrijeme komunizma tražeći kruha. Bila su to teška vremena. Mnogi su došli bježeći od nemilosrdne ruke rata a mnogi su došli tražeći kruha nad pogačom. Istina ovdje ćete više imati ali ćete više i potrošiti. To je vrlo relativno. Međutim, jedno bih vas hrabrio. Vidim da čuvate svoje tradicije i to je dobro, to je naš identitet. Međutim važnije je čuvati korijenje vjere. Vi znate što starijima znači Misa, svetost braka, vjernost, strahota ubijanja nerođene djece. Vi znate što znači da je obitelj prva škola vjere. Vi ćete prenijeti vjeru djeci ne pričanjem priča već svojim primjerom. Možda će djeca malo i lutati ali ako naiđe na plemenito srce oca i majke koji su vjerni Bogu, Crkvi, svome rodu vratit će se. Jedno vas moram posebno potaknuti. Vi znate da obilazim nakon rata sve naše krajeve. Moram priznati da s tugom susrećem starce i starice koji jako često oplaku za Božić i Uskrs vireći kroz prozor hoće li im tko doći. Moram priznati da i meni natjeraju suze na oči. Neće oni na svoju djecu jer ih vole, ali im teško pada kada ih djeca zaborave. Onda mi svećenici pokušavamo ih utješiti blizinom i pohodom. Na još jednu stvar bi ukazao. Ovdje jasno živite u boljem standardu ali pojedinci kada dođu tamo onda počnu župniku zapovijedati što će raditi. Čime će jadan ne bio? Na poseban način vas hrabrim da ne zaboravite grobove svojih predaka. Vodite svoju unučad i pokažite im gdje su sahranjeni njihovi djedovi, bake, nemojmo se dati iskorijeniti. Hvala Bogu da ovdje imate slobodu živjeti i izgrađivati se. Ali nemojte zaboraviti grobove predaka ali i onoga šljivika, njiva, staza, šuma. Pokazujte svojoj djeci gdje ste odrastali, išli u školu. Možda i niste tamo išli u školu, možda ste ovdje je završili ali netko tvoj je tamo živio. Pokaži da ne zaborave svoje korijenje. Ono što me raduje da ste unatoč tome što se došli u novu domovinu, naučili jezik, sačuvali svoj materinji hrvatski jezik. Raduje me to i čuvajte svoje korijenje. To ste vi i kada to izgubite izgubili ste sebe.

Neka vas ovaj jubilej sve ohrabri da znate istinski živjeti ono što jeste. To je nešto što posebno mi znamo uporno naglašavati, svoje volimo i svoga se ne stidimo. I zato želim da uvijek Sveta Misa i Isus budu oni koji će vas okupljati da budete na ponos svome kraju i svom zavičaju. Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića na 46. Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije

(Komušina-Kondžilo, 27. svibnja 2017)

Draga braćo misnici svih službi!

Draga braćo i sestre na ovom svetom brdu Gospe Kondžilske!

Posebno dragi mladi!

Također i vi koji nas pratite preko radio valova i elektronskih medija, kao i vi koji ćete nas pratiti preko poruka koje će mediji prenijeti.

Evo mi smo pohodili danas ovo kondžilsko brdo već 46. puta. Došli smo svojoj Majci, ali kao što svake godine govorim tako ću i ove, da smo došli i moliti i učiti. Danas na poseban način, na prijedlog svetoga Oca pape Franje želimo od Marije naučiti Boga veličati. Ali da bi to naučili potrebno je od Marije naučiti da smo i mi neznatni, maleni, ograničeni i svjesni da smo grešnici. Tek tada možemo shvatiti veličinu Božje ljubavi. Dokle god je čovjek umišljen, zao, ohol, nije sposoban shvatiti veličinu Božje ljubavi. Zato smo i mi došli ovdje na kondžilsko brdo, Gospi Kondžilskoj da učimo biti svjesni svoje neznatnosti, malenosti. Svi mi to osjećamo, tu malenost kada nas "zvrkne" kakva bolest. Da imaš ne znam koliko novaca i imanja kada te bolest "zvrkne" vidiš kako si malen. Malen si! Ali ne mislim o tome govoriti, nego želim probuditi svijest naše malenosti, neznatnosti, ograničenosti a kada smo svjesni grešnosti onda i skrušenosti. Tada postajemo svjesni steći jednu novu dimenziju gledanja na ovaj svijet. Dimenziju gdje gledamo Božju veličinu. Danas nisam mogao s vama pješaćiti od župske crkve, jer godine čine svoje i mašina polako otkazuje, ali sam sjedeći ovdje gledao ta divna brda. Bože koje li ljepote u našoj Zemlji, sve je puno prirode, tako lijepa priroda u kojoj čovjek može srce dići Bogu. Mi ne znamo zahvaliti Bogu za tu divnu grudu na kojoj smo rođeni, za tu divnu prirodu kojom nas je obdario. Vi znate da hodeći ovim brdima na svakom koraku voda izvire iz zemlje a mi ne znamo zahvaliti za te divne darove vode kojom nas je Bog obdario, ta vrela divna i čista, pitka i bistra voda koja teče našim potocima. To govorim jer sam vidio što znači

život bez vode, vidio sam što znači piti mutnu vodu. To je bilo prošle godine u devetom mjesecu kada sam pohodio Afriku i kada sam vidio kako mutnu vodu piju. U meni se stresao osjećaj nezahvalnosti Bogu i mojoj divnoj dragoj zemlji divne i bistre vode. Mi se možemo napiti do mile volje, a oni mutnu vodu piju. Znaite, čovjek nema te dimenzije da shvati sve Božje darove koje imamo, ili te divne cvjetove koje gledamo.

Isto tako htio bih poučiti ljude da svako jutro kada ustanemo možemo biti svjesni da smo progledali. Ima ljudi koji nemaju taj dar. Kažu za divnog slikara Gabrijele Jurkića, koji je pred kraj života oslijepio i nije mogao više vidjeti, kako ga je jedan iz tog vremena i režima došao pitati, neću ga imenom spominjati: hajde Gabrijele mi ćemo ti platiti liječenje. On je rekao: hvala ti, strah me je ako progledam očima da neću vidjeti ono što sada srcem vidim. Koliko god očima gledamo nikada ne možemo vidjeti ono što srcem možemo vidjeti. Kada čovjek pronikne u Božju dobrotu, Božju blizinu, to su divni darovi. Rekao sam da smo došli na ovo brdo da naučimo od Marije kako Boga veličati. Najljepši dar koji imamo to je ovo što se kod Marija očitovao, dar vjere. Mi se nismo posebno napatili za dar vjere, kršteni smo, odrasli u kršćanskoj sredini i nismo se posebno napatili u vjeri u Boga. Ima ljudi koji su prolazili kroz kušnje vjere kada su Boga pitali i tražili od Boga odgovore jer su bili na iskušenju vjere. Marija je povjerovala i zato je Elizabeta naziva blaženom, blago tebi jer si povjerovala. Dakle, mi danas moramo shvatiti to blaženstvo što možemo vjerovati. To je blagost koju nosimo u srcu. Koji puta olako i otupimo na tu vjeru, oguglamo. Međutim, blago vjernima jer oni u vjeri sve doživljavaju, u vjeri odgovore traže, u vjeri imaju jakost pouzdanja u Božju dobrotu. I zato od Marije danas naučimo Boga veličati za taj dar vjere koji nas okuplja. Mi se nismo danas okupili na jedan miting, mi smo se okupili kao vjernici, obitelj, kao Marijina djeca, došli smo Mariji reći da: od tebe Majko učimo kako Boga

veličati, kako shvatiti da imamo taj dar vjere. Zato želimo poput Marije istinski u svojoj neznanosti reći hvala ti Bože za taj dar vjere, što smo tvoji jer se kršćanima zovemo, što smo kršteni jer smo Kristovi. Zato u ovoj godini u našoj biskupiji posebno treba shvatiti da odgajamo laike, da budu hrabri u vjeri.

Mi moramo znati da nosimo posljedice onog teškog komunističkog vremena kada su doušnici, prodane duše često puta unosili nesigurnost u društvo pa su se udaljili laici i svećenici, izgubili povjerenje jedni u druge jer nikada ne znaš tko je od UDBE poslan da kontrolira, da na neki način izmišlja koje kakve priče kako bi ona vlast imala pravo nekoga zatvoriti i to je ostalo u mentalitetu. Ali, ja vam moram još jednu ispričati. Nije ostao samo mentalitet, ostali su i ljudi koji su na neki način služili tom društvu i toj politici. Oni su možda košulju promijenili ali službu nisu jer pogledajte da za vrijeme te komunističke vlasti, kada bi htjeli postići uspjeh onda bi plasirali pojedine laži u društvo samo da ljudi jedni drugima ne vjeruju i da jedni drugih se boje. Jasno, to je posebno bilo prema našim iseljenicima vani u tuđinu, izmisli što bilo samo da jedni drugima ne vjeruju. To je bila taktika i ta ista taktika ponavlja se danas. Danas isto tako Crkva počinje smetati, smetati jer je u ovom ratu izišla čista obraza i sada treba koje kakve izmišljotine izmisliti na tu Crkvu.

Prvo ne smiješ istinu govoriti! Vidjeli ste kako su napali biskupa banjalučkog. Sada je na neki način izmišljena cijela lažna priča za pokojnog nadbiskupa Žanića, i za biskupa Perića u Mostaru - lažni film snimili. Treba u Crkvu unijeti nesigurnost. Onda su htjeli i ovdje na mene izmisliti kako ja pokupi sve novce ovdje iz Svetišta i zato se ne može svetište završiti. Treba ocrniti i mene. I to su ljudi u Crkvi jer su i danas u službi takvih.

Dragi mladi, neće vam biti lako doći do istine jer će vas isti ti ljudi lažima obmanjivati preko medija i preko kakvih drugih sredstava da vam ponude lažni život, život trke za užiticima jer je to pravi život, ne vjerujte Crkvi jer vas ona želi odvratiti od takvog puta. Evo, ja stojim pred vama i već godinama propovijedam ovdje u Svetištu i na drugim mjestima i neću odustati od evanđeoske istine bez obzira

kako doživljavao provokaciju, osude, napade. Ali vas hrabrim da vam Gospa bude primjer, vjerujte Kristu a ne nama smrtnicima jer Isus je i meni i tebi uzor kako u ovom vremenu živjeti, ne dati se zavesti, ne dati se ucijeniti, ne dat se upropastiti jer naš narod treba zdravu budućnost a ne propalu mladež, nego zdravu budućnost koja će osnivati obitelji, koja će biti hrabra odazvati se duhovnom pozivu, ona koja će biti spremna žrtvovati se za opće dobro a ne samo za vlastite interese.

Zato vas danas dragi mladi hrabrim, veličajte Boga za dar vjere i neka vam Isus bude putokaz kako ćete živjeti. Isus je rekao da On je put, istina i život. Njemu vjerujte, njega se držite a držati se Krista to znači prihvatiti križ i ići za njim. Zato vas hrabrim da se ne bojite, imam povjerenja u vas jer vas Bog hoće i s vama računa i zato i ja s vama računam. Godine idu, prolaze, i zato želim vas podsjetiti da je Marija sve te događaje u svom srcu čuvala i prebirala. I vi ćete prebirati po svom srcu. Neki dan sam susreo neke s kojima sam proveo svoju mladost pa kako smo se sjećali svakog detalja iz djetinjstva, svakog događaja, prepričavali smo s toliko emocija i uspomena. Dragi mladi, zapamtite kada dođete u moje godine i vama će biti drago ovo hodočašće. Itekako ćete prepričavati svojoj djeci i unučadima da ste pješačili iz Komušine na Kondžilo pjevajući i moleći zajedno za tu vjeru koju smo primili od svojih predaka kako bi je predali budućim pokoljenjima. I vi poput Gospe prebirete u svom srcu uspomenene i događaje koje je Bog utkao u vaš život, čuvajte to jer to je vaša svetinja.

I završavam, na poseban način želim da istinski kao što ste hodili danas za Gospinim likom penjući se na ovo brdo Kondžilo, ja vas živo molim hodite cijeli život za Gospom bez obzira koje zvanje budete imali, ponosni budite na taj dar vjere i ne dajte se prepasti ucjena nego hrabro kročite ponosni i sa uspravnim pogledom u budućnost. Ne dajte se zastrašiti time da nama nema života, ima ako smo s Bogom. Hvala ti Bože za ovu divnu grudu na kojoj smo nikli i na kojoj se želimo ostvariti i veličamo te za sve darove koje si nam dao i daj nam oči vjere da sve to očima vjere pratimo i gledamo i u svom srcu prebiremo.

Amen!

Propovijed biskupa mons. dr. Ratka Perića na Misi u Katedrali

(Prigodom duhovne obnove župnicima i drugim svećenicima u Sarajevu 8. travnja 2017.)

Katolička nas moralka uči da postoje četiri temeljne ili stožerne krjeposti u čovjekovu životu: razboritost, pravednost, jakost i umjerenost. A stožernima se zovu zato što su poput stožera oko kojega kruže druge ljudske snage i moralne vrline koje se mogu očitovati u tolikim trenutcima života: blagost, čistoća, dobrota, milosrdnost, strpljivost, velikodušnost, vjernost, uslužnost, uzdržljivost i tako redom. Mi ćemo samo nekoliko primjera o stožernoj krjeposti jakosti u Stadlerovu nadbiskupskom životu u prvim godinama njegove 37-godišnje službe (od 1882. do 1918.).

Stanje u Sarajevu, i u Bosni. Kada je 5. srpnja 1881. breveom *Ex hac augusta* papa Lav XIII. uspostavio redovitu biskupsku hijerarhiju u Bosni Hercegovini, stanje u novopodignutoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji bilo je ovakvo: zagrebački svećenik dr. Josip Stadler, s 38 godina života, a od toga 13 godina svećeništva, imenovan je nadbiskupom i do dva dana, 20. studenoga 1881., zaređen u Rimu. A već 15. siječnja 1882. sretno je stigao u Sarajevo. Da bi se osnovala jedna biskupija, Sveta Stolica obično traži povoljne materijalno-strukturalne uvjete kao što su: biskupska rezidencija i ordinarijat, katedrala, sjemenište, bogoslovija, pastoralni dijecezanski kler i druge ustanove nužne za dobro funkcioniranje nove crkvene jedinice ili zajednice. A ovdje, u Sarajevu, apostolski vikarijat, koji je djelovao isključivo s franjevačkim apostolskim vikarom i redovničkim klerom na župama, uzdignut je na razinu nadbiskupije da bi nova crkvena dijeceza tek uspostavila i podignula malo dijecezansko sjemenište, bogosloviju, kaptol, odredila župe na biskupovo raspolaganje, odgojila biskupijski kler, sagradila katedralu. Nadbiskup je Stadler u spomenutom biskupijskom smislu morao početi s gole ledine. Nigdje ništa od toga što je navedeno. I još k tomu povjerena mu je kao apostolskomu administratoru i Banjolučka biskupija do travnja 1884. godine.

1 - Podigao je u Travniku Nadbiskupsko **sjemenište s gimnazijom** i sjemenišnom crkvom sv. Alojzija Gonzage za sjemeništare

iz Sarajevske nadbiskupije, te iz Banjolučke, Mostarsko-duvanjske i Trebinjske biskupije. Trebao je pronaći kvalificirane profesore za osmogodišnju gimnaziju kao i prikladne poglavare za odgoj sjemeništara u vidu budućih svećenika. I jednu i drugu crkvenu ustanovu, odgojnu i obrazovnu, povjerio je ocima isusovcima koji su u Travnik dolazili iz raznih zemalja Europe. Gimnazija u sjemeništu od petoga razreda osnovne počinje od 1882. a već petorica prvih velikih maturanata sa svjedodžbom završavaju 1890. godine.

- Trebalo je imati mudre hrabrosti i ustrajne jakosti pa to djelo započeti i pratiti, unatoč svim poteškoćama, osobito novčanima. Ali nije samo to!

2 - Usporedo sa sjemeništem i gimnazijom nadbiskup je Stadler formirao **kanonički kaptol**, svoje savjetnike u upravi Nadbiskupijom, pozvavši četvoricu svećenika koje je dobro poznao: Antona Jegliča iz Ljubljane, Andriju Jagatića iz Zagreba, Ivana Koščaka iz Senja i Josipa Bezića iz Splita. Iznajmio im je kuću za stanovanje, a tek 1895. podignuta je kaptolska zgrada u koju je preselio i sam Nadbiskup. Nije dakle našao niti imao ijednoga dijecezanskoga svećenika s područja Nadbiskupije kroz prvih 12 godina. A u Travniku su od 22 učenika prvoga razreda 1882., nakon 8 godina škole, petorica maturirala, svaki četvrti. Sve prema Isusovoj prisposobi o zasijanju sjemenu na njivi.

- Trebalo je imati razborite jakosti u Duhu Svetomu pa naći prave svećenike koji će doći u Sarajevo i nastojati zajedno s Nadbiskupom afirmirati napredak Katoličke Crkve i u duhovnom i u materijalnom pogledu prema projektu Svete Stolice. Nadbiskup je bio u tome uporno ustrajan!

3 - Dok su se travnički gimnazijalci razvijali u maturante trebalo je misliti na podizanje zgrade koja će primiti ustanovu **bogoslovno-ga sjemeništa** i ustanovu **filozofsko-teološkoga studija**. Od kupovine takve zgrade 1889. do konačna njezina dovršetka 1901. prošlo je 12 godina, iako su bogoslovi mogli u

svoje lijevo krilo zgrade već u jesen 1893. godine. Sudbinu gradnje pratila su različita razmišljanja i pitanja treba li bogoslovijsku zgradu uopće podizati u Sarajevu, kako je Stadler naumio i obrazlagao, ili u Travniku, kako su htjeli isusovci i austrijska vlada. Valjalo je izdržati punih 12 godina započinjanja, zaustavljanja, zaduživanja i konačna završenja radova na bogosloviji i crkvi sv. Ćirila i Metodija, živeći više na dugovima nego na gotovini.

- Nadbiskup je Stadler pokazao nadljudsku, nadnaravnu jakost u svemu tom pothvatu, a i ljudski živci imaju svoje granice. Pa i u pedesetim godinama. U njega su i tada svi živci bili na broju, a krjepost jakosti nadilazila broj godina.

4 - Svi ovi imponantni radovi i pothvati na jednu stranu, a gradnja **katedrale** na drugu. Kakav si Nadbiskup ako nemaš svoje katedrale! O tome je Nadbiskup razmišljao i pisao na razne strane već od 1882. Od blagoslova kame-na temeljca 1884. do posvete katedrale Presvetom Srcu Isusu na Križevu 1889. trebalo je izdržati, pogotovo što su se za svaki objekt predviđeni predračuni povećavali, rokovi produživali, a dugovi množili.

- On je svladavao poteškoće, ne bojeći se živjeti u dugovima, nego je, uzdajući se u Božju providnost, u zagovor Blažene Djevice Marije i sv. Josipa, herojski nadvladavao svakodnevnim poteškoćama. Nije se borio za svoj ljudski prestiž, nego za kraljevstvo Božje.

5 - Nadbiskup je Stadler kao pravi duhovni otac bio otvoren i darežljiv u pomaganju *sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskoga*, koje su već bile u Sarajevu od 1871., kupivši im zemljište u glavnoj ulici grada; u pozivanju sestara *Kćeri Božje ljubavi* iz Beča 1882. i kupujući im i proširujući kuće nazvane Zavod sv. Josipa i Marijin dom, te u osnivanju nove družbe, Sestara Služavki Maloga Isusa.

6 - Providnosnim putovima pozvao je 1890. godine skupinu djevojaka, Slovenki, koje su se zaposlile u Nadbiskupskoj ubožnici u Saraje-

vu. I glavnu ubožnicu i njezino proširenje kupovao je na kredit: sve malo on Nebu molitava, a i Nebo njemu malo kredita. Ubožnicu je službeno otvorio na blagdan sv. Rafaela, arkanđela, 24. rujna 1890. A kada je 1891. čuo za Ivanu Sorman, iz Trsta, nju je zamolio da dođe s djevojkama kojima bi povjerio vodstvo Ubožnice. Sve je teklo providnosno. Tu je skupinu djevojaka Nadbiskup uskoro pretvorio u redovničku družbu. Dok su se na jednoj strani četvrtotečajci bogoslovi u Sarajevu 1893./94. pripremali za svećeničko ređenje, na drugoj su se strani pripravnice *Služavki Malog Isusa* spremale za svoje prve zavjete koje su položile o Božiću 1893. godine. Sve mu je polazilo od ruke, ali uz nemale ljudske muke.

- Ne možemo obrađivati daljnje primjere. A ima ih u preobilju kao što su "Augustineum", "Betlehem" i Samostan "Egipat" u Sarajevu (1899.), Samostan sv. Josip u Vitezu (1907.), Samostan s crkvom na dobru "Dolorosi" u Čardaku (1908.). Ne samo neumoran graditelj nego i marljiv prevoditelj Svetoga Pisma, pisac filozofskih i teoloških studija i knjiga... Kao kakav svjetski šahovski velemajstor koji igra simultanku protiv trideset igrača, tako je i nadbiskup Stadler išao od jednoga do drugoga gradilišta, doma i ustanove, donatora i sponzora. I pobjeđivao vjerom, nadom i ljubavlju pokazujući nenadmašivu jakost u službi siromaha, duhom, kojima je obećano Kraljevstvo Božje.

Završit ćemo tvrdnjom da je Nadbiskup savjesno surađivao s darom jakosti Duha Svetoga koji je primio u sakramentu sv. krizme, i sa stožernom krjepošću jakosti vježbajući se svakodnevno u izdržljivosti na Božjem putu protiv svih poteškoća i struja. Zato mu je i otvoren biskupijski proces 2002. a svetostolički 2008. I što se više budemo utjecali Bogu da pogleda na Nadbiskupove zasluge te njegov zagovor čudesno osjećali i Postulaturi prijavljivali, to ćemo ga prije ugledati na oltaru kao domaćega blaženika.

Dao Bog da to bude uskoro!

Propovijed dr. fra Stipe Kljajića na korizmeni petak u Godini laika

Formiranje laika za evangelizacijsku zadaću Crkve

Dragi vjernici, braćo i sestre!

Jedno od najčešćih pitanja koja ljudi postavljaju samima sebi ili drugima jest: što je to najvažnije? Nesumnjivo da su mnoge stvarnosti u čovjekovom životu važne, da se bez njih može vrlo teško ili ne može nikako, no što je to ipak najvažnije? Odgovor nije, niti je to ikada bio, jednoznačan i jednostavan, budući da ovisi o mnogim datostima. Na primjer, bolesnik će u pravilu odgovoriti da je to zdravlje, zarobljenik sloboda, nesretno zaljubljeni uzvraćena ljubav, izdani prijatelj vjerno prijateljstvo, beskućnik dom, ratom ugroženi mir itd. Odgovori se, nadalje, dodatno kompliciraju ovisno o „lokalitetu“ najvažnijega: najvažnije u radu, na poslu, u obitelji, u međuljudskim odnosima, u vjeri ili naprosto u životu kao takvom? Nema sumnje da nikada nije lako izdvojiti ono najvažnije, osobito samo jedno kao najvažnije.

O tome, između ostalog, govori i današnji kratki evanđeoski odlomak iz evanđelja po Marku. Pismoznancu, jedan pismoznancu, pristupa Isusu s pitanjem koja je to zapovijed prva od svega, odnosno koja je to zapovijed najvažnija. Sama scena, odnosno događaj, nam je poznat, budući da ga donose i druga dvojica sinoptika, Matej i Luka, i budući da se dosta često pojavljuje u liturgijskim čitanjima. Međutim, upravo zbog toga što ga pod navodnicima znamo, što nam je postao poznat do banalnosti, ne bi bilo loše da se malo zaustavimo na njegovoj posebnosti.

Posebnost Markovog opisa susreta između Isusa i pismoznanca očituje se barem u tri segmenta. Ovo je prvi i jedinstveni slučaj da se Isusu ne obraćaju pismoznanci kao grupa, kao pripadnici jedne od četiri religiozne sljedbe onovremenog židovstva, nego jedan pismoznancu: osobno. Nadalje, ovo je također prvi put da pismoznanci ne pitaju Isusa nešto da ga iskušaju, *da ga uhvate u riječi*, da bi ga mogli poslije optužiti i ukloniti (što su u konačnici i učinili). I na koncu, novost se sastoji i u tome da se Isus vrlo pozitivno izražava o pismoznancu, da ga javno hvali govoreći mu kako nije daleko od kraljevstva Božjega. Već iz ovih

činjenica – prije nego nastavimo s daljnjim tumačenjem događaja – trebali bismo naučiti kako kod Isusa nema generalno otpisanih, kako ni svi pismoznanci koji uistinu nastupaju kao Isusovi protivnici i neprijatelji i koje i sam Isus naziva nimalo lijepim imenima (*lupeži, licemjeri, ubojice proroka, žderači udovičkih dobara...*), nisu isti i kako se nikada ne smije generalizirati. A kod nas? Nemamo li mi stvarnih ili umišljenih neprijatelja kojima ne dajemo apsolutno nikakvu šansu i koje tako često generaliziramo? Isusova pohvala pismoznanca trebala bi nam biti trajnom opomenom kada kolektivno sudimo i presuđujemo druge, pa bili oni i naši stvarni neprijatelji.

Pismoznancevo pitanje je, nadalje, zanimljivo i zbog toga što on od Isusa zapravo ne traži da mu poreda Božje zapovijedi po važnosti; ne kaže koja je zapovijed najvažnija od svih drugih zapovijedi, nego koja je to zapovijed važnija od svega: i od zapovijedi i od svega drugoga. Naprosto, koja je zapovijed najvažnija kao takva. Drugim riječima, što je to najvažnije: najvažnije i u vjeri i u životu?

Isusov odgovor je istovremeno i star i nov, i poznat i radikalno inovativan. Odgovarajući pismoznancu Isus zapravo citira Toru, točnije jedno od najpoznatijih mjesta iz knjige Ponovljenog zakonika (Pnz 6,4-5), poznato i kao *Shema* odnosno *Credo* (Vjerovanje), u kojem se izričito kaže da je Jahve jedini Gospodin i da njega treba ljubiti iznad svega: svim srcem, svom dušom i svom snagom. Najvažnija je, dakle, ljubav. I to ljubav prema Bogu. S strane gledajući Isusov odgovor je već poznat, jer su pobožni Židovi upravo ovaj tekst recitali svako jutro i svaku večer.

Međutim, odgovor je istina poznat, no vrlo teško ostvariv. Nema nikakve dvojbe da je ljubav tajna. Svaka ljubav. Osobito ljubav prema Bogu. Mi olako kažemo da Boga volimo, kako nam je on na prvome mjestu, kako nam je on iznad svega. No, ljubimo li Boga doista svim svojim srcem, svom dušom i svom snagom svojom? Odnosno, je li nam doista Bog na prvome mjestu u svakodnevnom životu? Svi smo u opasnosti – ma kako se zvali i ma kako

visoke vjerske službe obnašali – da nam ljubav prema Bogu ostane samo na usnama. Da čak stalno i pričamo o Bogu a da je u našem konkretnom, svakodnevnom životu, Boga tako malo: sve kao s Bogom i o Bogu a u biti bez Boga. Slikovito govoreći, Bog nam ne silazi s usana, ali nikako da pređe u ruke: nikako da s riječi pređemo na djela. Svi smo također – htjeli to javno priznati ili ne – u iskušenju da sumnjamo u Božju ljubav, točnije da u vlastitoj nutrini budemo nezadovoljni jer nas Bog ne ljubi onoliko koliko mi to zaslužujemo. Moli-mo se, činimo tolika dobra djela iz ljubavi prema njemu, a on ne uzvraća onako kako očekujemo. Štoviše, čini se kako više ljubavi pokazuje prema onima koji ga ne ljube, koji su „poluvjernici“ ili čak nevjernici. I na koncu u još smo većem i češćem iskušenju da ljubav prema Bogu svedemo na ispunjavanje njegovih propisa, Božjih zapovijedi. Ponajviše zbog straha pred Bogom ljubav pretvaramo u služnje, a očinsko-sinovski odnos na gospodarsko-robotovski, zapravo trgovački i mehanički: Bogu damo Božje – ali u doslovnom smislu – i nastavljamo po svome, jer smo uvjereni da smo izvršili traženo. Daleko je to od ljubavi, daleko je to od života djece Božje koja Boga vole zato što su od njega voljena: još prije svoga nastanka.

S druge strane Isusov je odgovor zapravo posve nov. Isus se ne zaustavlja samo na ljubavi prema Bogu nego joj uz bok stavlja ljubav prema čovjeku i kaže kako su te dvije ljubavi nerazdvojive i jednako vrijedne. Iako se Isus ponovno poziva na poznati tekst iz Levitskog zakonika (Lev 19,18), njegovo izjednačavanje ljubavi prema Bogu i ljubavi prema čovjeku je zapravo posve novo: ne nalazi se nigdje drugdje u čitavom Starom zavjetu (izuzev tradicije helenističkog židovstva).

Ljubav prema čovjeku je još teža. Osobito praktična ljubav prema konkretnom čovjeku. Iako ćemo s pravom reći kako bez ljubavi ne možemo, kako živimo od ljubavi (Božje i drugih ljudi), ipak se svako malo razočaramo u ljubav. Naša nas svakodnevna iskustva nelju-

bavi, osobito neljubavi nama najbližih i najdražih osoba, tjeraju da posumnjamo i u ljubav. Nakon toliko truda i žrtve, nakon toliko pokazane i dokazane ljubavi, drugi nam ne uzvrate ljubavlju. Tada, razočarani i poraženi, napuštamo uski i trnoviti put ljubavi, praštanja i milosrđa, put dobra i krećemo na put napuštanja ljubljenih ili na smišljanje osvete. Tako već s jutra razmišljamo o neuzvracenoj ljubavi i smišljamo načina kako da vratimo istom mjerom. Tako se noću, budući da sve više sumnjamo u ljubav kao jedini lijek za sve, „prevrćemo u nesanicu naših nedovršenih računa s drugima“ (Ivan Šarčević).

Nikako da shvatimo i djelujemo iz uvjerenja kako je ljubav prema drugome uspješna i onda kada se čini neuspješnom, kada je neuzvracena. Kako ljubav ima smisla samo ako drugoga ljubimo zbog njega, zbog njegovog dobra i kako ljubav zapravo nema alternativu. Kako je ljubav uspješna i onda kada je krajnje poražena: upravo kako je poražena Isusova ljubav na križu. Jer da to nije tako, onda je Isusov križ uistinu kraj ljubavi: lijepi mit o Bogu i čovjeku koji iz ljubavi umire za ljude, za grešne ljude, no mit koji s križem završava. Uskrснуće je konačna potvrda smislenosti ljubavi.

I na koncu još samo jedno. Isus na koncu razgovora kaže pismoznancu da nije daleko od kraljevstva Božjega. Ne kaže mu da je već ušao u kraljevstvo Božje, niti da će ući, nego da nije daleko. Zašto? Zato što je potvrdio Isusov odgovor da su ljubav prema Bogu i prema čovjeku najvažnije, važnije od svih paljenica i žrtava, no samo potvrdio: riječima. Nedostaju djela. Ljubav valja provoditi u djelo. I to cijeloga života.

Poput pismoznanca i mi znamo što je najvažnije. Znamo. Ako ostane samo na spoznaji, samo na riječima tada i mi nismo daleko od kraljevstva Božjega. Ipak, za ulazak u njega potrebno je znanje pretočiti u praksu, potrebno je svakodnevno ljubiti na Isusov način, a to znači konkretno i radosno. Čak i neprijatelje. Naše neprijatelje. *Amen.*

Propovijed dr. fra Ivana Šarčevića na Peti korizmeni petak u Katedrali

Područja posebnog apostolata laika

(crkvena zajednica, društvo, obitelj, mladi)

U našoj nadbiskupiji ova je godina posvećena vjernicima laicima. Tema je to, kako je tražio i rektor katedrale, ovogodišnjih korizmenih propovijedi. Tema široka, naoči lagana, ali ustvari nedovršiva; zahtijeva mnogo vremena a još više stvarnoga obraćenja. Ovom prilikom – za propovijed – ponudit ćemo skromne poticaje za razmatranje s neskrivenom nakanom da svi mi koji činimo Crkvu promijenimo i svoje mišljenje i svoju praksu. Riječ je, dakle, o osobnoj promjeni, o osobnom obraćenju u pogledu na Crkvu. Od slike Crkve (od ekleziologije) u mnogome ovisi naša praktična vjera, naše misli, riječi i djela. Vjera je pak uvijek crkvena. Jer osobna vjera redovito niče i raste u obitelji (maloj kućnoj crkvi) i istodobno u crkvenoj, župnoj zajednici, i u njima se ostvaruje.

Kada kažemo da naša vjera izrasta iz male, kućne, obiteljske crkve koja je sastavni dio župne crkvene zajednice (ponajprije *euharistijske zajednice* – CL 26), onda je jasno da govorimo i o vjernicima laicima, da pod tim najprije podrazumijevamo svoje uže i šire obitelji, svoje roditelje i rodbinu od koji smo bili odgajani u vjeri, s kojima i danas nastavljamo put vjere, kao ravnopravni članovi, kao svjedoci evanđelja, kao crkveni ljudi koji u svojim zajednicama činimo manju ili veću Božju i Kristovu obitelj. Jedna od osnovnih Isusovih želja i poruka i jest učiniti od ljudi bratstvo i sestrinstvo, uspostaviti kraljevstvo djece jednoga milosrdnoga Oca, učiniti sve ljude i čitavo čovječanstvo jednom obitelji uzajamnog poštivanja i solidarnosti.

Isus nije bio svećenik, ni redovnik, ni šef stranke, ni teolog, ni poglavar. Bio je, rekli bismo, laik vjernik. Nije mu bila nakana da se njegovi učenici razlikuju u dostojanstvu poziva i poslanja. Oko sebe sabire prilično obične ljude, iz naroda, u svakom slučaju bez privilegija podrijetla ili društvenoga statusa i sve ih šalje da izgrađuju Božje kraljevstvo. Odatle, svi su kršćani, od "običnih vjernika" do redovnika, svećenika, do biskupa i pape jednakog dostojanstva po krštenju i po Isusovu *pozivu i poslanju*. Razlikujemo se u *službama* ostvarenja

toga poziva (usp. AA 2). To za posljedicu ima da vjernici laici svoj poziv da budu Isusovi učenici i svoje poslanje u svijetu primaju uvijek od Krista Isusa. Njima taj poziv nitko ne daje, on je Kristov milosni dar i svatko na njega odgovara slobodno u vjeri.

U Crkvi se, na temelju Novoga zavjeta govori o sveopćem, svetom narodu, o univerzalnom Božjem puku svih rasa i jezika, naroda i kultura. Riječ *laik* dolazi od riječi *laos* – puk, narod, ali ne u etničkom značenju kao *ethnos*, ni u političkom kao *demos*. Nažalost, kroz povijest je promijenjeno značenje riječi laik. U njemu ima prizvuka podcjenjivanja i nedostojnosti. A riječ je o onima koji pripadaju Božjem narodu, *laosu*, dakle riječ je o Božjim laicima, o kraljevskom svećenstvu (usp. 1 Petr 2,4-10). Po službama, a ne po dostojanstvu kršćanskoga poziva, u Crkvi razlikujemo ministerijalno svećenništvo (biskupi, svećenici, đakoni), redovnike i vjernike laike. Svi su ravnopravni članovi *sveopćeg/kraljevskog svećenstva*, svi sudjeluju u Isusovim trima službama: posvećenja, proroštva i upravljanja, svi, naravno, prema različitim karizmama i službama, mandatima i zadaćama.

Vjernicima laicima – kako ističe Drugi vatikanski koncil – svojstveno je i vlastito da djeluju u svijetu (usp. LG 31): u obitelji, na radnom mjestu, u različitim područjima javnoga života, od obrazovanja i politike, do kulture i sporta. Oni su pozvani da posvećuju, produhovljuju "vremeniti poredak", da "ozdravljaju svjetovne ustanove" (LG 36), da budu "duša svijetu", "kako bi božansku poruku spasenja upoznali i primili svi ljudi diljem zemlje" (AA 2). Istodobno, zajedno s pastirima sudjeluju u izgradnji svoje manje i veće crkvene zajednice (ekleziogeneza).

Sve mi ovo relativno dobro znamo, ali već zarana se u kršćanstvu stvorila velika i po posljedicama štetna razdjelnica između vjernika laika i klera, između vjernika i redovnika ("Bogu posebno posvećenih osoba"). Svi, dakle, znamo za nekršćanske podjele, ali ih nastavljamo. Stoljećima se odvajao svećenik od

naroda, iako je "uzet iz naroda", iz obitelji, iz puka. Stoljećima se i za vrijeme temeljnog sakramenta izgradnje Crkve, u euharistiji, svećenik previše odvajao i izdvajao od vjernika. I danas je prisutna bolna pastoralna podjela (neki govore i o "pastoralnoj šizmi"), s jedne strane klerikalizacija Crkve, a s drugi strah od laicizacije Crkve, ne u smislu ateizacije, nego da u nedostatku svećenika, laici ne preuzmu sve.

I danas je, nažalost, prisutna klerička oholost i ponižavanje vjernika laika, kao da klerici i redovnici ne dolazi od običnih ljudi, iz običnoga puka, nego su neka posebna duhovna bića. I danas je nažalost prisutno klerička umišljenost slična onoj farizeja koju Isus oštro kritizira, kojom se pojedini ljudi u Crkvi već samom crkvenom funkcijom, bolje kazano službom, smatraju boljim vjernicima od drugih. Isus je jasan: Ne raste čovjekova ljudskost ni njegova vjera proporcionalno s visinom i veličinom njegova položaja. Naprotiv, s višom službom raste veća odgovornost i poziv za veće služenje. Služenje je kriterij pozicije i položaja. Isus kaže svojim učenicima: *Tko hoće biti prvi, neka bude sluga svima* (usp. Mk 9,35). Ne kaže Isus da nitko ne smije biti prvi, ili da smišlja razne smicalice i varanja te glumi kako ne želi biti prvi ili kako ga je prvo mjesto zateklo jer to drugi hoće i jer je to sama Božja volja, nego ako se već hoće biti prvi, neka to bude pošteno, s pročišćenom motivacijom i povrhom svega kroz služenje. Odatle svi u Crkvi, svatko na svome mjestu, svaki član sveopćeg, kraljevskoga svećenstva treba služiti: kako biskup i svećenik u partikularnoj Crkvi, biskupiji i župi, tako svaki vjernik u obitelji, na radnom mjestu, u Crkvi, u društvu.

Ako u Crkvi postanemo svjesni Isusova sveopćega poziva na služenje i ako doista praktično ostvarujemo jednakost u dostojanstvu svih vjernika, ako smanjimo naše ljudski postavljene podjele, ako počnemo poštivati jedni druge u razlikama karizmi i službi, onda ćemo zacijelo biti odgovorniji prema Isusovu pozivu. Izići ćemo iz "crkvene introvertiranosti" (EG 27) od koje boluje službeni dio Crkve, biskupi, svećenici i redovnici, iz sebičnog stanja samookrenutosti na sebe i na zaštitu samo svojih prava, povlastica i svoga slobodnoga vremena. Izići ćemo iz stanja vjere koja nema dostatno djelotvorne ljubavi pa se život klerika pretvara u teški napor i tlaku, i u bezosjećajnost za bližnje, druge crkve, zajednice i narode.

Ako pak vjernici laici, svjesni da čine Crkvu i da su Crkva, svjesno prihvate svoju odgovornost za svoj poziv i službu, ako izađu iz svoje *pasivnosti*, u koju su dijelom i sami gurnuti od strane svećenika i redovnika, a dijelom i svojom vjerničkom mlitavošću i nebrigom, ako shvate da ih nitko ne može lišiti odgovornosti pred Kristovim pozivom i od stvaralačkog svjedočenja kršćanskoga poziva u društvu i svijetu, onda će se zasigurno početi širiti i utjelovljivati evanđelje u naš svijet, početak će evangelizirati svoju sredinu, župsku zajednicu, društvo i svijet.

I za svećenike i redovnike i za vjernike laike danas vrijedi Isusov urgentni poziv da postanu sol zemlje i svjetlo svijeta. A to najprije znači da se na svakom mjestu, bili mi na misi ili na ulici, u bolnici ili školi, u tvornici ili uredu, počne naviještati temeljna evanđeoska poruka ljudskoga zajedništva. Ta poruka glasi: *"Bog ljubi čovjeka"*. To je najjednostavnija zbujujuća novost što je Crkva duguje čovjeku. Riječi i život svakog kršćanina mogu i moraju biti odjek tog navještaja: Bog te ljubi, Krist je radi tebe došao, Krist je za te 'Put, Istina i Život' (Iv 14,6)" (CL 34). Jer u našem svijetu, u našem društvu i državi, u našem narodu, u ovom gradu, u svima našim zajednicama i obiteljima – koje potresaju tako strašne podjele i konflikti, a koji su ponajviše iz sebične pohlepe i uskogrudnog lokalpatriotizma – ništa toliko ne nedostaje kao ova jednostavna poruka: Bog ljubi čovjeka, *svakog čovjeka*. Ali ta poruka ne smije ostati samo na usnama, na lijepim riječima nego treba da postane djelo, djelotvorna ljubav gdje god mi bili i štogod pošteno radili.

Doista, trebamo postati svjesni da živimo u vremenu u kojem se ljudske misli, riječi, djela najviše usmjeruju na razgraničavanje ljudi od ljudi, na dijeljenje naroda od naroda, zajednice od zajednice, vjeru od vjere, laika od svećenika – silno je mnogo podjela. Tobažnja čistoća od razlika, čistoća obitelji, naroda, čišćenje svoga teritorija od drugih postavljena je kao ideal, a ustvari je to strašna obmana, antievanđeoski i izravno bezbožnički projekt, projekt protiv Boga koji želi da se svi ljudi spase, da svi budu njegova ljubljena djeca. Taj projekt upravo i samoga vjernika čini podvojenim, čini od njega duhovnoga šizofrena. Nema, naime, pogubnijega puta nego što ga danas čine mnogi vjernici svih vjera, mnogi kršćani i

ljudi u Crkvi: razdvajaju vjeru i život, razgrađuju "životnu sintezu" evanđelja i svakodnevnice. Štoviše, tobožnja realnost, tzv. realna politika na koju su mnogi, i moćni i nemoćni pozivaju, obescjenjuju sve ljude koji žive iz svoje vjere, nazivaju ih posprdno i rugal-ački *laicima*, naivnima, nesposobnim, nevještima, a ustvari je to antihumano i antivjerničko etiketiranje.

Pozvani smo, dakle, u Crkvi i svijetu, ovisno o mjestu i vremenu, o prilikama i okolnostima, ovisno o talentima i karizmi, o službi i zadaći, i uvijek poštujući bližnjega kao ljublje-

no Božje dijete, bez dvoiličnost, izvrnuti tu ljestvicu svjetovni vrednota, te u sintezi vjere i života, svjedočiti svim ljudima i na svim mjestima da Bog ljubi čovjeka. Vjernici laici, ili kako crkveni dokumenti kažu *christifideles* – dakle *Kristovi vjernici, kršćani*, trebaju biti oni koji ne unose mržnju i strah u ovaj svijet, nego su oni u čijoj prisutnosti naši suvremenici, naši bližnji, naši sugrađani, naši susjedi, naše kolege i kolegice na radnom mjestu postaju bolji ljudi i preko nas se pitaju o Bogu i slave Boga u djelima poštenja i pravde, ljubavi i milosrđa koja Bog čini preko nas.

Održan XXIII. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U srijedu, 26. travnja 2017. u Sarajevu je održan XXIII. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije na čelu s nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem. Na tom redovitom godišnjem susretu sudjelovala su 183 dijecezanska i redovnička svećenika koji djeluju na teritoriju Vrhbosanske nadbiskupije.

Sabor je započeo Euharistijskim slavljem koje je u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda predvodio kardinal Puljić. Uvodeći u Misno slavlje, kardinal Puljić zahvalio je svim svećenicima koji su se odazvali na sudjelovanje ističući da je Euharistija "najjači izvor našeg zajedništva".

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je kazao da njihov susret ima onoliku težinu koliko svatko od njih istinski moli ističući da je Euharistija njihova najsnažnija molitva iz koje izvire svećenički identitet. Podsjećajući da je Kristovo Uskrsnuće obnovilo svećeničko dostojanstvo, potaknuo ih je da o tome razmišljaju. "To dostojanstvo ne izvire iz papira ili dekreta niti dolazi od toga koliko sam pаметan ili sposoban. To dostojanstvo izvire upravo iz Uskrslog Krista koji nas je obdario svetim redom, uključio nas u svoje svećeništvo, i to kao Vrhovni svećenik", kazao je kardinal Puljić. Dodao je da će se, kroz prihvaćanje istine da je Isus došao za spas duša, u svećenicima probuditi "taj žar, istinska revnost za svaku dušu, revnost da donesemo to Kristovo spasenje"...On je baš izabrao nas da to spasenje, koje je donio, prenesemo drugima poput apostola koji su, unatoč prijetnjama, u hramu propovijedali. Htio bih da u nama bude ta hrabra vjera, da se ne damo zavesti ni politikom, ni javnim mnijenjem, ni sekularnim kriterijem, nego istinskim, evanđeoskim kriterijem i da nas zapravo to evanđelje drži", istaknuo je kardinal Puljić. Kazao je da godišnjim skupom i zajedništvom svećenici budu ohrabreni kako bi živjeli s još više radosnog poleta i s još većim pouzdanjem u Boga. "Ne gradimo mi budućnost; ona je u Božjim rukama, a mi smo poslani ostvarivati sadašnjost vršeći Božju volju i čineći ono što Bog od svakoga od nas danas traži", kazao je kardinal Puljić. Rekao je da mjesna Crkva vrhbosanska živi na "raskr-

šću svjetova i kultura te da je prisutna agresivna sekularizacija" pa su potrebni svećenici hrabre vjere koji će radosnu vijest radosno naviještati kako bi drugi u njihovim očima vidjeli i doživjeli da istinski vjeruju da Uskrsli Krist živi u nama i među nama.

Nakon Misnog slavlja uslijedio je radni dio susreta u dvorani Svećeničkog doma.

Obraćajući se okupljenim svećenicima na početku skupa, kardinal Puljić podsjetio je na kalendar pastoralnih događanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji te podsjetio na neke važnije datuma i okupljanja. Istaknuo je potrebu promicanja katoličkog tiska te molitve za mir u Bosni i Hercegovini i u svijetu kao i konkretne potpore potrebnima preko Djela sv. Petra apostola i Papinskog djela sv. Djetinjstva. Pozvao je na još veću uključenost svih svećenika u aktivnosti Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Podsjetio je i da se tijekom 2017. godine obilježava stota obljetnica od početka Gospinih ukazanja u Fatimi te dodao da će mjesna Crkva vrhbosanska biti posvećena Prečistom Srcu Marijinu.

U skladu s pastoralno-liturgijskom godinom u Vrhbosanskoj nadbiskupiji pod naslovom „Put Vrhbosanske Crkve s laicima“, predavanje na temu: „Godine laika – uloga i mogućnosti“ održao je mons. mr. Marko Tomić, sudski vikar, župnik i dekan. Pojasnivši što je mjesna Crkva, kazao je da su vjernici laici osposobljeni kroz sakramente inicijacije za osobno služenje u Crkvi. Podsjetivši da je župa osnovna stanica crkvene strukture na čelu s župnikom kao vlastitim pastirom, istaknuo je važnost principa supsidijarnosti s ulogama koje proizlaze iz ranga sakramentalnog statusa. Posebno se osvrnuo na važnost djelovanja župnih pastoralnih i župnih ekonomskih vijeća, a progovorio je i o crkvenim laičkim udrugama i društvima kao i o različitim vidovima apostolata ističući da po tome dolazi do izražaja sinodalnost Crkve.

Okupljenim svećenicima obratio se i generalni tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Mario Bernadić te ukratko predstavio sedmi broj Biltena Sinode u kojem se nalazi i „Program provođenja Puta Vrhbosanske nadbiskupije s laicima“.

Vlč. Šimo Maršić ukratko je spomenuo neke od brojnih inicijativa Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ te zahvalio svećenicima za suradnju. Napomenuo je da će na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru, 29. i 30. travnja 2017. sudjelovati oko 1.300 mladih iz Vrhbosanske nadbiskupije.

Potrebne informacije iznio je i nadbiskupijski ekonom preč. Franjo Tomić. Susret je završen zajedničkom molitvom i objedom u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

(kta)

Godišnji susret sjemeništa Crkve u Hrvata

Travnik, 29. travnja - 1. svibnja 2017.

„Zvanje je pustolovina koja se isplati živjeti do kraj....! Sv. Ivan Pavao II.

U gradu na rijeci Lašvi, u čijoj se neposrednoj blizini nalazi neumrlo djelo nadbiskupa Stadlera, koji 1882. godine utemelji malo sjemenište, zbio se osobiti susret sjemeništa iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Premda je redoviti godišnji susret ipak je osobit zbog sjemeništara, mladića koji odlučiše izbliže slijediti Onog koji ih zavoli i pozva.

Hodočašće na mjesto mučeništva Drinskih mučenica

Na hodočašće koje prozvasmo „Put Drinskih mučenica“, sjemenišna zajednica iz Splita, Sinja, Zadra s domaćinima iz travničkog sjemeništa, krenula je do mjesta mučeništva sestara Kćeri Božje Ljubavi u daleko Goražde. U subotu, 29. travnja, vozeći se i moleći, prva nam postaja bijaše franjevačko sjemenište u Visokom. Tu nas dočeka odgojitelj Stipo Alandžak, koji nam pokaza sjemenište, konvikt, sportsku dvoranu, sjemenišnu knjižnicu, lapidarij te zoološku zbirku. U sjemenišnoj crkvi pomolismo se i krenusmo prema Sarajeva, a preko Romanije do Goražda. Sestra Antonela, iste družbe kao i drinske mučenice, bijaše nam više nego izvrstan vodič. Upoznasm o sestre, njihove životne putove, službe ali i hrabrost vjere koju nam darovaše. Sestra Antonela zgodno izlažući životne prilike sestara pomogla je sjemeništarcima vidjeti i životne poteškoće i ne obeshrabriti se. Izmolismo krunicu na čast mučenicama i stigismo do bivše vojarnje, danas osnovne škole, mjesto gdje su sestre dovedene s Pala, preko brda, do Goražda. Tu se pomolismo i zapalismo pet

svijeća mučenicama na spomen. Pred spomen obilježjem izmolismo zahvalnu molitvu i spustismo pet ruža u hladnu rijeku koje nas povezaše s pet sestara bačenih u Drinu koja im postade grob bez križa.

Na Palama zavjet sv. Josipu

Okrjepljeni napustili smo Goražde, vozeći se i gledajući Drinu koja čuva priču o sestrama, preko Prače, Romanije došli smo na Pale. Mala je to zajednica katolika, jedva njih sedamdesetak, ljubomorno čuva prekrasnu drvenu crkvicu podignutu na čast sv. Josipu. Slaveći Euharistiju, učinismo zavjet, na uočnicu svetom Josipu. Nismo zaboravili ni ostavili razmišljati o Drinskim mučenicama, jer i one su dolazile u ovu crkvu u zagovor sv. Josipu. Okrjepljeni nedjeljnom euharistijom, čitajući evanđelje o Emausu, doživjeli smo svoj vlastiti Emaus. Uputismo se do samostan, koji je spaljen po uhićenju sestara, od kojeg ostadoše samo dijelovi zidina. Pod dojmom zatrtog samostana, uz Miljacku, dođosmo u Vrhbosnu, središte vrhbosanske crkvene pokrajine, u Sarajevo.

U srcu Vrhbosne susret s nadbiskupom vrhbosanskim

Šetnjom od Bentbaše, kroz Bašćaršiju, zastadosmo kod kipa sv. Ivana Pavla II., tik ispred katedrale. Razgledavši katedralu, dođosmo do drugog velebnog zdanja nadbiskupa Stadlera, do Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa gdje nas dočeka rektor Knežević. U auli Pavla VI.,

nadbiskup i metropolit, Vinko kardinl Puljić pozdravio je sjemeništarce i približio im život crkve u BiH. Razgledavši bogoslovnu crkvu krenusmo prema Travniku iščekujući da nam se pridruže i sjemeništarci sa Šalate i franjevački sjemeništarci s Kaptola, koji su hodočastili na susret katoličke mladeži u grad heroja - Vukovar.

Ispunjeno Barbarićevo sjemenište

Dolaskom sjemeništa sa Šalate i Kaptola sjemenište u Travniku postalo je dirljivo mjesto susretništa. Iz nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ iz Zadra stiglo je 16 sjemeništaraca predvođeni rektorom don Antom Dražina, iz franjevačkog sjemeništa iz Sinja 12 sjemeništaraca s dva odgojitelja fra Ivanom Udovičićem ravnateljem Gimnazije i fra Nedjeljkom doprefektom, a trojica sjemeništaraca imala su krizmu te nisu mogli sudjelovati. Iz nadbiskupskog sjemeništa podno Marjana, iz Splita, uz odgojitelje don Juru Bjeliša rektora, don Vedrana Torića, prefekta i don Matu Brečića, duhovnika stiglo je 18 sjemeništaraca. Deset sjemeništaraca, franjevačkog sjemeništa s Kaptola došlo je sa svojim viceprefektom fra Danielom Patafta. U najkompletnijem sastavu stiglo je Međubiskupijsko sjemenište sa Šalate. Uz novog rektora don Matiju Pavlakovića, duhovnika Ivana Grbešića, prefekte vlč. Gorana Bužaka i vlč. Josipa Đurina, stiglo je 48 sjemeništaraca. Na susretu u Travniku je nazočilo 111 sjemeništaraca.

Euharistijskim slavljem, u Petrovoj crkvi, ušli smo u marijanski svibanj

Dostojno je susret onih koji se odazvaše Kristu započeti euharistijom koju zapovijedi činiti Njemu na spomen. Osobitost tog slavlja je i mjesto, crkva groba Petrova, koja je posve ispunjena licima mladića. Prigodnu propovijed izrekao je preč. Ante Meštrović, kanonik stolnog kaptola u Vrhbosni, izaslanik nadbiskupa vrhbosanskog. Pozvao je sjemeništarce odazvati se Kristu, prisjetivši se i svoga rada u zadarskom sjemeništu.

Dodir Petrove krunice

Ovaj prigodni susret zaslužuje i izvanredne odluke. Svjestan važnosti susreta, rektor Želj-

ko Marić, odlučio je, poslije euharistijskog slavlja, ponuditi na čašćenje krunicu na kojoj je Petar Barbarić žarko i često molio, a čuva se u riznici sjemeništa. Izloženu, na grob, krunicu počastili su svi nazočni, neki dodirom, neki cjelovom, neki poklonom.

Promocija sjemeništa u auli

Predstavnici sjemeništa predstavili su život svojih zajednica, osobitosti i redovite poslove. Rektor Marić pozdravivši sve, otkrio je moto susreta, riječi sv. Ivana Pavla II. koji u sarajevskoj prvostolnici, 1997. godine sjemeništarcima i bogoslovima za nasljedovati ponudi baš primjer travničkog sjemeništarca Petra Barbarića - „Zvanje je pustolovina koja se isplati živjeti do kraja...“ Sjemeništarci iz Sinja predstavili su život svoje zajednice u prisutnosti Gospe Sinjske, sjemeništarci iz Zadra kroz govor i pjesmu, splitsko sjemenište prikazalo je prigodni recital o Viktoru, sjemeništarcu pobjedniku. Sjemenište sa Šalate predstavilo se kroz molitveno-glazbeni prikaz života svoje zajednice. Franjevačko sjemenište s Kaptola prikazalo je svoje aktivnosti. Sjemenište iz Travnika predstavilo je svoju zajednicu dramsko – koreografskim igrokazom „Nadbiskupska klasična gimnazija“. Prikazujući tešku zbilju prošlosti BiH, utemeljenje Sjemeništa, na temelju zapisa o. Puntigama, citirajući originalne dijelove *Travničke spomenice*, uključujući djelo travničkog nobelovca Ive Andrića - *Priča o kmetu Simanu*, i dvije posvetne pjesme nastale u travničkom sjemeništu *Do nebesa* i *Rajska djevo*, koje napisao travnički sjemeništarac Petar Perica, kasnije isusovac i mučenik s Dakse. Sve je prožeto epizodama iz života Petra Barbarića.

Sportska natjecanja

Dugo iščekivana prigoda revanširati se za poraze od prošle godine, poslije ručka, u dvorani organizirano je natjecanja u nogometu, košarci, stolnom tenisu i šah. Oni malo manje vični sportu i navijanju otišli su do Bojne, isusovačkog groblja, gdje je bio i prvi Petrov grob. Natjecanja je vodio vlč. Đuro, travnički prefekt. Najizvrsnije rezultate ostvarili su sjemeništarci sa Šalate osvojivši prvo mjesto u nogometu, košarci i šahu. Travnički sjemeništarci iscrpljeni od priprava susreta, svakodne-

vnog dvorenja, nisu uspjeli obraniti prošlogodišnji uspjeh.

Susret odgojitelja

Osvrćući se na godišnji susret, odgojitelji su promišljali pastoral duhovnih zvanja i podijelili iskustvo. Zaželjeli da se i ostala sjemeništa uključe u godišnji susret. Predloženo je da odgojitelji malih sjemeništa imaju godišnji susret u organizaciji biskupskih konferencija kao što imaju velika sjemeništa. Donesena je odluka da sljedeći susret bude u sjemeništu u Splitu.

Svibanjska pobožnost

Prije odlaska svojim kućama, započeli smo, zajedno, svibanjsku pobožnost, koju će svako sjemenište nastaviti, u crkvi moleći krunicu i litanije svetog Josipa čiji spomendan danas slavimo. Zajednička fotografija ispred sjemenišne crkve ostat će svjedokom ovogodišnjeg susreta. Tijekom zajedničke večere, proglasili smo pobjednike, podijelili nagrade i darove, te se službeno pozdravili radujući se zbog dogođenog i iščekujući novi susret.

preč. Željko Marić, rektor

XX. ministrantsko zborovanje Vrhbosanske nadbiskupije

Na održanom XX. susretu ministranata Vrhbosanske nadbiskupije, 6. svibnja 2017. sudjelovalo je njih 567 iz 42 župe naše nadbiskupije. Ministranti su hodočastili u godini posvećenoj laicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u katedralu Srca Isusova u Sarajevu u okviru XX. dijecezanskog godišnjeg ministrantskog zborovanja. Obučeni u svoja odijela, ministranti su krenuli u svečanoj procesiji od Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa do katedrale Srca Isusova. Svečano Euharistijsko slavlje u sarajevskoj prvostolnici predvodio je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije i Nacionalni ravnatelj papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini mons. Luka Tunjić uz koncelebraciju 32 svećenika, koji su došli u pratnji ministranata, te asistenciju đakona vlč. Ante Vrhovca.

Na samom početku euharistijskog slavlja, riječi dobrodošlice ministrantima i svećenicima izrekao je koordinator ovog susreta sastavu bogoslovije *VIS Emanuel* za vođenje pjevanja u katedrali za vrijeme sv. Mise, direktoru Caritasu VN vlč. Mirku Šimiću koji je sa djelatnicima Caritasu pripremio za sve ministrante i njihove voditelje po paketić. Koordinator se zahvalio i medijima KTA i Katoličkom tjedniku kao i Radijo Mariji na medijskoj pažnji i podršci te direktnom radijskom prijenosu sv. mise iz vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vlč. Marko Mikić. U svom pozdravnom

govoru se i zahvalio svima onima koji su na bilo koji način uzeli učešća i pripomogli u organizaciji ovog ministrantskog zborovanja: Vrhbosanskoj nadbiskupiji na čelu sa našim nadbiskupom kardinalom Vinkom, kancelarom i ekonomom nadbiskupije, kompletnoj upravi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa kao i svim bogoslovima VBS-a, ravnatelju kao i zaposlenicima KŠC-a sv. Josip – Sarajevo, rektoru katedrale, katedralnom župniku kao i našoj neumornoj časnoj sestri Zrinki katedralnoj sakristanki, Centru za pastoral mladih na čelu sa njihovim pročelnikom, djelatnicima kao i svim volonterima koji su pripomogli u organizacijskom pogledu ovog susreta. Vokalno instrumentalnom katedralne. Također se zahvalio i djelatnicima PU Stari Grad zaduženima za mir i red te regulaciju prometa na spomenutim lokacijama, kao i djelatnicima Hitne pomoći i Vatrogasne jedinice Grada Sarajeva koje su bile na stadionu KŠC-a.

Svetopisamski odlomak liturgije današnjega dana je čitala ministrantica Antonija Marković iz župe sv. Ane – Radunice, a molitvu vjernika su čitali Elizabeta Totić i Marko Stojanović, ministranti iz župe Uzašašća Gospodinova - Novi Travnik.

Mons. Tunjić je u prigodnoj propovijedi naglasio ministrantima da trebaju prihvatiti sebe, svoje roditelje i obitelj, mjesto i vrijeme, jer nas je „Bog želio baš ovakve, darovao nam

određene sposobnosti, talente, određenu dob, godine života i želi da ga ovakvi kakvi jesmo proslavimo, da se po nama proslavi Njegovo sveto ime i širi njegovo kraljevstvo ovdje na zemlji.“ Mons. Tunjić je ministrantima skrenuo pozornost na vrijeme koje im Bog daje u mladosti jer „sve što sad ispustite poslije ćete teško ili nikako nadoknaditi. Stoga, umjesto mobitela, interneta, facebooka i televizije, treba puno više čitati dobre knjige, učiti strane jezike, treba se puno više zanimati za kulturu, puno više osobne molitve i čitanja Svetog Pisma. Vaš razvoj i vaša budućnost zavise od starijih, ali u najvećoj mjeri zavisi od vas i vaše spremnosti ostvariti svoje snove.“

Nakon molitve vjernih, ministranti iz pojedinih dekanata donijeli su i prigodne darove te ih predali generalnom vikaru mons. Tunjiću. Ministranti iz župa Gromiljak i Lepenica kod Kiseljaka, kao predstavnici Kreševskog dekanata, prinijeli su: Kiseljačke pogačice i mineralnu vodu. Ministranti iz župe Bežlja pokraj Komušine, kao predstavnici Usorskog dekanata, prinijeli su sliku Gospe Komušanske, a ministranti iz župe sv. Ivana Krstitelja Travnik i Presvetog Trojstva Novi Travnik darovali su, kao predstavnici Travničkog dekanata, Travnički sir. Ministranti iz župe Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja Odžak su, u ime Doborskog dekanata, prinijeli vodu, vino i hostije.

Liturgijsko pjevanje animirao je bogoslovni vokalno-instrumentalni sastav *VIS Emanuel*. Bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vodili su brigu da se cijeli program odvija po planu, a ekonom VBS-a vlč. Goran Kosić sa dijelom bogoslova i zaposlenika VBS-a pobrinuo se za okrpju ministranata.

Nakon okrpje u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, uslijedio je natjecateljski dio na prostoru Katoličkog školskog centra sv. Josipa.

Na susretu su sudjelovali ministranti iz **42 župe**, a iz 12 od 13 dekanata; **žepačkog**: Globalarica (19), Lovnica (10), Lug-Brankovići (25), Maglaj (10), Radunice (13), Zavidovići (4), i sv. Josip Zenica (3) te Žepče (26); **ramskog**: Prozor (21) i Rumboci (31); **doborskog**: Novo Selo-Balegovac (14), Odžak (16) i Posavska Mahala (3); **sutješkog**: Kraljeva Sutjeska (8); **kreševskog**: Banbrdo (4), Kreševo (4), Brestovsko (5), Kiseljak (10) Busovača (4) i Gromiljak (16); **sarajevskog**: Brijesće (3), Katedrala (20), Novo Sarajevo (12) i Stup(10);

tuzlanskog: Husino (3) **šamačkog**: Domaljevac (31) i Grebnice (15), **travničkog**: župa Presvetog Trojstva Novi Travnik (14) i Uzašašća Gospodinova Novi Travnik (37), Podkraj (20) i Rankovići (25), Travnik (9), Ovčarevo (15), Vitez (20), Turbe (4); **usorskog**: Bežlja (3), Teslić (2); **brčanskog**: Brčko (4) te **bugojanskog**: (Kupres (27), Suho Polje (10), Skopaljska Gračanica (30), Bugojno (7) i Uskoplje.

Rezultati natjecanja:

Vjeronaučni kviz: 1. mjesto: Lucija Rošić iz župe Domaljevac 2. mjesto: Viktorija Zeko iz župe Uzašašća Gospodinova Novi Travnik; 3. mjesto: Nikolina Malić iz župe sv. Ane Podkraj.

Malonogometni turnir (4.-6./9 razred): 1. mjesto: župa Novo Selo - Balegovac; 2. mjesto: župa Stup - Sarajevo; 3. mjesto: župa Prozor.

Malonogometni turnir (7.-9./9 razred): 1. mjesto: župa sv. Franje Asiškog Rumboci pokraj Prozora; 2. mjesto: župa Globalarica pokraj Žepča; a 3. mjesto: župa Lug Brankovići.

Stolni tenis: 1. mjesto: Franjo Posavac iz Uskoplja; 2. mjesto: Luka Barešić iz Žepča; 3. mjesto: Jelena Anđić iz Domaljevca.

Šah: 1. mjesto: Ilija Mihaljević iz Kupresa; 2. mjesto: Ante Čakić iz Odžaka; 3. mjesto: Matej Pačak iz Odžaka.

Igra „mice“: 1. mjesto: Mijo Fofić iz Rumboka 2. mjesto: Marija Čančar iz Bežlje; 3. mjesto: Ružica Mioč iz Kupresa.

Igre bez granica: 1. mjesto: župa Uzašašća Gospodinova – Novi Travnik; 2. mjesto: župa sv. Obitelji Kupres; 3. mjesto: župa sv. Ivana Krstitelja Travnik.

Na kraju natjecanja, koordinator vlč. Marko Mikić podijelio je diplome, pehare i prigodne nagrade, te se još jednom zahvalio svima koji su uzeli učešća na ovom XX. po redu susretu ministranata Vrhbosanske nadbiskupije, i svima na fair playu, bogoslovima VBS-a kao i volonterima centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ kao i djelatnicima KŠC-a koji su besprijeekorno pratili i bili sve vrijeme na usluzi. Svima već sada poziv da se i dogodne nađemo u još većem broju na dvadeset i prvom susretu, a koji će se ako Bog da održati u treću vazmenu subotu a dan uoči IV. Vazmene nedjelje – „Nedjelje Dobroga pastira“ 2018. godine.

J.D. / M. M.

**POPIS ŽUPA PO DEKANATIMA KOJI SU PRIJAVILI I DOVELI SVOJE
MINISTRANTE NA XX. SUSRET MINISTRANATA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE U
SARAJEVU, 06. 05. 2017. GODINE**

BILJEŽIMO

DEKANAT	ŽUPA	BROJ MINIS.	UKUPNO
BRČANSKI DEKANAT	Brčko – Presvetog Srca Isusova	4	4
BUGOJANSKI DEKANAT	Kupres – Sv. Obitelj	27	77
	Suho Polje – Uznesenja BDM	10	
	Bugojno – sv. Ante Padovanskog	7	
	Skop. Gračanica – Srce Marijino	30	
	Uskoplje-Uznesenja BDM	3	
DERVENTSKI DEKANAT		0	0
DOBORSKI DEKANAT	Novo Selo – Balegovac – Presvetog Srca Isusova	14	33
	Odžak – Glavosjek sv. Ivana Krstitelja	16	
	Posavska Mahala – Srce Marijino	3	
KREŠEVSKI DEKANAT	Banbrdo – Lepenica – Sv. Ana	4	43
	Gromiljak – Ime Marijino	16	
	Kreševo – Uznesenja BDM	4	
	Brestovsko – Rođenja BDM	5	
	Kisljak – sv. Ilije Proroka	10	
	Busovača – sv. Ante Padovanskog	4	
RAMSKI DEKANAT	Prozor – Presveto Srce Isusovo	21	52
	Rumboci – sv. Franjo Asiški	31	
SARAJEVSKI DEKANAT	Sarajevo – Briješće – Sv. Leopold Mandić	3	45
	Sarajevo – Katedrala	20	
	Sarajevo – Novo Sarajevo	12	
	Sarajevo – Stup – Uznesenja BDM	10	
SUTJEŠKI DEKANAT	Kraljeva Sutjeska	8	8
ŠAMAČKI DEKANAT	Domaljevac – Sv. Ana	31	46
	Grebnice – Sv. Jakov Markijski	15	
TRAVNIČKI DEKANAT	Novi Travnik – Presveto Trojstvo	14	144
	Novi Travnik – Uzašašća Gospodinova	37	
	Podkraj – Sv. Ana	20	
	Rankovići – Sv. Josip	25	
	Turbe – sv. Josip Radnik	4	
	Vitez – sv. Juraj mučenik	20	
	Ovčarevo – sv. Mihovil Arkandel	15	
	Travnik – sv. Ivan Krsitelj	9	
TUZLANSKI DEKANAT	Husino – Rođenje BDM	3	3
USORSKI DEKANAT	Bežlja – Rođenja BDM	3	5
	Teslić – sv. Josip	2	
ŽEPAČKI DEKANAT	Globarica – Marije Pomoćnice kršćana	19	110
	Lovnica – Sveti Petar i Pavao	10	
	Lug – Brankovići – Sv. Ivan Krstitelj	25	
	Maglaj – Sv. Leopold Mandić	10	
	Radunice – Sv. Ana	13	
	Zavidovići – Sv. Josip	4	
	Zenica – Sv. Josip	3	
	Žepče – Sv. Anto Padovanski	26	
SVEUKUPNO MINISTRANATA			567

Od najavljenih 44 župe i 592 ministranata na XX. SUSRETU MINISTRANATA Vrhbosanske nadbiskupije iz 4. arhiđakonata te iz 12 od 13 dekanata, a iz 42. župe sudjelovalo je njih: 570 ministranata u pratnji svojih što svećenika njih (29) i (1) đakona i nekoliko vjernika laika koji su dopratili ministrante svojih župa.

Posveta novoizgrađene crkve i oltara u župi Uznesenja BDM u Haljinićima

U župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Haljinićima kod Kaknja bilo je iznimno svečano u nedjelju, 28. svibnja 2017. Za vrijeme pučke Mise nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić posvetio je novoizgrađenu crkvu i oltar u koji je ugrađena povećala te moći blaženog kardinala Alojzija Stepinca. Za ovu prigodu raseljeni Haljinićani su došli iz različitih dijelova BiH, Hrvatske i Europe, a nazočili su hodočasnici iz nekoliko župa Vrhbosanske nadbiskupije.

Od ranih jutarnjih sati prostor ispred crkve preplavili su vjernici koji su pristizali kako bi svojom nazočnošću uzveličali događaj koju su čekali četiri desetljeća, posvetu crkve i oltara u Haljinićima. Lijepa novoizgrađena crkva bila je premala da bi primila sve one koji su je željeli razgledati te se pomoliti u njoj. Kako bi se prekratilo čekanje do početka mise pjevale su se liturgijske i pučke pjesme.

Službeni dio svečanosti započeo je svečanom procesijom od sakristije do ulaznih vrata u novoj crkvi. Nakon što su kardinal, župnik vlč. Josip Šimunović te 20-ak svećenika-koncelebranata došli do crkvenih vrata pročitani su najbitniji nadnevcu iz povijesti župe koja je osnovana 1977. godine.

Župa Haljinići nastala je odvajanjem pojedinih zaseoka od Kraljeve Sutjeske, a vlč. Šimunović je u svome obraćanju podsjetio da temelji nekoć započete crkve na lokalitetu Crkvenjak nikada nisu dovršeni dok se misa kroz sve ove godine slavila u župnoj kući. *Gradnju crkve pred kojom se sada nalazimo započeli smo 13. svibnja 2015., a blagoslov kamena-temeljca bio je 10. prosinca iste godine. Danas, na 40. obljetnicu župe, posvetit ćemo crkvu i oltar*, rekao je Župnik te pozvao dvojicu članova župnog pastoralnog vijeća, inače rođake, Marijana i Mijata Mijačevića da predaju Kardinalu ključeve crkve.

Nadbiskup je zahvalio te podsjetio kako je crkva mjesto okupljanja zajednice, a onaj koji okuplja tu zajednicu je svećenik s dekretom. Zato je kardinal predao ključeve župniku Šimunoviću koji je potom simbolično otključao novu crkvu u koju su ušli koncelebranti te vjernički puk za koje nije bilo dovoljno mjesta

pa su mnogi ostali vani.

Nakon što je započeo euharistijsko slavlje Kardinal je poškopio nazočne vjernike i prostor crkve. Objasnio je razliku između žive Crkve i građevine u kojoj se "izgrađuje" vjera te potaknuo vjernike da budu poslušni Duhu koga su primili za vrijeme blagoslova.

Na početku svoje propovijedi vrhbosanski nadbiskup je povezo evanđeosko čitanje s izgradnjom i posvetom crkve. Usporedio je vjernike s hramom Duha Svetoga i podsjetio na dostojanstvo koje treba imati svaki kršćanin. *Danas kada se posvećuje crkva sve se u njoj također posvećuje. Ne samo ovo zdanje nego i ljudi koji su doprinosili svojim prilozima, koji su neumorno radili na njoj*, rekao je između ostaloga kardinal.

Poslije propovijedi uslijedio je svečani čin posvete oltara. Najprije je kancelar nadbiskupije i nekadašnji haljinički župnik preč. Mladen Kalfić pročitao povelju koju su potpisali kumovi crkve Anto i Ana Rudelj, župnik vlč. Josip Šimunović i uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski. Povelja je zajedno s moćima blaženog kardinala Alojzija Stepinca pohranjena u oltar, a potom je Nadbiskup izmolio posvetnu molitvu i na kraju predao upaljenu svijeću župniku koji je upalio ostale svijeće u prezbiteriju.

Euharistija je završena zahvalom Župnika svima koji su pridonijeli izgradnji crkve.

Misno slavlje pjesmom je animirao zbor bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

Nakon svega je upriličeno narodno veselje nadomak crkve.

Usprkos brojnim negativnim događajima koji su se odvijali 1977. godine, za vrijeme osnivanja župe mora se reći kako su vjernici posvetom crkve i oltara konačno, nakon 40 godina, dobili bogoštovni prostor kakav i dolikuje.

(KT/m.k.)

Održana I. Vjeronaučna olimpijada

U Žepču je, 2. lipnja 2017. godine održano završno natjecanje Vjeronaučne olimpijade „Hod kroz liturgijsku godinu“ za Vrhbosansku nadbiskupiju i Banjalučku biskupiju. Natjecanje, koje su organizirali Školske sestre franjevke Krista Kralja bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina i Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije, započelo je Svetom misom koju je predvodio nadbiskup metropolit vrhbosanski Vinko kardinal Puljić. Svetu Misu su animirali mladi framaši iz Bučića i glazbena skupina mladih KŠC-a Don Bosco.

Kardinal Puljić je u svojoj propovijedi, oslovnjenoj na evanđeoski izvještaj o Isusovom upitu: „Petre, ljubiš li me?“, ohrabrio vjeroučenike da svoje znanje o Isusu pretoče u svjedočanstvo svakodnevnog života. Govoreći o tome kako mladima pomoći da budu i imaju prijatelja, istaknuo je da je upravo cilj školskog vjeronauka i župne kateheze je da mladi u Isusu, koji nikoga i nikada nije iznevjerio, kroz molitvu i čitanje Evanđelja otkriju prijatelja. Pozvao ih je da odgajaju svoju savjest, da se uče razlučivati dobro od zla i da svjedoče svoju opredijeljenost za Isusa, svoga prijatelja. Ohrabrio ih je da se odupiru životnim strujama i mnijenju koje nije na Isusovoj strani te ih pozvao da imaju povjerenja da će im Isus pomoći oduprijeti se mnogim i različitim kušnjama. „Isus, koji od njih očekuje samo da ga ljube jer onaj tko ne zna ljubiti ne zna ni živjeti... Mjerilo ljubavi je spremnost na žrtvu za Isusa svoga prijatelja“, kazao je kardinal Puljić. Da bi znanje postalo ravnanje, da bi znali odvagnuti što je Božje a što ljudsko, kardinal Puljić mlade je preporučio mudrosti Duha Svetoga.

Olimpijada je nastavljena natjecanjem osno-

vnih i srednjih škola u KŠC-u „Don Bosco“ čije se ravnateljstvo potrudilo da ova prva Vjeronaučna olimpijada bude lijepo organizirana.

Prva tri mjesta u natjecanju osnovnih škola osvojile su škole:

1. **OŠ Jaklić iz Bugojna - predvođena s. Ivankom Mihaljević.**
2. **OŠ Fra Lovro Karaula iz Livna - predvođena vjeroučiteljicom Silvijom Rubić.**
3. **OŠ Dubravica - Vitez - predvođena vjeroučiteljem Bernardom Herakovićem.**

Prva tri mjesta u natjecanju srednjih škola osvojile su škole:

1. **KŠC Don Bosco Žepče - ekipa predvođena s. Mirjam Ramljak.**
2. **SŠ Vitez - predvođena vjeroučiteljicom Ivonom Vinac.**
3. **SŠ Prozor - predvođena vjeroučiteljicom Željansom Jozić.**

Na kraju je predstojnik Katehetskog ureda don Tomislav Mlakić zahvalio svima koji su na mnoge načine doprinijeli da se ova prva Vjeronaučna olimpijada u Vrhbosanskoj nadbiskupiji organizira i lijepo dovrši. Na poseban način je zahvalio sestrama franjevkama Vlatki Dujmović i Ivoni Sliško koje su od početka ravnale cjelokupnom organizacijom i Povjerenstvom za provedbu Olimpijade.

Vrhbosanska nadbiskupija je nagradila prvoplasirane ekipe petodnevnim obilaskom Zadra, Šibenika i Nacionalnog parka Krka, a sestre franjevke bosansko-hrvatske provincije drugoplasirane i trećeplasirane ekipe kampovima na moru i na planini.

(kta/m.k.)

+ Fra Andrija Zirdum i + fra Ilija Matanović

Mnogobrojni vjernički puk Bosanske Posavine oprostio se u subotu, 1. travnja 2017. na Plehanu od dva svoja velikana: dr fra Andrije Zirduma i fra Ilije Matanovića, franjevaca provincije Bosne Srebrene.

Ta dva franjevca koja su rođeni i pripadaju Plehanskom distriktu preminula su istoga dana u srijedu, 29. ožujka u jutarnjim satima; fra Andrija je preminuo u bolnici u Slavonskom Brodu u 81. godini života, 58. godini redovništva i 54. godini svećeništva, a fra Ilija Matanović u bolnici u Orašju, u 75. godini života, 38. godini redovništva te 46. godini svećeništva.

Misa zadušnica s ispraćajem služena je u subotu, 1. travnja za fra Andriju u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu, koju je uz desetoricu svećenika predvodio generalni vikar Đakovačko-osječke nadbiskupije mons. Ivan Ćurić, a za fra Iliju u župnoj crkvi sv. Marka u Potočanima kod Odžaka uz desetoricu svećenika predvodio je dohorski dekan preč. Jakov Filipović.

Uz lijesove pokojnika istoga dana sprovodnu Misu u plehanskoj crkvi sv. Marka, evanđeliste na Plehanu pred mnogobrojnim pukom, brojim redovnicama predvodio je kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski. Uz stotinjak svećenika i redovnika suslavili su provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić, pomoćni banjolučki biskup mons. Marko Semren te domaći gvardijan fra Anto Tomas.

I dok je jeka tuge za ta dva „hrasta bosanska“, koja su istoga dana „pala“ - odnosno preselila se Gospodinu, dodirivala taj pusti kraj u kojem su franjevci prisutni još od srednjeg vijeka, tješila je kršćanska nada da su sada u miru s Gospodinom.

Posvjestio je to u svojoj homiliji kardinal Puljić tješeci puk naglasivši da se kao kršćani prepoznajemo da smo Kristovi po tome koliko Riječ Božju slušamo i vršimo Njegovu volju. Ustvrдио je da su fra Andrija i fra Ilija živeći svoj redovnički poziv doista to i ostvarili. Riječi sućuti uputio je kardinal Puljić rodbini pokojnika te časnoj provinciji Bosni Srebrenoj.

U ime provincije Bosne Srebrene sažalnicu rodbini i plehanskoj zajednici uputio je provincijal Marinčić. Govoreći o kršćanskoj nadi, ustvrдио je, da je da su put nade pokojni fra Andrija i fra Ilija izabrali odlukom da budu franjevci i nikada se poslije na tom putu nisu pokolebali, već su ljudima bili doista pravi navjestitelji Kristove radosne vijesti spasenja i nove nade. Posvješćujući što su sve dobra ta dvojica franjevac za svoga plodnog redovničkog života učinila izdvojio je fra Andrijin rad kao profesora i znanstvenika, istraživača fra-

njevačke prošlosti. Naglasio je njegovu upornost, uloženi trud i ljubav prema baštini, koja je u tim krajevima bila zatajivana. Naglasio je da tome svjedoče i djela kulturne i umjetničke vrijednosti koje je prikupljao. Govoreći o pokojnom fra Iliji ustvrдио je da je živio život u jednostavnosti, čisto i snažno, pristupajući svakom zadatku odgovorno. Ustvrдио je da je njegova osobitu ljubav prema prirodi, svjedočila njegovu franjevačku dušu. „Znao je dopustiti u svom pastoralnom radu da ga dotakne nevolja drugoga te tako konkretno navijesti Božju ljubav prema čovjeku. Posvuda je radio nesebično, skrovito i nenametljivo te tako na franjevački način vršio svoju svećeničku službu darivajući sebe Bogu i drugim ljudima, slijedeći u tome Krista.“, rekao je provincijal.

Ustvrdivši da nam od pokojnika ostaje samo ono što su razdali zahvalio je pok. fra Andriji i fra Iliji na ustrajnom svjedočenju ljudske plemenitosti unatoč svim teškoćama vremena u kojem su živjeli.

Domaći gvardijan fra Anto je kratko ocrtao život i djelo pokojnika.

Fra Andrija Zirdum, krsnim imenom Josip, rođen je 1937. godine u Žeravcu u obitelji Blaža i Anice, koji su imali jedanaestero djece. Troje ih je odabralo duhovni poziv te je uz fra Andriju brat Velimir, također svećenik Bosne Srebrene, a pok. sestra Veljka bila je članica Milosrdnih sestara Sv. Križa u Đakovu. Fra Andrija je za svećenika zaređen 1963. godine. Vršio je službu profesora povijesti na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, odgojitelja franjevačkih novaka i župnog vikara u različitim župama. Autor je velikog broja značajnih povijesnih knjiga i studija i kolekcionar veoma vrijedne zbirke umjetnina „Žeravac“. Za vrijeme i poslije zadnjega rata djelovao je u franjevačkom samostanu u Slavonskom Brodu sve do 2008. kada se preselio u svoj rodni Žeravac gdje je sve do svoje bolesti bio na službi župnog vikara.

Fra Ilija Matanović rođen je u Donjem Svilaju 28. veljače 1942. u obitelji Joze i Anice. Imao je osmero braće i sestara od kojih je brat Zlatko također svećenik franjevačke provincije Bosne Srebrene. Za svećenika je zaređen 1971. godine. U svojoj je provinciji obnašao različite službe. Bio je gvardijan u samostanu na Plehanu, župnik u Sivši, Breškama, Potočanima i Špionici te župni vikar u Sivši i Potočanima. Zadnjih sedam godina boravio je i djelovao u župi Potočani.

Pokojni fra Andrija i fra Ilija pokopani su jedan do drugoga na fratarskom groblju na Plehanu. Sprovodne obrede predvodio je provincijal Marinčić.

(kta/b.l.)

